روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی
چهارشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۴
۲۴ربیع الاول ۱۴۴۷ | ۱۷سپتامبر ۲۰۲۵
شماره ۷۶۰
۸۰۰۰ تومان

روزنامه
مرز اقتصاد
www.marzeghtesad.ir

ترس توده‌وار در بورس تهران

صفحه۰۳

بازیابی اقتصادی در راه است؟ فرزین از بهبود اوضاع خبر داد

۵

بازار نفت در حالت آماده‌باش!

۷

تعجب یونانی‌ها از محبوبیت طارمی

۸

وقتی متجاوز تبرئه می‌شود و قربانی مجازات!

روند الهام‌بخش توسعه چین برای ایران

مرتضی قدیمی
کارشناس

چین برای رسیدن به توسعه، مسیرهای مختلفی را آزمایش و گاهی در این مسیرها شکست‌های سنگین و تجربه‌های تلخی کسب کرده است. همین روند و عبرت گرفتن از تجربه‌های تلخ گذشـــته، امروز چین را به یکی از قدرت‌های چندبعدی جهان تبدیل کرده است.

این مسیر پرفراز و نشیب را با دید کلی می‌توان از سال ۱۹۴۹ تا ۲۰۱۲ و به دوره‌های تحت تأثیر سیاســـت‌های «مائو» و فقر مطلق تا بهبود اقتصادی حاصل از اقدامات «دنگ شیائوپینگ» و «جیانگ زمین» و شروع رشد علمی تحت تأثیر سیاست‌های «هو جین‌تائو» تقسیم کرد.

اگرچـــه در ایـــن بـــازه زمـــانی، دوره‌های منجـــر به تحول اقتصـــادی چین از اهمیت بسیار زیادی برخوردار اســـت اما در اینجـــا قصد داریم به برنامه ۱۰ســـاله‌ای کـــه در دوره «جیانگ زمین» مطرح و در دوره «شی جین‌پینگ» اجرا شـــد، بپردازیم؛ دوره‌ای کـــه علم در خدمت توســـعه اقتصادی-اجتماعی چین قرار گرفت و توانســـت آن را از کشـــوری که صرفاً دارای نیروی کار ارزان، منابع فراوان و وســـعت ســـرزمینی زیادی اســـت به کشـــوری با تولیدات های‌تک که در لبه دانش حرکت می‌کند و نقش ویژه‌ای در تولید علم و تکنولوژی در ســـطح جهان دارد، تبدیـــل کند.اگر چین در دوره‌هـــای قبل به دنبال بهبود اوضاع اقتصـــادی و جایگاه بین‌المللی خود بـــود، در این دوره تصمیم گرفت با حفظ و تقویت مزیت‌های رقابتی پیشین خود، با تکیه بر یک برنامه علمی ۱۰ ساله، در زمینه‌هایی چون فناوری اطلاعات، روباتیـــک، راه‌آهن، خودروهای بـــرقی، تجهیزات نیرو، مواد نو و زیســـت‌فناوری به تولید پیشرفته برســـد و در این مسیر تأکید خاصی بر نوآوری، کیفیت، توســـعه ســـبز، بازآرایی ساختاری و سرمایه انسانی داشت.

همان‌طور که گفته شد، مقدمه این برنامه در دوره «جیانگ زمین» و در ســـال ۲۰۱۰ مطرح شد. دولت چین برای رسیدن به اهداف فوق، از همان ابتدای راه و به طور کاملاً هوشمندانه‌ای به سراغ اندیشکده‌ها و نهادهای علمی رفت و از صدها اندیشکده فعال در این کشور خواست تا آثار سیاست‌های اقتصادی بر مسائل اجتماعی و آثار موضوعات اجتماعی بر اقتصاد این کشور را به طور دقیق بررسی کنند و در اختیار دولت قرار دهند.

همین آغوش باز چین روی اندیشکده‌ها باعث شد نهادهای علمی مختلفی در تدوین برنامه توسعه علمی این کشور مشارکت فکری داشته باشند. از نمونه‌های این مشارکت می‌توان به گزارش آکادمی مهندسی چین(CAE) درباره «چالش‌های فناوری تولید پیشـــرفته»، یادداشت‌های هشدارآمیز مرکز پژوهش‌های توسعه شورای دولتی(DRC) درباره وابستگی چین در زمینه نیمه‌هادی‌ها و فناوری اطلاعات و تحقیقات گســـترده آکادمی علوم اجتماعی چیـــن(CASS) درباره پیامدهای اجتماعی و بازار کار و توســـعه نامتوازن میان شـــرق و غرب این کشـــور اشاره کرد.چین با این مقدمه‌ســـازی‌ها و تکیه بر نظرات متعدد اندیشکده‌ها و نهادهای علمی، نهایتاً در سال 2015 از برنامه 10 ساله خود تحت عنوان «2025 Made in China» یا به اختصار، «MIC25» رونمایی کرد. این برنامه در واقع بر مبنای مدل دانشگاه-اندیشکده-حکومت ترسیم و طبق آن قرار شـــد دانشگاه‌ها، دانش پایه را تولید، اندیشکده‌ها این دانش را برای سیاســـت‌گذاری قابل ترجمه و دولت مرکزی آن را بـــه برنامه ملی الزام‌آور تبدیل کنـــد. مدلی که در ادبیات سیاست‌گذاری به آن «knowledge brokerage» گفته می‌شود و ایـــن پیام را برای دولت‌ها به دنبال دارد که بدون پل‌زدن میان پژوهش دانشگاهی و سیاست اجرایی، هیچ تحول صنعتی بزرگی ممکن نیست.با گذشت ۱۰ سال از اجرای این برنامه، پژوهشگران و نهادهای پژوهشی و دانشـــگاهی مختلفی درباره آثار واقعی آن بـــه مطالعه و تبادل نظر پرداختند که جمع‌بندی نظرات آنها از تأثیر مثبت «MIC25» بر اهداف ترسیم شده حکایت داشت. این اثرگذاری را در عمل هم می‌توان مشاهده کرد.پیشرفت چشمگیر صنعت خودروسازی چین طی این ۱۰ سال و تسلط خودروسازی BYD بر بازار خودروهای برقی جهان، ظهور برندهایی چون Xpeng، NIO، Li Auto و کســـب بخشی از سهم بازار اروپا، برتری چین در بازار باتری خودروهای برقی و تسلط شرکت‌هایی چون CATL بر بازار جهانی، افزایش ظرفیت تولید تراشـــه‌های مدرن برای پایان وابستگی در آینده، توسعه هوش مصنوعی و رونمایی از مدل‌های ملی چون Baidu ERNIE و Huawei Pangu، تبدیل چین به یکی از بازیگران کلیدی تجهیزات ریلی جهان و افزایش صادرات واگن و سیستم‌های ریلی به اروپا، آمریکای لاتین و آسیا و برتری این کشـــور در تولید پنل‌های خورشیدی و کسب سهم عمده بازار جهانی از جمله دستاوردهای «ساخت چین ۲۰۲۵» بوده است.

مدل توسعه «ساخت چین ۲۰۲۵» می‌تواند به عنوان یکی از مدل‌های پیشرو توسعه مورد بررسی قرار گیرد و توسط کشورهای مختلف بومی‌سازی شـــود. در همین راستا سفر اخیر «مسعود پزشکیان» به پکن و شرکت در بیست و پنجمین نشست سران «سازمان همکا ری شـــانگهای» و «شانگهای پلاس» مناسبت بسیـــار خوبی بـــرای بازخوانی تجربه آموزنده چین در توســـعه علمی-اقتصادی با اســـتفاده از برنامه ۱۰ ساله «MIC25» و تکیه این کشـــور بر اندیشـــکده‌ها و نهادهای علمی و پژوهشی است؛ تجربه‌ای که می‌تواند به ما برای رفع چالش‌های علمی، اقتصادی، اجتماعی و... کمک کند.

راه باریک دیپلماسی اسنپ‌بک به کدام سمت خواهد رفت؟

دیپلماسی بر لبه تیغ حرکت می‌کند؛ یا تعلیق اسنپ‌بک راهی به توافق باز می‌کند، یا بازگشت تحریم‌ها آینده‌ای پر تنش...

صفحه۲

برنج ایرانی در انبارها انتظار بازار برای تدبیر مسئولین!

در آستانه نیمه دوم سال و آغاز فصل برداشت برنج در سه استان شمالی کشور، بازار برنج ایرانی همچنان با کمبود عرضه...

صفحه۴

بررسی حقوقی کاهش مهریه ۱۴ سکه، تنها یک عدد یا یک تغییر قانونی؟

دوباره بحث مهریه در فضای مجازی داغ شده؛ آن هم در حالی که نه اتفاقی افتاده و نه قانون جدیدی تصویب شده، حتی طرح...

صفحه۶

بازیابی اقتصادی در راه است؟ فرزین از بهبود اوضاع خبر داد

کریم حسن پور - رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به وضعیت کنونی کشور و تحولات اقتصادی پس از جنگ ۱۲روزه تحمیلی گفت: متاسفانه اقتصاد کشور بعد از جنگ بار کرود و مشکلات فراوانی موجه شد اما سعی کردیم که این وضعیت را مدیریت کرده و بر اساس آمارها اقتصاد در حال بازیابی مجدد است.

محمدرضـــا فرزین در سی و پنجمین همایش بانکداری اسلامی اظهار داشت: تقاضای نقدینگی پس از جنگ رشد کرد و نرخ رشد آن در ماههای خرداد و تیر به شدت افزایش یافت اما علائم بازگشت در مرداد مشاهده شد و آمار تولید با احیای مجدد روبرو شد.وی افزود: اکنون بر اساس آمار ۵۰۰ شرکت، تولید احیا شده که در خودرو، فولاد و موادغذایی حتی نرخ رشد دو رقمی داشته ایم.رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه از سال ۱۳۹۹ تا ماه اخیر، حدود چهار تا پنج سال رشد اقتصادی خوبی داشتیم، ادامه داد: ۲۰ ماه متوالی رشد اقتصادی مثبت ثبت شد که حتی در مقایسه با کشورهای منطقه نیز قابل توجه بود. که البته سیاست‌های جدید توانستند این ثبات را حفظ کنند حتی در فروردین و اردیبهشت، وضعیت نسبتاً خوب بودند. در بخش خدمات، وضعیت بهتر و نرخ‌ها بالاتر بود.فرزین با اشاره به جنگ ۱۲ روزه تحمیلی رژیم صهیونیستی خاطر نشان کرد: با وقوع جنگ تحمیلی افتی در شاخص‌ها مشاهده شد. این وضعیت در تیرماه نیز ادامه یافت و رکودی هم در بخش تولید و هم در بخش‌های دیگر ایجاد کرد.

وی با بیان اینکه بانک مرکزی معمولاً در این فصل آمار رشد را منتشر نمی‌کند، اما بر اســـاس برآوردها درآمدهای دولت کاهش یافت و بودجه با چالش مواجه شد و به همین دلیل بسته‌های حمایتی برای صنایع با تأخیر اجرا شدند، افزود: این عوامل موجب تشدید وضعیت اقتصادی شدند.

رئیس کل بانک مرکزی درباره تأمین مالی دولت در دوران جنگ و پسا جنگ خاطر نشان کرد: با وجود مشکلات ناشی از بازسازی و کاهش درآمدها، دولت باید می توانست منابع مالی خود را حفظ کند. تصمیمات خوبی اتخاذ شد و شرایط به‌صورت نسبتاً باثبات مدیریت شد اما در متغیرهای کلان، دو اتفاق مهم رخ داد که یکی رشد شدید نقدینگی و دیگری کاهش نرخ رشد در تیر و مرداد به‌دلیل شرایط جنگی بود که باعث شد این موضوع ما را از اهداف تعیین‌شده برای نرخ رشد دور کند.وی با اعلام اینکه علائم بازگشت و احیای تولید در طی چند ماه اخیر دیده می شود، ادامه داد: خوشبختانه در مردادماه، علائم بازگشـــت در آمارهای اقتصادی مشاهده شد. در بخش صنعت، با وجود مشکلات جنگ و ناترازی، آمار مرداد نشان داد که تولید مجدداً احیا شده است. نرخ رشد پس از دو ماه منفی، در مرداد مثبت شد و به ۱.۹ درصد رسید. در برخی صنایع مانند خودرو، صنایع غذایی، فولاد و فلزات، حتی رشد دو رقمی ثبت شد. موجودی انبار بنگاه‌ها نیز ۴.۹ درصد افزایش یافت که نشان‌دهنده تولید بیشتر و کاهش تقاضا است. این نشانه‌ای از بازیابی اقتصاد پس از تیر و مرداد است.

پیش بینی ها از بهبود حکایت دارد

رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه آمارها نشان می دهد وضعیت بهتر شده و پیش‌بینی‌ها نیز از بهبود حکایت دارد، ابراز امیدواری کرد: شرایطی که پیش آمده، ما را از این حالت نه صلح و نه جنگ که می‌تواند به اقتصاد کشـــور آسیب بزند، خارج کند.فرزین یادآور شد: این وضعیت بی‌اعتمادی ممکن است باعث شود سرمایه‌گذاران تصمیمات خود را به تعویق بیندازند؛ اگر این فضا که بیشـــتر جنبه عملیات روانی دارد، اصلاح شود، بخش قابل توجهی از آن بازخواهد گشت و امیدواریم آینده اقتصادی کشور در مسیر رشد و ثبات قرار گیرد.

به نرخ رشد متوسط نقدینگی در نیم قرن اخیر نزدیک شدیم

وی درباره سیاســـت های پولی بانک مرکزی نیز گفت: در سال ۱۴۰۳ توانستیم نرخ رشد نقدینگی را که به بالای ۴۰ درصد رسیده بود، با اتخاذ سیاست‌های مناسب به حدود ۲۵ درصد کاهش دهیم؛ یعنی به نرخ رشد متوسط نقدینگی در ۵۰ سال اخیر در ایران نزدیک شدیم. این اقدام موجب ایجاد ثبات نسبی در وضعیت نقدینگی کشور شد.

فرزین خاطر نشان کرد: اما متأسفانه در سال ۱۴۰۴، به‌ویژه پس از شروع جنگ، تقاضای نقدینگی به‌شدت افزایش یافت. این افزایش ناشی از کسری بودجه دولت، نیازهای بازسازی و تأخیر در وصول درآمدهای کلیدی بود. در نتیجه، بانک مرکزی با این چالش مواجه شد که آیا میزان نقدینگی کنونی را حفظ کند یا به این تقاضای فزاینده پاسخ دهد.

رئیس کل بانک مرکزی با اشـــاره به اینکه ما جنگ را به‌طور مســـتقل مدیریت می‌کنیم و حتی در تأمین مالی نیز از منابع داخلی استفاده می‌کنیم، خاطر نشان کرد: در استفاده از منابع خارجی با محدودیت‌های شدید مواجه هستیم بنابراین تأمین مالی کاملاً داخلی است و به همین دلیل فشار زیادی به نظام بانکی وارد شده است به‌ویژه که بازار سرمایه نیز به دلیل انتظارات منفی، دچار رکود شده و مدتی تعطیل بود و نمی‌توانست نقش مؤثری در تأمین مالی ایفا کند.وی افزود: این شرایط سبب شد تا نظام بانکی به‌تنهایی بار تأمین مالی را هم در جبران خسارات و هم در پاسخ به تقاضای شدید ناشی از کسری بودجه به دوش بکشد، اظهار داشت: این وضعیت باعث شد که نرخ رشد نقدینگی از کانال ۲۰ درصدی که در دو سال گذشته داشتیم، خارج شود و بار دیگر وارد کانال ۳۰ درصدی شود.فرزین با برشمردن اقدامات اخیر بانک مرکزی در این زمینه افزود: در هفته‌های اخیر، تصمیمات جدیدی اتخاذ کردیم تا بتوانیم رشد نقدینگی را مهار کنیم. البته مهار سریع نقدینگی کار بسیار دشواری است، چرا که انسداد مالی می‌تواند به تولید آسیب بزند. با این حال، از ابزارهای مختلفی استفاده کردیم که از مدت‌ها پیش در بازارها آغاز شـــده بود.وی ابراز امیدواری کرد که با اجرای عملیات سیاست پولی، عملیات ریپو، عملیات اســـتریلیزاسیون پول در بازار و فروش اوراق، بتوان بخشی از نقدینگی سرازیرشده به بازار را جمع‌آوری کرد؛ البته این اقدامات باید متناسب با شرایط جدید اقتصادی باشد.رئیس کل بانک مرکزی در عین حال اظهار داشت: برخلاف برخی تصورات، ما حتی در چند ماه اخیر در حوزه تسهیلات، رشد ۳۴.۱ درصدی داشته‌ایم و تلاش کردیم این رشد فقط به نفع دولت نباشد، بلکه به سمت بخش خصوصی نیز هدایت شود. فرزین همچنین درباره سیاســـت های بانک مرکزی در زمینه ابزارهای نوین و سیاست‌های الکترونیکی نیز گفت: در این مسیر، از ۳۱۲ اقدام و ابزار زیرخط اســـتفاده کردیم. کارت‌های رفاهی متصل را با برنامه‌ریزی دقیق فعال کردیم.وی ادامه داد: اقدامات خوبی برای خانواده‌های متصل به اوراق گام انجام شده و سیاست‌های الکترونیکی نیز به‌خوبی پیش رفته‌اند. امسال نیز این روند در حال افزایش است. امیدواریم سه ابزار اوراق گام، برات الکترونیکی و تسهیلات هدفمند بتوانند نقش مؤثری در کنترل نقدینگی و حمایت از تولید ایفا کنند. فرزین با تاکید بر اینکه باید ابزارهایی طراحی شـــوند که هم برای تأمین مالی خانواده‌ها مناسب و هم برای حمایت از تولیدکنندگان مستقل سودمند باشد، افزود: در حوزه تولید، پیش‌تر حدود ۲۵۰ همت مرتبط با گواهی سپرده خاص بررسی شده بود. در حال حاضر نیز این روند در گروه‌های خاص ادامه دارد. شرکت‌های بزرگ با اعداد و ارقام بالا طبیعتاً به راحتی نمی‌توانند از تسهیلات بهره‌مند شوند، لذا بیشتر تسهیلات به آن‌ها اختصاص می‌یابد و این فشار به حوزه خانواده نیز منتقل شده است.رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد: در سال‌های اخیر، موارد تسهیلات تکلیفی به‌شدت افزایش یافته‌اند و سهم آن‌ها از تسهیلات به حدود ۲۵ درصد رسیده است. این سهم در مقایسه با سال‌های گذشته رشد قابل توجهی داشته و نشان می‌دهد که بانک‌ها نقش عمومی‌تری در تأمین مالی خانوارها ایفا کرده‌اند. با این حال، نگرانی ما این است که بنگاه‌ها، به‌ویژه در گردش مالی و طرح‌های توسعه‌ای، دچار مشکل نشوند. یکی از این موارد، همان اوراق گواهی خاص مرتبط با ســـپرده‌های خاص اســـت که بخشی از آن انجام شده و باید مراقب باشیم در این فرآیند مشکلی به وجود نیاید.فرزین تأمین مالی و نقدینگی را از موضوعات مهمی دانســـت که بانک مرکزی هر روز با آن‌ها مواجه است، اظهار داشت: از یک طرف، محدود کردن شدید نقدینگی می‌تواند رکود را تقویت کند و از طرف دیگر، نگرانی‌هایی درباره تورم آینده وجود دارد. مدیریت صحیح این وضعیت نیازمند همکاری و هدایت دقیق است

تقاضای نقدینگی پس از جنگ رشد کرد و نرخ رشد آن در ماههای خرداد و تیر به شدت افزایش یافت اما علائم بازگشت در مرداد مشاهده شد و آمار تولید با احیای مجدد روبرو شد.وی افزود: اکنون بر اساس آمار ۵۰۰ شرکت، تولید احیا شده که در خودرو، فولاد و موادغذایی حتی نرخ رشد دو رقمی داشته ایم.

سهم ۶۰ درصدی استان تهران از تسهیلات پرداختی

وی خاطرنشـــان کرد: در بحث نقدینگی و تســـهیلات، یک آسیب اساسی وجود دارد، آخرین آمار نشان می‌دهد که ســـهم اســـتان تهران از تسهیلات پرداختی حدود ۶۰ درصد کل کشور است، در حالی که سهم سپرده‌ها در تهران حدود ۵۸ درصد است. این در حالی است که استان خراسان رضوی، تنها حدود ۴ درصد سهم دارد و استان اصفهان نیز حدود ۴.۶ درصد از سپرده‌ها را در اختیار دارد. این آمار نشان‌دهنده عدم توازن شدید در گردش پول در کشور است.رئیس کل بانک مرکزی ادامه داد: تهران حدود ۲۲ درصد جمعیت دارد، اما سهمش از تسهیلات بسیار بالاتر است. چند عامل اساسی در این زمینه وجود دارد. یکی از آن‌ها این است که بسیاری از شرکت‌هایی که در شهرستان‌ها فعالیت می‌کنند، دفاتر مرکزی‌شان در تهران است و تسهیلات را از تهران دریافت می‌کنند. حتی برخی از شرکت های ملی نیز در تهران تأمین مالی می‌شوند. تلاش شده این اثرات خالص‌سازی شود، اما پس از کسر تمام این موارد، باز هم سهم تهران بسیار بالاست.وی ادامه داد: این موضوع فقط مربوط به نظام بانکی نیست؛ بلکه کل حاکمیت باید در این زمینه تصمیم‌گیری کند. یکی از آسیب‌هایی که مقامات منطقه‌ای همواره به آن اشاره کرده‌اند، این است که شعب بانک‌ها در استان‌ها اختیارات لازم را ندارند. اگر فردی بخواهد تسهیلات بگیرد، باید حتماً به تهران مراجعه کند. برهمین اساس در چندین جلسه با کانون نظام بانکی تصمیم گرفتیم که با همکاری دولت، اختیارات شعب در استان‌ها و شهرستان‌ها افزایش یابد. در شورای هماهنگی بانک‌ها و کانون بانک های خصوصی نیز این موضوع مطرح شده و در هیات دولت نیز مورد توجه قرار گرفته است.

زودتـــر با خبـــر شوید...
www.mozayedemonaghese.com
واحد پشتیبانی و سایت ۴۹۱۰۵۴۲۵-۰۲۱
مزایده منقصه

روزنامه مرز اقتصاد ۲
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

FATF می‌تواند مسیر تعامل با شبکه بانکی جهانی را هموار کند

رئیس موسسه آموزش عالی بانکداری گفت: پذیرش موضوع اف ای تی اف توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌تواند شرایط بانکداری و برنامه سیستم بانکی را با تغییرات و مسیر تعامل با شبکه بانکی جهانی را هموار کند.

سی‌وپنجمین همایش بانکداری اسلامی امروز با حضور رئیس‌کل بانک مرکزی، رئیس شورای فقهی بانک مرکزی و جمعی از مدیران، کارشناسان ارشد نظام بانکی کشور و استادان این حوزه آغاز به کار کرد.

فرشاد حیدری - رئیس موسسه آموزش عالی بانکداری - در آغاز این همایش گفت که امسال بانک مرکزی برنامه طبقه‌بندی بانک‌ها را در نظر دارد که در نهایت سال جاری یا سال آینده این طبقه بندی عملیاتی خواهد شد.

وی با اشاره به اینکه بانک‌ها همواره یکی از ارکان تولید و محرک رشد اقتصادی بودند که در سال‌های اخیر چالش‌ها و ریسک‌های بین‌المللی و سیستماتیک توان شبکه بانکی را محدود کرده، خاطرنشان کرد: این موضوع نیازمند اصلاح بانک‌ها است. پذیرش موضوع اف ای تی اف توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌تواند شرایط بانکداری و برنامه سیستم بانکی را با تغییرات و مسیر تعامل با شبکه بانکی جهانی را هموار کند.

حیدری با تاکید بر این نکته که اتکا به بانکداری هوشمند و دیجیتال در بسیاری از کشورها توانسته شبکه مالی و بانکی را ارتقا دهد و در کشور ما نیز این مهم یک ضرورت است، گفت: علاوه بر استفاده از این تکنولوژی اصلاح مدیریت شرکتی و اصلاح ساختار مالکیت بانک‌ها نیز یکی از الزاماتی است که باید در شبکه بانکی کشور به آن توجه شود.

همچنین آیت الله سید مصطفی محقق داماد - استاد فقه و دانشگاه - در این همایش گفت: امروز بانکداری در حقیقت مدیریت گردش اقتصاد کشور را بر عهده دارد، اما سوال این است که بین اقتصاد و دین و دینداری چه ارتباطی وجود دارد. اگر منظور از اقتصاد دانش اقتصاد و علم اقتصاد است؛ واقیعت این است که ارتباط تنگاتنگی وجود ندارد چرا که علم ربطی به دین ندارد برای مثال علم فیزیک در ماهیت نه مسلمان است نه کافر و علم اقتصاد نیز همین طور.این استاد دانشگاه گفت: اما در فقه و اسلام بحث مکاسب و حقوق کسب و کار وجود دارد که شامل علم فقه کسب و کار محسوب می‌شود و شاید در هیچ مکتبی به اندازه فقه اسلامی پیشرفت در این حوزه صورت نگرفته است. همچنین بحث دیگر موضوع اخلاق کسب و کار است برای مثال حقوق اقتصادی و کسب و کار ممکن است به نهایت سود راضی باشد، اما اخلاق کسب و کار بر منفعت معقول تاکید دارد و حقوق کسب و کار سوای اخلاق کسب و کار است.

محقق داماد خاطرنشان کرد: اما بخش دیگر که در نهاد اسلامی وجود دارد، بحث مدیریت اموال است و اینکه چگونه اموال را باید اداره و مدیریت کرد. اموال در ادبیات اسلامی بر دو بخش اموال عمومی و اموال خصوصی دلالت دارد و به موضوع اموال عمومی تاکید کرده و حاکمان وظیفه دارند اموال عمومی را حفظ کنند چراکه اموال برای عموم مردم است. وی افزود: حاکمیت باید سرمایه ملی را نسل به نسل حفظ کند چراکه انفال دارایی ملت است نه درآمد ملت که منابع آن باید صرف هزینه برای حفظ زندگی مردم شود که مخاطب آن حکومت است. شهرداری حق ندارد برای جبران کمبود درآمد خود فضای عمومی را بفروشد چراکه این اموال مردم است و اموال دولت نیست.

این استاد فقه و دانشگاه گفت: فقه هم‌چنین می‌گوید که از اموال عمومی به نحوه اصلح استفاده شود. ملتی که بانکداری موفقی نداشته باشد قوام آن ضعیف می‌شود. باید برای مدیریت اموال عمومی این اموال به دست مدیران شایسته سپرده شود. بانک مرکزی برای اداره بانکداری کشور باید از بهترین استعدادهای این حوزه استفاده کند؛ مدیریت یک بانک رشد یک ملت است چرا که امروز بانک دیگر به تنهایی به معنای بانکداری در گذشته نیست.

چالش‌های زیست محیطی حاصل سال‌ها بی‌توجهی است

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: محیط زیست کشور در حال حاضر درگیر مشکلات و چالش های بسیار زیادی است که در نتیجه سال‌ها بی توجهی به این حوزه مهم ایجاد و اکنون به معضلاتی عمیق و اساسی تبدیل شده‌اند.

شینا انصاری در همایش ۲ روزه «نقش و جایگاه قوه قضاییه در حفاظت و صیانت از حقوق محیط زیست» افزود: در این خصوص می توان مشکلاتی همچون خشکسالی، کاهش جدی منابع آبی و کمبود آب، از بین رفتن تالاب‌ها به واسطه عدم تخصیص حقابه‌های مربوطه، تخریب زیستگاه‌های طبیعی، پدیده گرد و غبار و تغییر اقلیم اشاره کرد که امروز گریبان‌گیر کشور شده است.وی تاکید کرد: در ماده ۳۴ قانون هوای پاک بر ایجاد دادگاه های تخصصی(شعب) محیط زیست تاکید شده و یکی از انتظارات و مطالبات جدی ما از قوه قضاییه، راه اندازی این شعب با هدف حمایت از این حوزه مهم در راستای صیانت از محیط زیست و منابع طبیعی کشور است.انصاری گفت: رویکرد دولت چهاردهم برمبنای نگاه و باور رییس جمهور، توجه جدی به مقوله محیط زیست و توسعه پایدار است و همواره بر در کنار هم بودن برای حل مشکلات حوزه محیط زیست و رفع چالش های موجود، تاکید دارد.

راه باریک دیپلماسی اسنپ‌بک به کدام سمت خواهد رفت؟

مریم لطفی - دیپلماسی بر لبه تیغ حرکت می‌کند؛ یا تعلیق اسنپ‌بک راهی به توافق باز می‌کند، یا بازگشت تحریم‌ها آینده‌ای پر تنش رقم خواهد زد.

اروپا ماشه اسنپ‌بک را کشیده است؛ شمارش معکوس ۳۰ روزه آغاز شده و همه نگاه‌ها به آینده دوخته شده. حالا پرسش اصلی برای ما روشن است: اگر همه تحریم‌های شورای امنیت بازگردد، چه بر سر اقتصاد و سیاست کشور خواهد آمد؟ اروپایی‌ها دقیقاً چه هدفی از این اقدام دارند؟ و مهم‌تر از همه، آیا در این فرصت کوتاه هنوز شانسی برای رسیدن به توافق وجود دارد یا باید خودمان را برای مرحله‌ای تازه از فشار و رویارویی آماده کنیم؟

اسنپ‌بک چه معنایی برای اقتصاد و سیاست ما دارد؟

اسنپ‌بک یعنی بازگشت همه تحریم‌هایی که در سال ۲۰۱۵ و پس از برجام لغو شده بود. اگر این روند کامل شود، دوباره با همان شرایط مواجه می‌شویم: مسدود شدن دارایی‌های ایران در خارج، ممنوعیت فروش و خرید تسلیحات، محدودیت در رفت‌وآمد دیپلماتیک و فشار شدید بر بخش مالی و انرژی.

از نظر اقتصادی، این یعنی بازار ارز و تجارت خارجی بیش از پیش تحت فشار قرار می‌گیرد. حتی اگر ایران طی سال‌های گذشته تا حدی خود را با تحریم‌های آمریکا وفق داده باشد، بازگشت تحریم‌های سازمان ملل به معنای سخت‌تر شدن مبادلات رسمی و محدودتر شدن دسترسی به منابع مالی است.

از منظر سیاسی هم، فعال شدن اسنپ‌بک یک پیام روشن دارد: اروپا دیگر حاضر نیست بدون هزینه شاهد ادامه روند هسته‌ای ایران باشد. در عمل، این ابزار به معنای قرار دادن ایران در یک تنگنای حقوقی و بین‌المللی است که هم مشروعیت بین‌المللی و هم فضای مانور دیپلماتیک ما را محدود می‌کند.

اما اگر هیچ توافقی حاصل نشود، بازگشت کامل تحریم‌های سازمان ملل، ایران را در تنگنای بین‌المللی تازه‌ای قرار می‌دهد.

اروپایی‌ها دقیقاً چه هدفی را دنبال می‌کنند؟

اروپایی‌ها می‌گویند هدفشان از فعال کردن اسنپ‌بک، وادار کردن ایران و آمریکا به بازگشت به میز مذاکره است. آن‌ها نگرانند که ادامه وضعیت موجود، منطقه را به سمت یک جنگ تمام‌عیار بکشاند؛ جنگی که هزینه‌هایش نه فقط برای خاورمیانه، بلکه برای امنیت اروپا هم سنگین خواهد بود.

اما واقعیت لایه‌های عمیق‌تری دارد. ابزار اسنپ‌بک تنها تا مهرماه اعتبار داشت و اگر اروپا از آن استفاده نمی‌کرد، این اهرم فشار برای همیشه از دست می‌رفت. فعال کردنش در واقع یعنی اروپا می‌خواهد همچنان نقش بازیگر اصلی در پرونده هسته‌ای ایران را حفظ کند و در عین حال پیامی روشن به واشنگتن و تل‌آویو بدهد که نمی‌خواهد در این معادله به حاشیه رانده شود.

به زبان ساده، اروپایی‌ها با این اقدام دنبال دو چیزند: حفظ وزن سیاسی خود در پرونده ایران و جلوگیری از انزوا در مقابل تصمیم‌های یک‌جانبه آمریکا و اسرائیل.

آیا هنوز شانس توافق باقی مانده است؟

با وجود فضای ملتهب و آغاز شمارش معکوس، هنوز همه راه‌ها به بن‌بست نرسیده است. امکان توافق وجود دارد، اما تنها در صورتی که هر دو طرف حاضر به امتیازدهی باشند. از نگاه ایران، شفافیت کامل در برنامه هسته‌ای و واگذاری اطلاعات حساس بدون دریافت تضمین امنیتی یا رفع بخشی از تحریم‌ها، غیرممکن است. اروپا اگر می‌خواهد ایران را پای میز مذاکره نگه دارد، باید چیزی فراتر از فشار صرف ارائه دهد؛ یا دست‌کم اسنپ‌بک را برای مدتی تعلیق یا تمدید مشروط کند.

در مقابل، ایران می‌تواند با توقف برخی فعالیت‌های حساس غنی‌سازی یا افزایش سطح همکاری با آژانس، نشان دهد که هنوز به دنبال راه‌حل دیپلماتیک است. چنین گام‌هایی اگر با تضمین سیاسی اروپا در جلوگیری از حملات تازه اسرائیل همراه شود، می‌تواند پنجره کوچکی برای توافق باز کند.

بنابراین پاسخ به این پرسش که «آیا هنوز شانس توافق باقی مانده؟» مثبت است؛ اما تنها در صورتی که اروپا ابزار فشار را با مشوق‌های ملموس ترکیب کند و ایران نیز حاضر شود حداقلی از شفافیت و انعطاف را بپذیرد.

سناریوهای پیشِروی ایران و اروپا؛ توافق یا تقابل

روزهای پیش رو برای سرنوشت روابط ایران و اروپا تعیین‌کننده است. سه مسیر پیش روی ما قرار دارد

اگر در این ۳۰ روز توافقی موقت شکل بگیرد، اروپا می‌تواند اسنپ‌بک را به حالت تعلیق درآورد و ایران هم با محدود کردن بخشی از فعالیت‌های حساس هسته‌ای، زمان بخرد تا مسیر مذاکرات باز شود. این سناریو به معنای کاهش تنش و ایجاد یک فضای تنفسی برای دیپلماسی است.

اما اگر هیچ توافقی حاصل نشود، بازگشت کامل تحریم‌های سازمان ملل، ایران را در تنگنای بین‌المللی تازه‌ای قرار می‌دهد. در چنین شرایطی نه‌تنها فشار اقتصادی شدیدتر خواهد شد، بلکه خطر تشدید تنش‌های امنیتی و احتمال خروج ایران از معاهده NPT نیز افزایش می‌یابد. این مسیر می‌تواند بهانه تازه‌ای برای اسرائیل و آمریکا فراهم کند تا فشار نظامی را هم بیشتر کنند.در نهایت، سناریوی سوم به آینده‌ای دورتر مربوط می‌شود: امکان شکل‌گیری یک توافق جامع‌تر، فراتر از برجام. چنین توافقی تنها در صورتی ممکن است که آمریکا دوباره وارد بازی دیپلماسی شود و اروپا بتواند نقش میانجیگری واقعی ایفا کند.به این ترتیب، سؤال اصلی همچنان پابرجاست: آیا ایران و اروپا در این فرصت کوتاه می‌توانند با امتیازدهی متقابل بحران را مهار کنند، یا اسنپ‌بک سرآغاز دور تازه‌ای از فشارها و تقابل خواهد بود؟

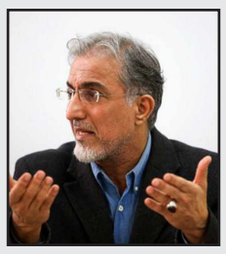

نهادهای موازی و بدون کارکرد باید حذف شوند

یکی از موضوعات محوری که مسعود پزشکیان نه فقط از زمانی که ردای ریاست‌جمهوری پوشید، بلکه از همان هنگامه ورود به کارزار رقابت انتخابات بر آن تأکید داشت، مسأله چابک‌سازی دولت، و همین‌طور عملیاتی‌سازی بودجه و پرداخت اعتبار و منابع مالی به دستگاه‌ها در ازای کار انجام شده بود. پزشکیان بارها به این مهم اشاره کرده است که نظام پرداخت بودجه در کشور ما نظامی معیوب است و باید تجدیدنظری اساسی در آن صورت گیرد. به نحوی که بودجه هر نهاد به نسبت خروجی آن و گره‌ای که از مشکلات کشور می‌گشاید تخصیص پیدا کند؛ به این ترتیب باید ارگان‌ها و نهادهایی که عملکرد قابل‌توجهی ندارند، از گردونه دریافت/ پرداخت بودجه حذف شوند.

این مقوله البته صرفا ناظر به نهادها نیست و رئیس‌جمهور بر لحاظ کردن این امر در پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان دولت نیز تأکید دارد؛ به این ترتیب که معیار پرداخت حقوق به کارمندان دستگاه‌های دولتی نه بر مبنای ساعات حضور در محل کار، که باید بر اساس خروجی و میزان و کیفیت کار انجام شده تغییر یابد.

پزشکیان همواره از بزرگی دولت نیز گلایه داشته و معتقد است به منظور کاستن از ناترازی در منابع مالی، لازم است نهادهایی که کارکردهای موازی دارند در هم ادغام شوند تا بدین شکل از هدررفت منابع پیشگیری شود. انجام این فرآیند همچنین به کوچک‌سازی و چابک‌سازی دولت نیز می‌انجامد و افزایش بهره‌وری را در پی خواهد داشت.

چرا خانه برای طبقه متوسط به افسانه تبدیل شد؟

خرید یک خانه ۱۰۰ متری در پایتخت امروز به ۱۷۷ سال پس‌انداز نیاز دارد؛ عددی که عمق بحران مسکن را آشکار می‌کند.

بازار مسکن تهران در یک شوک تاریخی قرار گرفته است. طی هفت سال گذشته، قیمت دلاری خانه در پایتخت ۱۱ برابر رشد کرده؛ جهشی که خانه‌دار شدن را به رؤیایی دور و دست‌نیافتنی بدل کرده است. برآوردها نشان می‌دهد امروز برای خرید یک خانه متوسط ۱۰۰ متری در مرکز تهران باید حدود ۵ هزار دلار هزینه کرد؛ در حالی‌که این رقم در سال ۱۳۹۷ تنها ۱۵۰۰ دلار بود. با چنین سرعتی، حتی یک کارگر عادی برای رسیدن به خانه‌دار شدن باید ۱۷۷ سال پس‌انداز کند؛ عددی که عمق بحران را از هر آمار دیگری روشن‌تر نشان می‌دهد.

روندهای سال‌های اخیر نشان می‌دهد که بازار مسکن در ایران دیگر صرفاً تابع عرضه و تقاضای داخلی نیست، بلکه عملاً به آینه‌ای از نوسانات ارزی بدل شده است. از سال ۱۳۹۷ که دلار از ۳۳۰۰ تومان به ۱۳ هزار تومان جهش کرد، مسکن هم هم‌زمان وارد مدار صعودی شد و میانگین قیمت هر متر مربع در همان سال بیش از دو برابر شد.

این هم‌سویی در سال ۱۴۰۱ به اوج رسید؛ جایی که دلار از محدوده ۳۵ هزار تومان تا نزدیکی ۷۰ هزار تومان بالا رفت و قیمت هر متر مسکن در کمتر از چهار ماه از ۳۸ میلیون به بیش از ۸۰ میلیون تومان رسید. برخلاف تصوری که می‌گفت تورم مسکن همیشه یک گام عقب‌تر از جهش‌های ارزی است، داده‌ها نشان می‌دهد مسکن گاهی حتی جلوتر از دلار حرکت کرده و ارزش دلاری‌اش رکورد زده است.

فشار بی‌سابقه بر مستأجران؛ ۵۰ درصد درآمد فقط برای اجاره

اما در میانه این جهش‌های نجومی، بیشترین فشار بر دوش مستأجران سنگینی می‌کند. آمارها نشان می‌دهد بیش از نیمی از جمعیت تهران در خانه‌های اجاره‌ای زندگی می‌کنند و هزینه مسکن به تنهایی حدود ۵۰ درصد درآمد ماهانه آن‌ها را می‌بلعد. این یعنی یک خانواده متوسط تهرانی عملاً نیمی از توان مالی خود را برای سقفی بالای سر هزینه می‌کند، بی‌آنکه امیدی به خانه‌دار شدن داشته باشد.

بر اساس محاسبات رسمی، میانگین زمان انتظار برای خانه‌دار شدن در تهران به ۵۰ سال رسیده است. برای کارگران و دهک‌های پایین، این فاصله به شکل تراژیک‌تری نمود دارد: خرید یک واحد ۱۰۰ متری نیازمند ۱۷۷ سال پس‌انداز مداوم است. چنین اعدادی به‌خوبی نشان می‌دهد که مسکن از یک نیاز اولیه انسانی، به کالایی لوکس و دست‌نیافتنی برای اکثریت تبدیل شده است

از ۱۵۰۰ تا ۵۰۰۰ دلار؛ روایت یک سقوط بین‌نسلی در بازار مسکن

بازخوانی مسیر بازار مسکن در سال‌های اخیر تصویر روشنی از سقوط توان خرید ایرانیان ارائه می‌دهد. در سال ۱۳۹۷، با حدود ۱۵۰۰ دلار می‌شد خانه‌ای متوسط در تهران خرید؛ اما امروز همان خانه دست‌کم ۵ هزار دلار ارزش‌گذاری می‌شود. این جهش دلاری نشان می‌دهد مسکن نه‌تنها به‌عنوان سرپناه، بلکه به‌عنوان یک دارایی سرمایه‌ای برای حفظ ارزش پول در برابر تورم و سقوط ریال عمل کرده است.این تغییر، معنای بین‌نسلی دارد: نسل‌هایی که پیش‌تر می‌توانستند با چند سال پس‌انداز خانه‌دار شوند، حالا در مقابل فرزندانی قرار گرفته‌اند که خرید خانه برایشان بیشتر شبیه یک افسانه است تا یک برنامه‌ریزی مالی. شکاف طبقاتی حاصل از این روند، نه فقط اقتصادی، بلکه اجتماعی است و زمینه‌ساز بحران‌های عمیق‌تری در آینده خواهد شد.افزایش ۱۱ برابری قیمت دلاری مسکن و رسیدن رویای خانه‌دار شدن به مرز «۱۷۷ سال پس‌انداز» تنها یک آمار خشک نیست؛ زنگ خطری است برای اقتصاد و جامعه ایران. اگر سیاست‌گذاران نتوانند مسیر بازار مسکن را از پیروی کورکورانه از نوسانات ارزی جدا کنند، این بازار همچنان به محلی برای سفته‌بازی و انباشت سرمایه گروه‌های خاص بدل خواهد شد، نه محلی برای تأمین نیاز اولیه شهروندان.پرسش اصلی اینجاست: آیا می‌توان با اصلاح سیاست‌های ارزی، تقویت عرضه واقعی و کنترل سوداگری، بخشی از امید ازدست‌رفته را به بازار مسکن بازگرداند؟ یا باید پذیرفت که خانه در ایران دیگر نه یک حق اجتماعی، بلکه کالایی لوکس و نمادین است که تنها در دسترس اقلیتی کوچک باقی خواهد ماند؟ آینده بازار مسکن، پاسخ به این پرسش حیاتی را در خود نهفته دارد.

آیا موتور صنعت خودرو دوباره خاموش می‌شود؟

تجربه سال‌های ۹۱ و ۹۷ نشان داده که هر بار تحریم‌ها بازگشته‌اند، نخستین قربانی صنعت خودرو بوده است؛ جایی که افت تیراژ بلافاصله خود را نشان می‌دهد.

مکانیسم ماشه دوباره روی میز است و اولین پرسش برای ما روشن است: اگر این سازوکار فعال شود، کدام بخش اقتصاد زودتر از همه زمین‌گیر خواهد شد؟ تجربه گذشته نشان می‌دهد که صنعت خودرو، بیش از هر بخش دیگری ضربه می‌خورد. دو بار در یک دهه اخیر، همزمان با تحریم‌های بین‌المللی، تولید خودرو سقوط آزاد داشت و تیراژ از مرز یک‌میلیون و ششصد هزار دستگاه به کمتر از هفت‌صد هزار رسید. این بار هم کارشناسان هشدار می‌دهند که اولین نشانه‌های فشار، نه در آمار کلان اقتصاد، بلکه در خطوط تولید خودروسازان دیده خواهد شد؛ جایی که هر قطعه وارداتی و هر شریک خارجی می‌تواند نقش مرگ و زندگی برای صنعت ایفا کند

شوک کوتاه‌مدت؛ افت تیراژ و اختلال در واردات قطعات

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش تازه خود می‌گوید که فعال‌سازی مکانیسم ماشه در کوتاه‌مدت بیشتر جنبه روانی دارد و اثر بلندمدت آن محدود است. اما مرور تجربه‌های گذشته نشان می‌دهد که همین «شوک اولیه» برای صنعت خودرو کافی بوده تا تیراژ تولید سقوط کند. در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، همزمان با آغاز تحریم‌ها، تولید خودرو از بیش از یک‌میلیون و ششصد هزار دستگاه به کمتر از ۷۰۰ هزار رسید؛ افتی تاریخی که ریشه آن در خروج شرکای خارجی و قفل شدن مسیر واردات قطعات بود.

در دور دوم تحریم‌ها هم این داستان تکرار شد. پس از خروج ترامپ از برجام در سال ۱۳۹۷، شرکت‌های پژو، رنو و سیتروئن از ایران رفتند و دسترسی خودروسازان به قطعات کلیدی به شدت محدود شد. نتیجه، کاهش تولید به زیر یک‌میلیون دستگاه و افت بیشتر در سال ۱۳۹۸ تا حدود ۷۵۶ هزار دستگاه بود. این تجربه‌ها نشان می‌دهد که شوک اولیه تحریم‌ها بلافاصله به خطوط تولید منتقل می‌شود و خودروسازان ایرانی را در کوتاه‌ترین زمان ممکن با بحران مواجه می‌کند

اثر بلندمدت؛ چرا اقتصاد کلان کمتر و خودرو بیشتر آسیب می‌بیند؟

در ظاهر، تحریم‌های شورای امنیت و مکانیسم ماشه قدرت فشار کمتری نسبت به تحریم‌های ثانویه آمریکا دارند. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس هم تأکید می‌کند که این تحریم‌ها

اشاعه‌محورند و اثر فراگیر چندانی بر کل اقتصاد ایران نخواهند داشت. اما تجربه صنعت خودرو نشان می‌دهد که ماجرا برای این بخش متفاوت است.

اقتصاد کلان ایران طی سال‌های گذشته به نوعی خود را با تحریم‌ها سازگار کرده و مسیرهای جایگزین برای تجارت و تأمین مالی پیدا کرده است. در مقابل، صنعت خودرو به دلیل وابستگی شدید به قطعات خارجی و فناوری جهانی، هر بار اولین قربانی شده است. اگرچه واردات قطعات هیچ‌گاه به طور کامل متوقف نشد، اما محدودیت‌های بانکی، افزایش هزینه تأمین، و خروج شرکای خارجی، ضربه‌ای سنگین به تولید زد.

به بیان ساده، تحریم‌ها برای کل اقتصاد شاید به مرور قابل هضم باشند، اما برای خودروسازان، شوک اولیه کافی است تا کل صنعت را فلج کند و بازار داخلی را به سمت رکود و کمبود عرضه بکشاند.

برجام و عصر طلایی خودروسازی؛ وقتی شرکای خارجی موتور پیشرفت شدند

میان سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ و در سایه توافق برجام، صنعت خودرو ایران یکی از معدود دوره‌های رونق واقعی خود را تجربه کرد. در این دوره، تیراژ تولید بار دیگر صعودی شد و در سال ۱۳۹۶ از مرز یک‌میلیون و ششصد هزار دستگاه گذشت؛ سطحی که ایران را در جمع ۱۰ تولیدکننده بزرگ خودرو جهان قرار داد و جایگاهش را از رتبه ۱۸ به ۱۶ ارتقا داد.

اما اهمیت این دوره تنها در آمار تولید خلاصه نمی‌شد. همکاری با خودروسازان بزرگی چون پژو، رنو و سیتروئن فراتر از مونتاژ صرف بود. قراردادهای جدید شامل انتقال فناوری، ارتقای استانداردهای ایمنی و زیست‌محیطی، و حتی برنامه‌ریزی برای صادرات مشترک بود. این مشارکت‌ها فضای رقابتی تازه‌ای ایجاد کرد و خودروسازان داخلی را به سمت نوآوری و بهبود کیفیت سوق داد.

به همین دلیل، بسیاری از کارشناسان آن مقطع را «عصر طلایی صنعت خودرو ایران» می‌دانند؛ عصری که نشان داد اتصال به زنجیره جهانی می‌تواند این صنعت را از مسیر عقب‌ماندگی تاریخی خارج کند. با این حال، خروج آمریکا از برجام در سال ۱۳۹۷ و بازگشت تحریم‌ها ناگهان همه این پروژه‌ها را متوقف کرد، قراردادها لغو شد و کارخانه‌ها به مسیر قدیمی مونتاژ مدل‌های کهنه بازگشتند.

چشم‌انداز پیش‌رو؛ آیا خودروسازی ایران دوباره به چرخه سقوط بازمی‌گردد؟

اکنون که احتمال فعال‌سازی مکانیسم ماشه بیش از هر زمان دیگری جدی شده، نگاه‌ها دوباره به صنعت خودرو دوخته شده است؛ صنعتی که بیش از هر بخش دیگری وابسته به قطعات و فناوری خارجی است و تجربه‌های گذشته نشان داده اولین نشانه‌های فشار تحریم در همین‌جا آشکار می‌شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس معتقد است تحریم‌های شورای امنیت اثر محدودی بر اقتصاد کلان دارند، اما شواهد تاریخی خلاف آن را در صنعت خودرو ثابت کرده است. هر بار با آغاز دور جدید تحریم‌ها، تیراژ تولید سقوط آزاد کرده و سرمایه‌گذاری خارجی از کشور خارج شده است. پرسش کلیدی امروز این است: آیا خودروسازان داخلی از تجربه‌های گذشته درس گرفته‌اند و می‌توانند راهی برای بقا بیابند، یا باید انتظار داشت بار دیگر همان چرخه سقوط و عقب‌گرد تکرار شود؟

پاسخ به این پرسش به دو عامل گره خورده است؛ نخست، توان دولت برای مدیریت شوک‌های روانی و تأمین مالی مسیر واردات قطعات در کوتاه‌مدت؛ و دوم، امکان باز کردن دوباره درهای همکاری با شرکای خارجی در بلندمدت. اگر این دو مسیر بسته بماند، تردیدی نیست که مکانیسم ماشه می‌تواند بار دیگر موتور صنعت خودرو ایران را متوقف کند

شعار آوردن نفت سر سفره مردم، اشتباه بود

مدرس حوزه و دانشگاه با بیان اینکه عین انفال نباید مصرف شود بلکه باید از منفعت آن بهره برد، گفت: شعار «آوردن نفت بر سر سفره مردم» اشتباه بود. آیت‌الله سیدمصطفی محقق داماد روز سه شنبه در سی و پنجمین همایش بانکداری اسلامی اظهار داشت: بانک مرکزی مرکز اقتصادی کشور است و معیشت مردم به این مرکز وابستگی عمیق دارد. امروز بانکداری در حقیقت مدیریت گردش اقتصاد کشور را بر عهده دارد.وی با طرح این سوال که رابطه اقتصاد و دین یا مدیریت مالی با دین چیست، افزود: پاسخ من این است که اگر منظور از اقتصاد، علم یا دانش اقتصاد است که از Science منشعب می‌شود و از مقوله هستی است نه بایستی، واقعیت این است که ارتباط تنگاتنگی ندارد چون دین و دینداری بایدها و نبایدها و جهان‌بینی است و ارتباطی به Science ندارد فیزیک یا شیمی نه مسلمان است نه کافر، اقتصاد هم همین‌طور.آیت‌الله محقق داماد افزود: در دین سه نهاد داریم که با اقتصاد ارتباط تنگاتنگ دارند که یکی از آنها مدیریت اموال است.وی توضیح‌داد: اموال در ادبیات اسلامی بر دو بخش است یکی اموال عمومی و دیگری اموال خصوصی است؛ اموال عمومی مانند انفال و معادن و ... که جزو اموال عمومی است در فقه اسلامی برای مدیریت آن دستورات دقیق داده شده است.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
www.marzeghtesad.ir
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir
۳

ترس توده‌وار در بورس تهران

فرحناز نعمتی – در هفته‌های گذشته، چیستی فعال‌سازی مکانیسم ماشه و میزان اثرگذاری آن بر اقتصاد ایران، به دغدغه و سؤال پرتکرار کنشگران اقتصادی، رسانه‌ها و عموم مردم تبدیل شده است.

بازار سهام دهمین روز متوالی مثبت خود را با صف‌های خرید آغاز کرد، اما به‌تدریج روند معکوس در پیش گرفت و پایان سختی را به ثبت رساند. هرچند مجموع این زدوخوردهای معاملاتی به تغییر نزدیک به صفر شاخص کل انجامید، اما عمده سهام با آخرین معاملات منفی روز گذشته را تمام کردند. ارزش معاملات خرد به ۱۰ هزار میلیارد تومان نزدیک شد که در صورت تکرار می‌تواند این فضای منفی را تغییر دهد. اکنون بسیاری نگران منفی شدن قیمت پایانی حدود دوسوم نمادهای بورس در معاملات دیروز هستند که عدم ورود نقدینگی جدید به معنای پایان یافتن روند صعودی است. دیروز بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان سرمایه خرد از بازار سهام خارج شد و در مقابل بیش از ۸۵۰ میلیارد تومان جذب صندوق‌های طلا شد. روزنامه ایران اخیراً در مطلبی با عنوان «چرا رابطه بازارهای سهام و ارز وارونه شد؟» به این مسأله پرداخته بود که چگونه همبستگی مثبت تاریخی بورس و دلار در ماه‌های اخیر منفی شده است. روز گذشته نیز به نظر می‌رسید فضایی از همین جنس در حال تکرار بود؛ با رشد قیمت‌ها در بازار ارز و طلا، معامله‌گران بورسی دست به ماشه و فروشنده شدند. عدم تقارن اطلاعاتی به حدی بین سرمایه‌گذاران نسبت به سیاستمداران افزایش یافته که باعث می‌شود بورس‌بازان بیش از آنکه به تحلیل‌های خود توجه کنند، نگاهشان معطوف به بازارهای موازی به عنوان دماسنج‌های سیاسی کشور باشد. سهامداران تصور می‌کنند اطلاعاتی در اختیار معامله‌گران بازار ارز و طلاست و «احتمالاً آنها خبر دارند»؛ پس اگر تغییر جهتی برای رشد دلار می‌آید، سرمایه‌گذار بورسی نگران و از بازار خارج می‌شود. این مسأله که ادبیات گسترده‌ای در اقتصاد رفتاری دارد تحت عنوان «رفتار توده‌وار» شناخته می‌شود و اشاره می‌کند به زمانی که در شرایط نااطمینانی و ترس، عملکرد یک گروه از افراد چگونه به صورت فراگیر بر رفتار توده افراد اثر می‌گذارد.

تا زمانی که این نامتوازن بودن اطلاعات اصلاح نشود، می‌توان انتظار داشت که بازار سهام با هر خبری به‌سرعت رنگ عوض کند و به صورت جنون‌آمیزی تغییر مسیر دهد.

در جریان معاملات دیروز بازار سهام، شاهد یکی از پرتلاطم‌ترین روزهای معاملاتی هفته بودیم. شاخص کل با شروعی نسبتاً مثبت کار خود را آغاز کرد اما در پایان، بسیاری از نمادها با فشار فروش همراه شدند تا روز با پایانی منفی به پایان برسد. این تغییر جهت در میانه روز، بازتابی از نبرد سنگین میان خریداران و فروشندگانی بود که در محدوده‌های کلیدی تکنیکال به صف ایستاده بودند.

با نزدیک شدن شاخص به سطوح مقاومتی مهم، احتیاط در رفتار معامله‌گران افزایش یافت. این سطوح که از منظر تکنیکال نقاط حساسی به شمار می‌روند، سبب شد تا بخشی از فعالان بازار با هدف شناسایی سود، پس از حدود ۱۰ روز رشد متوالی، به سمت فروش متمایل شوند.

همین مسأله فشار عرضه را افزایش داد و بر روند کلی بازار تأثیر منفی گذاشت.

در همین حال، نیم‌نگاهی به بازار ارز نیز خالی از اهمیت نبود. روند صعودی نرخ ارز در روزهای اخیر، هرچند در نگاه اول می‌تواند به نفع برخی شرکت‌های صادرات‌محور باشد، اما از منظر روانی، نوعی سیگنال منفی به بازار مخابره کرد. این سیگنال‌ها، با افزایش ابهامات در فضای اقتصادی و سیاسی کشور، بر انتظارات سرمایه‌گذاران سایه افکند.

از سوی دیگر، نرخ بهره همچنان در سطوح بالایی قرار دارد. این موضوع نه‌تنها هزینه تأمین مالی شرکت‌ها را افزایش داده، بلکه برای سرمایه‌گذاران حقیقی نیز ورود به بورس را از منظر هزینه فرصت با تردید مواجه کرده است. زمانی که سود سپرده‌های بانکی در سطوح بالا باقی می‌ماند، انگیزه برای پذیرش ریسک بازار سرمایه کاهش می‌یابد.

علاوه بر عوامل ذکرشده، همچنان ابهاماتی جدی در خصوص رشد سودآوری شرکت‌ها وجود دارد. ناترازی‌های ساختاری بویژه در حوزه انرژی، باعث شده تا برخی صنایع بزرگ با محدودیت یا حتی توقف فعالیت مواجه شوند. در این شرایط، ارزیابی واقعی از سودآوری آینده شرکت‌ها دشوار شده و همین عامل به یکی از موانع رشد پایدار بازار تبدیل شده است.

در نهایت باید اذعان کرد که دیگر دوران خرید «هر سهمی» گذشته است. بازار سرمایه وارد فازی شده که در آن صرف تحلیل و شناخت عمیق نسبت به وضعیت شرکت‌ها، صنایع و متغیرهای کلان اقتصادی می‌تواند سرمایه‌گذاران را به بازدهی مطلوب برساند. این واقعیت، اگرچه نشانه بلوغ نسبی بازار است، اما در کوتاه‌مدت مانعی جدی بر سر راه رشد یکنواخت و هم‌زمان همه نمادها محسوب می‌شود.

در مجموع، بازار سهام در وضعیت «انتخاب‌محور» قرار گرفته است؛ جایی که سرمایه‌گذاران برای موفقیت باید دقیق‌تر، هوشمندانه‌تر و محتاط‌تر عمل کنند. هرچند نشانه‌هایی از تحرکات مثبت در برخی گروه‌ها دیده می‌شود، اما پایداری این تحرکات منوط به رفع ابهامات کلان و بهبود شرایط زیرساختی بازار است.

در پایان معاملات دیروز ۶۳ درصد نمادها معادل حدود ۵۰۰ شرکت در قیمت‌های منفی معامله شدند که احتمال نزولی شدن معاملات امروز را بیشتر نشان می‌دهد. اما اگر ارزش معاملات بالا بماند، چرخش روند به سوی مثبت دور از انتظار نیست. با این حال، فعالان بازار سهام حتماً نظاره‌گر بازارهای موازی به‌ویژه ارز و طلا برای تصمیم‌گیری خواهند بود.

موانع پنهان در جاده توسعه اقتصاد دیجیتال کشور

سهم اقتصاد دیجیتال در کشور قرار است به ۱۰ درصد برسد اما در حال حاضر این عدد کمتر از ۱۰ درصد است و عواملی مانند کاهش سرمایه‌گذاری، تعدد تنظیم‌گری، نیروی انسانی و بلوغ کسب‌و کارها از جمله چالش‌های توسعه اقتصاد دیجیتال است.

رضا باقری اصل- رییس مرکز تحول دیجیتال و فناوری اطلاعات سازمان برنامه و بودجه- در گفت‌وگو با ایسنا، درباره اقتصاد دیجیتال و روند توسعه آن اظهار کرد: سهم اقتصاد دیجیتال در کشور قرار است به ۱۰ درصد برسد اما درحال حاضر این عدد کمتر از ۱۰ درصد است و پروژه‌ای را با مرکز آمار با همکاری وزارت ارتباطات در این زمینه برای سنجش طراحی شده‌است. آماری که درحال حاضر ارائه می‌شود مربوط به سال ۱۴۰۲ و مبتنی بر نظام سنجش قدیم بوده و اکنون تغییراتی در نظام سنجش درحال انجام است که براساس حکم قانون برنامه هفتم پیشرفت در حال به روزرسانی است.

وی با اشاره به چالش‌های توسعه اقتصاد دیجیتال تشریح کرد: یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی که در حوزه اقتصاد دیجیتال رخ داده کاهش سرمایه‌گذاری است. به طور مثال در حوزه مخابرات که زیرساخت این حوزه است تعدیل تعرفه‌ها بر اساس حکم قانون برنامه انجام نشده و سبب شده اپراتورها و زیرساخت تهیه‌کنندگان نتوانسته‌اند برای ایجاد توسعه مشارکت کنند.

تمرکز بر دارایی و عایدی سرمایه با الهام از تجارب بین‌المللی

سیاست‌گذاری مالیاتی یکی از مهم‌ترین ابزارهای تأمین مالی پایدار دولت‌ها و کاهش وابستگی به درآمدهای ناپایدار بویژه منابع طبیعی است و اجرای «قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی» با تمرکز بر دارایی و عایدی سرمایه، گامی در جهت اصلاح نظام مالیاتی ایران و نزدیک‌شدن به تجربه کشورهای موفق محسوب می‌شود.

معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران با مقایسه نظام‌های مالیاتی در برخی از کشورهای منتخب عنوان کرده که کشورهای توسعه‌یافته با وضع مالیات بر دارایی، عایدی سرمایه و مجموع درآمد اشخاص و شرکت‌ها، ساختاری جامع‌تر دارند در حالی که کشورهای در حال توسعه، بویژه نفت‌خیزها، بیشتر بر مالیات بر درآمد شرکت‌ها یا مالیات بر ارزش افزوده تکیه می‌کنند. ایران نیز به‌عنوان یک اقتصاد در حال توسعه با چالش‌هایی چون ضعف زیرساخت‌های اطلاعاتی، نبود سامانه‌های جامع کاداستر، تورم و دشواری ارزش‌گذاری دارایی‌ها روبه‌رو است.

راهکار کلیدی برای ارتقای کارایی نظام مالیاتی ایران، توسعه سامانه‌های داده‌ای و ثبت دقیق دارایی‌ها، کنترل تورم و افزایش شفافیت اقتصادی است. این اصلاحات علاوه بر کاهش فرار مالیاتی، می‌تواند زمینه افزایش درآمدهای پایدار و رشد اقتصادی بلندمدت را فراهم کند.

سه گروه کشورها در مالیات ستانی

با ابلاغ قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی می‌توان نگاه ویژه‌ای به دارایی و عایدی آن به عنوان یک پایه مالیاتی در کشور داشت و با مقایسه آن با دیگر کشورها، از تجارب موجود برای بهبود نظام مالیاتی کشور بهره‌مند شد. بررسی نظام‌های مالیاتی در کشورهای منتخب، تفاوت‌هایی را نشان می‌دهد که ریشه در ساختار اقتصادی، ایدئولوژی سیاسی و سطح توسعه یافتگی آنها دارد. از این نظر می‌توان کشورها را به سه گروه طبقه‌بندی کرد:

کشورهای نفت‌خیز که دارایی و عایدی دارایی بجز وجوه شرعی (مثل زکات) در نظام مالیاتی وجود ندارد. از این رو در این کشورها مالیات بر عایدی سرمایه نیز دریافت نمی‌شود و نظام مالیاتی عمدتاً بر مالیات بر درآمد شرکت‌ها متمرکز است.

دسته دوم کشورهای در حال توسعه هستند که مالیات بر دارایی در آنها وجود دارد ولی سهم پایینی دارد. بنابراین می‌توان گفت که در این کشورها، مالیات بر عایدی سرمایه سهم کمی دارد سهم عمده درآمدهای مالیاتی به مالیات بر ارزش افزوده می‌رسد.

در نهایت، کشورهای توسعه‌یافته که دارای نظام مالیاتی جامع، شامل مالیات بر دارایی و نقل و انتقال دارایی‌ها هستند، اما سهم درآمدی کمتر نسبت به مالیات بر مجموع درآمد افراد و شرکت‌ها که تمرکز روی مالیات بر مجموع درآمد اشخاص و شرکت‌ها و سپس مالیات بر ارزش افزوده است

چالش مشترک در ایران

ایران نیز در گروه کشورهای در حال توسعه قرار می‌گیرد و نظام مالیات بر دارایی آن دارای شباهت‌ها و تفاوت‌هایی با این کشورهاست. یکی از مهم‌ترین چالش‌های مشترک در اجرای مالیات بر دارایی، بویژه در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، ارزش‌گذاری دقیق و به روز دارایی‌هاست. ضعف در زیرساخت‌های اطلاعاتی مانند سیستم‌های کاداستر جامع، تورم کنترل نشده و عدم پذیرش مؤدیان به دلیل شناسایی یا ارزش‌گذاری ضعیف، می‌تواند به فرار مالیاتی و کاهش کارآیی سیستم منجر شود.

این در حالی است که کشورهای توسعه‌یافته اغلب از زیرساخت‌های داده‌ای قوی و نظام‌های اطلاعاتی مدرن برای تسهیل فرآیند مالیات ستانی بهره می‌برند.

چالش دیگر، اخذ مالیات از یک طبقه دارایی بر اساس ۲ معیار مالکیت و عایدی است. به عنوان مثال هم مالکیت و هم عواید حاصل از دارایی‌هایی همچون زمین، املاک و مستغلات و نیز خودرو در هر دو رویکرد وجود دارد.

پیشنهادهایی برای بهبود

بر این اساس، پیشنهادهای زیر برای بهبود نظام مالیاتی با تمرکز بر اصلاحات در زمینه مالیات بر دارای و مالیات بر عایدی سرمایه قابل طرح است:

با توجه به چالش‌هایی که بیان شد، میتوان چند پیشنهاد عملی برای ایران ارائه داد تا کارآیی نظام مالیات بر دارایی افزایش یابد؛ تقویت زیرساخت‌های اطلاعاتی و سامانه‌های داده‌ای: ایجاد و توسعه سیستم‌های کاداستر دقیق و جامع برای ثبت املاک، زمین‌ها و خودروها، همراه با به روزرسانی منظم ارزش دارایی‌ها.

بهبود محیط اقتصاد کلان و مدیریت تورم: این موضوع به ارزش‌گذاری منصفانه دارایی‌ها کمک می‌کند و با کاهش انگیزه فرار مالیاتی، حفظ درآمدهای پایدار دولت را به همراه دارد.

پیاده‌سازی رویکرد واحد در خصوص طبقات مختلف دارایی: برای دارایی‌هایی مانند زمین، املاک و خودرو، می‌توان با اصلاحاتی در قانون، این طبقات دارایی را ذیل یکی از انواع پایه‌های مالیاتی دارایی یا عایدی سرمایه قرار داد. همچنین با توجه به تجارب کشورهای در حال توسعه پیشنهاد می‌شود نظام مالیاتی به سمت مالیات بر مجموع درآمد اشخاص و شرکت‌ها حرکت کند. با در نظر گرفتن همه منابع درآمدی، مالیات به صورت عادلانه‌تر بین افراد و شرکت‌ها توزیع می‌شود. علاوه بر این تمرکز بر مجموع درآمد می‌تواند نیاز به اعمال مالیات‌های جداگانه بر دارایی‌های مختلف یا معاملات مکرر را کاهش دهد.

چرا طلا دوباره اوج گرفته است؟

کاهش ارزش دلار، نگرانی‌های ژئوپلیتیکی و سیاست‌های انبساطی بانک‌های مرکزی، چشم‌انداز تازه‌ای برای طلا ترسیم کرده‌اند. بازار طلا در هفته جاری در مرکز توجه سرمایه‌گذاران جهانی قرار گرفته است. در حالی که طلا در محدوده بالای ۳۶۲۵ دلار تثبیت شده و به نزدیکی سقف تاریخی خود رسیده، نگاه‌ها به سمت تصمیم حساس فدرال رزرو در جلسه ۱۷ سپتامبر دوخته شده است. کاهش انتظارات تورمی، ضعف دلار، افزایش تقاضای پناهگاه امن در نتیجه تنش‌های ژئوپلیتیکی و همچنین داده‌های ضعیف از اقتصادهای بزرگ جهان از جمله چین، مجموعه‌ای از عوامل حمایتی برای طلا ایجاد کرده‌اند. با این حال، فضای خرید بیش از حد (Overbought) در نمودارها و احتیاط معامله‌گران پیش از انتشار تصمیمات بانک‌های مرکزی باعث شده که نوسانات قیمت همچنان در محدوده مشخصی باقی بماند. در چنین شرایطی، بررسی جزئی‌تر تحولات سیاسی، اقتصادی و فنی ضروری است تا بتوان چشم‌انداز دقیق‌تری از آینده کوتاه‌مدت و میان‌مدت طلا ترسیم کرد.

دلار آمریکا در روزهای اخیر نزدیک به پایین‌ترین سطح خود از جولای معامله می‌شود. دلیل اصلی این ضعف، افزایش انتظارات برای کاهش نرخ بهره است. ابزار نظارت بر نرخ گروه CME نشان می‌دهد که احتمال کاهش ۲۵ واحد پایه‌ای در نشست پیش‌رو تقریباً قطعی است و حتی احتمال کاهش‌های بیشتر در ماه‌های آینده نیز وجود دارد. کاهش نرخ بهره به طور مستقیم بازده اوراق خزانه را پایین می‌آورد و جذابیت دارایی بدون بازده مانند طلا را افزایش می‌دهد. به همین دلیل، ضعف دلار همچنان یک عامل حمایتی برای صعود طلا محسوب می‌شود.

شاخص‌های اخیر ایالات متحده تصویر چندان مثبتی ترسیم نکرده‌اند. افزایش تعداد متقاضیان بیکاری و کاهش سرعت ایجاد شغل نشان می‌دهد که بازار کار در حال تضعیف است. این شرایط همراه با تورم نسبتاً بالا، فدرال رزرو را به سمت سیاست‌های تسهیلی سوق داده است. طلا در چنین فضایی جذابیت بیشتری پیدا می‌کند زیرا هم به‌عنوان پوشش ریسک در برابر تورم عمل می‌کند و هم از سیاست‌های پولی ملایم‌تر سود می‌برد.

طلا همواره به‌عنوان یک پناهگاه امن در زمان بحران‌های سیاسی و امنیتی شناخته می‌شود. در روزهای اخیر، حمله اوکراین به تأسیسات انرژی روسیه و همچنین افزایش فشار ایالات متحده بر ناتو برای تشدید تحریم‌های انرژی علیه مسکو، نگرانی‌ها را افزایش داده است. از سوی دیگر، تحرکات ایران و طرح استقرار موشک‌های مافوق صوت در قطر نیز بعد تازه‌ای به تنش‌های خاورمیانه بخشیده است. چنین تحولات ژئوپلیتیکی همواره تقاضای امن برای طلا را تقویت می‌کند.

تمام تمرکز معامله‌گران روی جلسه دو روزه فدرال رزرو است. اگرچه کاهش ۲۵ واحد پایه‌ای تقریباً قطعی است، اما نکته مهم‌تر مسیر آینده سیاست پولی خواهد بود. سرمایه‌گذاران منتظر شنیدن اظهارات جروم پاول و انتشار نمودار نقطه‌ای هستند. هرگونه اشاره به کاهش‌های بیشتر در ماه‌های اکتبر و دسامبر می‌تواند طلا را به سمت مقاومت‌های جدید سوق دهد، در حالی که سیگنال‌های محدودکننده ممکن است باعث اصلاح کوتاه‌مدت شود.

آخرین آمار اقتصادی چین نشان داد که تولید صنعتی و خرده‌فروشی هر دو کمتر از

حد انتظار رشد کرده‌اند. همچنین نرخ بیکاری در ماه اوت به ۵.۳ درصد افزایش یافته است. این داده‌ها نگرانی‌ها در مورد کاهش سرعت دومین اقتصاد بزرگ جهان را افزایش داده و پیش‌بینی‌ها برای محرک‌های اقتصادی جدید از سوی پکن را تقویت کرده است. چنین شرایطی به طور غیرمستقیم از طلا حمایت می‌کند، زیرا سرمایه‌گذاران به دنبال دارایی‌های امن در برابر کاهش رشد جهانی هستند.

دور جدید مذاکرات بین واشنگتن و پکن در مادرید آغاز شده اما پیشرفت ملموسی نداشته است. موضوعات حساسی مانند تجارت دیجیتال و محدودیت‌ها علیه تیک‌تاک همچنان حل‌نشده باقی مانده‌اند. نبود پیشرفت در مذاکرات موجب شده بازارها محتاط باقی بمانند و این احتیاط بار دیگر به سود طلا تمام شده است. زیرا عدم قطعیت در روابط دو اقتصاد بزرگ جهان، همواره محرکی برای افزایش تقاضای طلا بوده است.

این هفته تنها فدرال رزرو در مرکز توجه نیست. بانک کانادا نیز تصمیم خود را اعلام خواهد کرد و انتظار می‌رود موضعی مشابه فدرال رزرو داشته باشد. بانک انگلستان در روز پنجشنبه و بانک ژاپن در روز جمعه نیز سیاست‌های خود را مشخص خواهند کرد. این هماهنگی احتمالی در سیاست‌های تسهیلی جهانی باعث شده طلا همچنان جذابیت خود را حفظ کند، زیرا نرخ‌های بهره پایین در مقیاس جهانی معمولاً به افزایش قیمت فلزات گرانبها منجر می‌شود

یکی دیگر از عوامل بنیادی مهم، ادامه روند خرید طلا توسط بانک‌های مرکزی جهان است. بسیاری از کشورها در پی تنوع‌بخشی به ذخایر ارزی خود، سهم طلا را افزایش داده‌اند. علاوه بر این، جریان ورودی به صندوق‌های قابل معامله (ETF) طلا در سطح بالایی باقی مانده است. این موضوع نشان می‌دهد که تقاضای سازمانی و سرمایه‌گذاری برای طلا همچنان قوی است و می‌تواند پشتوانه‌ای برای حفظ روند صعودی باشد.

از منظر تکنیکال، طلا اخیراً مقاومت ۳۶۳۵ دلاری را شکست و اکنون در مسیر آزمایش سطوح بالاتر قرار دارد. شاخص قدرت نسبی (RSI) در محدوده اشباع خرید قرار گرفته اما هنوز فضای لازم برای رشد بیشتر وجود دارد. در صورت عبور از مقاومت ۳۶۷۵ دلار، اهداف بعدی می‌توانند در محدوده ۳۶۹۵ تا ۳۷۳۵ دلار باشند. از سوی دیگر، حمایت کلیدی در محدوده ۳۶۲۵ دلار قرار دارد و در صورت شکست آن، احتمال اصلاح به سمت ۳۵۸۵ دلار وجود خواهد داشت.طلا از دیرباز به‌عنوان یک پوشش در برابر تورم شناخته شده است. با وجود اینکه نرخ تورم آمریکا به آن شدت که انتظار می‌رفت افزایش نیافته، اما همچنان بالاتر از اهداف فدرال رزرو قرار دارد. این موضوع باعث می‌شود سیاست‌های پولی ملایم ادامه یابد و از جذابیت طلا کاسته نشود. در چنین شرایطی، حتی اگر تورم کمی کاهش یابد، سرمایه‌گذاران همچنان به سمت دارایی‌های امنی مانند طلا متمایل خواهند بود.

اگرچه چشم‌انداز میان‌مدت طلا مثبت است، اما نباید احتمال اصلاح قیمتی کوتاه‌مدت را نادیده گرفت. بسیاری از سرمایه‌گذاران ممکن است پس از رسیدن قیمت به نزدیکی سطوح مقاومتی تاریخی اقدام به ذخیره سود کنند. چنین رفتاری می‌تواند منجر به کاهش موقت قیمت شود، اما انتظار می‌رود که این افت‌ها با ورود خریداران جدید در سطوح پایین‌تر جبران شود

یکی از محرک‌های غیرمستقیم طلا، سیاست‌های واشنگتن در قبال انرژی روسیه است. فشار آمریکا برای اعمال تعرفه و تحریم‌های جدید می‌تواند بازار انرژی جهانی را متلاطم کند. افزایش قیمت انرژی معمولاً به تورم بالاتر منجر می‌شود و در چنین شرایطی، طلا بار دیگر به‌عنوان یک ابزار پوشش تورمی مورد توجه قرار می‌گیرد.

با توجه به شرایط کنونی، بسیاری از تحلیلگران توصیه می‌کنند که سرمایه‌گذاران سهمی از پرتفوی خود را به طلا اختصاص دهند. ترکیب ضعف دلار، سیاست‌های تسهیلی بانک‌های مرکزی و ریسک‌های ژئوپلیتیکی باعث شده که طلا نه تنها به‌عنوان یک دارایی امن بلکه به‌عنوان یک سرمایه‌گذاری سودآور در نظر گرفته شود. این تغییر رویکرد موجب افزایش بیشتر تقاضای فیزیکی و مالی برای طلا خواهد شد.

از دید تکنیکال، سطح ۴۰۰۰ دلار یک مقاومت روانی بسیار مهم محسوب می‌شود. هرچند که طلا هنوز فاصله قابل توجهی با این سطح دارد، اما روند صعودی کنونی می‌تواند در میان‌مدت این هدف را در دسترس قرار دهد. عبور از این سطح نه تنها یک دستاورد تکنیکال محسوب می‌شود بلکه می‌تواند جریان‌های سرمایه جدیدی را به سمت بازار طلا جذب کند

در نهایت، باید توجه داشت که حرکت طلا در روزهای آینده به شدت به تصمیمات فدرال رزرو و لحن جروم پاول وابسته خواهد بود. اگر پیام‌ها نشان‌دهنده ادامه روند تسهیل پولی باشند، احتمال صعود به سطوح بالاتر بسیار زیاد است. اما در صورت اتخاذ موضع محتاطانه‌تر، احتمال اصلاح قیمت وجود دارد. در هر صورت، ساختار کلی بازار نشان می‌دهد که روند صعودی طلا در میان‌مدت دست نخورده باقی خواهد ماند.

بازار طلا در حال حاضر تحت تأثیر ترکیبی از عوامل بنیادی و تکنیکال قرار دارد. ضعف دلار، سیاست‌های تسهیلی بانک‌های مرکزی، داده‌های ضعیف اقتصادی از چین و آمریکا، تنش‌های ژئوپلیتیکی و جریان سرمایه‌گذاری قوی به سمت ETFها، همگی محرک‌هایی هستند که چشم‌انداز صعودی طلا را تقویت می‌کنند. با این حال، اشباع خرید و احتیاط پیش از نشست فدرال رزرو می‌تواند باعث نوسانات کوتاه‌مدت شود. در مجموع، تا زمانی که قیمت طلا بالای سطح حمایتی ۳۵۲۰ دلار باقی بماند، مسیر صعودی دست‌نخورده خواهد ماند و هدف میان‌مدت همچنان رسیدن به سطح روانی ۴۰۰۰ دلار است.

واگذاری سهام شرکت ملی نفت روی میز

کمیسیون اقتصادی، بازرگانی و اداری مجمع تشخیص مصلحت نظام با حضور وزیر اقتصاد، موضوع واگذاری سهام شرکت ملی نفت ایران را به‌عنوان گامی کلیدی برای مولدسازی دارایی‌های دولت و تعمیق بازار سرمایه بررسی کرد. به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا) به نقل از شادا، موضوع واگذاری سهام شرکت ملی نفت ایران با هدف سیاست‌های مولدسازی دارایی‌های دولت با حضور وزیر اقتصاد، در جلسه روز یکشنبه (۲۳ شهریور) کمیسیون اقتصادی، بازرگانی و اداری دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی شد. در این نشست سید علی مدنی‌زاده، وزیر اقتصاد گزارشی جامع از وضعیت شاخص‌های اقتصادی کشور از جمله بازار سرمایه، بازار پول، بودجه عمومی و نرخ تورم ارائه کرد. همچنین، معاونان وزیر به تشریح اقدامات دستگاه‌های اجرایی در حوزه‌های مربوطه پرداختند. یکی از محورهای اصلی این جلسه، بررسی برنامه‌های وزارت اقتصاد برای بهبود فضای کسب‌وکار و مولدسازی دارایی‌های دولت بود. از این رو، موضوع واگذاری سهام شرکت ملی نفت به‌عنوان یکی از اقدامات کلیدی برای تعمیق بازار سرمایه، افزایش ظرفیت تولید نفت و تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی وزارت نفت مطرح شد. این طرح که در دولت‌های گذشته نیز مورد مطالعه کارشناسی قرار گرفته بود، به‌دلیل موانع مختلف تاکنون اجرایی نشده است. در این جلسه، بر ضرورت فراهم‌سازی شرایط قانونی برای عرضه سهام این شرکت تأکید شد و مجمع تشخیص مصلحت نظام آمادگی خود را برای همکاری در این زمینه اعلام کرد. در بخش دیگری از این نشست، راهکارهای جبران کسری بودجه سال جاری مورد بررسی قرار گرفت. مقرر شد پیشنهادهای دولت در این زمینه در جلسات آینده کمیسیون اقتصادی مجمع به‌صورت دقیق‌تر ارزیابی شود.

پیشروی دوباره طلای جهانی به سوی رکورد

قیمت طلا در معاملات روز سه‌شنبه بازار جهانی، تحت تاثیر تضعیف ارزش دلار پیش از نشست سیاست‌گذاری فدرال رزرو در هفته جاری به بالاترین رکوردش رسید. بهای هر اونس طلا برای تحویل فوری پس از ثبت رکورد ۳۶۸۹ دلار و ۲۷ سنت در معاملات ابتدایی روز جاری، ۰.۱ درصد افزایش یافت و ۳۶۸۰ دلار و ۱۷ سنت معامله شد و هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا برای تحویل در دسامبر بدون تغییر ماند و در ۳۷۱۸ دلار و ۸۰ سنت ایستاد.ارزش دلار آمریکا در برابر ارزش یورو نزدیک به پایین‌ترین سطح ۲.۵ ماهه و در برابر ارزش دلار استرالیا نزدیک به پایین‌ترین سطح ۱۰ ماهه معامله شد. کاهش ارزش دلار آمریکا، طلا را برای خریداران خارجی دارنده ارزهای دیگر مقرون به صرفه خواهد کرد.دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، دوشنبه در پستی در شبکه اجتماعی تروث سوشال از جروم پاول، رئیس فدرال رزرو، خواست تا کاهش بیشتری در نرخ بهره را اعمال کند.

طبق ابزار دیده‌بان فدرال شرکت CME، معامله گران کاهش نرخ بهره به میزان ۲۵ واحد پایه را در پایان نشست دو روزه سیاست‌گذاری فدرال رزرو در ۱۷ سپتامبر به طور کامل و احتمال کاهش نرخ بهره به میزان ۵۰ واحد پایه را کم پیش‌بینی می‌کنند. نرخ بهره پایین‌تر، هزینه فرصت نگهداری این فلز گرانبها که بازدهی ندارد را کاهش می‌دهد.

طبق گزارش رویترز، «صندوق اس پی دی آر گلد تراست»، که بزرگترین صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس با پشتوانه طلا در جهان است، اعلام کرد که دارایی‌های این صندوق ۰.۲۱ درصد افزایش یافت و از ۹۷۴.۸۰ تن در روز جمعه گذشته به ۹۷۶.۸۰ تن در روز دوشنبه رسید.در همین حال، دادگاه تجدیدنظر آمریکا روز دوشنبه، از صدور مجوز برای اخراج «لیزا کوک»، عضو هیئت مدیره فدرال رزرو توسط دونالد ترامپ، اجتناب کرد. این آخرین گام در یک نبرد حقوقی است که استقلال دیرینه فدرال رزرو را تهدید می‌کند.در بازار سایر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره بدون تغییر ماند و در سطح ۴۲ دلار و ۷۱ سنت معامله شد. بهای هر اونس پلاتین با ۰.۱ درصد کاهش، به ۱۳۹۹ دلار و ۴۰ سنت رسید و هر اونس پالادیوم با ۰.۴ درصد افزایش، ۱۱۸۸ دلار و ۵۹ سنت معامله شد.

ریپل صعود کرد

قیمت ریپل نزدیک به سطح سه دلار باقی مانده است و برای اولین‌بار صندوق قابل معامله در بورس ریپل صعودی شد.

قیمت ریپل، بالاتر از رکورد هفتگی قبلی خود است و به احتمال خروج از روند نزولی بلندمدت اشاره دارد، اکنون، معامله‌گران منتظر تایید از طریق تقاطع صعودی در شاخص قدرت نسبی هفتگی هستند.

علی مارتینز، تحلیلگر نمودارهای رمزارزها اظهار کرد: ریپل پس از اینکه اندیکاتور TD Sequential، سیگنال خرید را نشان داد، آماده جهش شده است.

وی خاطرنشان کرد: نهنگ‌ها در دو هفته گذشته نزدیک به ۱۶۰ میلیون ریپل از بازار خارج کرده‌اند و این گمانه‌زنی‌ها را در مورد اینکه آیا دارندگان بزرگ ریسک نزولی پیش‌بینی می‌کنند یا فقط سود می‌برند را برانگیخته است.

سایت بنزینگا گزارش کرد، داده‌های کوین‌گلس نشان داد که در ۲۴ ساعت گذشته، ۱۲.۶۷ میلیون دلار نقدینگی، از جمله ۱۰.۸ میلیون دلار از موقعیت‌های خرید، وجود داشته و بیانگر این است که معامله‌گران با وجود این کاهش قیمت، همچنان خوش‌بین هستند.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

بهینه‌سازی مصرف انرژی با توسعه گلخانه‌ها

رئیس شرکت شهرک‌های کشاورزی گفت: سرمایه‌گذاری در گلخانه‌ها یکی از راه‌های استفاده بهینه از انرژی بوده و این شرکت تا کنون ۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰ هکتار زمین برای توسعه گلخانه‌ها واگذار کرده است. هشتمین نمایشگاه کشاورزی آیفارم با حضور معاونان وزارت جهاد کشاورزی در شهر آفتاب افتتاح شد.پیمان اسکندری، رئیس شرکت شهرک‌های کشاورزی در این مراسم گفت: نمایشگاه در دنیا محلی برای توسعه تجاری و آشنایی با فناوری نوین است. در حوزه کشاورزی نمایشگاه آیفارم توانسته جای خود را در توسعه کشاورزی باز کند و ارائه تکنولوژی‌های جدید در این نمایشگاه بستری برای کمک به ناترازی انرژی و کم آبی است

این مسئول دولتی اظهار کرد: نمایشگاه آیفارم می‌تواند در بحث انرژی‌های تجدیدپذیر، آب‌های نامتعارف، سیستم‌های نوین آبیاری و... بسیار کمک‌کننده باشد و نقطه عطفی برای آشنایی بهره‌برداران با روش‌های نوین کشاورزی باشد.وی با بیان اینکه شرکت شهرک‌های کشاورزی به عنوان تأمین‌کننده زیرساخت‌ها و تسهیل‌کننده سرمایه‌گذاری فعالیت دارد، اظهار کرد: سرمایه‌گذاری در گلخانه‌ها یکی از راه‌های استفاده بهینه از انرژی بوده و در این راستا این شرکت بین ۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰ هکتار زمین برای توسعه گلخانه‌ها واگذار کرده است.

تنظیم بازار با واردات ۱۰ درصد گوشت مورد نیاز کشور شدنی است

یک مسئول صنفی گفت: با ۱۰ درصد گوشت قرمز مورد نیاز کشور به لحاظ قیمتی تعادل در بازار برقرار خواهد شد.نشست خبری انجمن صنفی کارفرمایی تأمین و توزیع گوشت خام برگزار شد.

حسین شاه‌آبادی، رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایی تأمین و توزیع‌کنندگان گوشت خام گفت: یکی از اهداف اصلی انجمن رساندن گوشت با قیمت مناسب به دست مصرف‌کنندگان است.وی افزود: انجمن به دنبال تأمین گوشت از دامداران داخل است و به دلیل ناترازی انرژی لازم است تا ۱۰ درصد از نیاز گوشت بازار وارد شود تا قیمت این محصول پروتئینی متعادل بماند.

این مسئول صنفی با بیان اینکه از محصول داخلی استقبال می‌کنیم، ادامه داد: انجمن سعی دارد بدون واسطه و به طور مستقیم گوشت مورد نیاز را تأمین و تحویل بازار دهد.شاه‌آبادی تاکید کرد: اگر دامداران کشور متحد شوند و یک قیمت واحد تعیین کنند عرضه گوشت ارزان از سوی انجمن شدنی خواهد بود اما متأسفانه این اتحاد در دامداران داخلی وجود ندارد و هر روز قیمت‌ها در حال تغییر است.رئیس هیئت‌مدیره انجمن صنفی کارفرمایان تأمین و توزیع‌کنندگان گوشت خام اظهار کرد: نهاده دامی با یارانه در بین دامداران توزیع می‌شود اما گوشت این دام‌ها ارزان به دست مردم نمی‌رسد

این مسئول صنفی با بیان اینکه دامداران کشور هم مشکلات خود را دارند، ادامه داد: ۱۰ درصد گوشت مورد نیاز کشور باید وارد شود تا تنظیم بازار در این محصول پروتئینی برقرار باشد.

پیشگیری از تغییر کاربری غیرمجاز اراضی کشاورزی در اولویت باشد

سرپرست سازمان امور اراضی کشور با تاکید بر اهمیت حفظ کاربری اراضی کشاورزی، پیشگیری از ساخت و سازهای غیرمجاز در این اراضی را اولویت اصلی این سازمان دانست. داور نامدار، سرپرست سازمان امور اراضی کشور در نشست هماهنگی و بررسی فرایند عملکردی دفاتر مستقل این سازمان، اظهار کرد: پیشگیری از هرگونه ساخت‌وساز غیرمجاز در اراضی کشاورزی باید به عنوان یک اصل اولیه مدنظر قرار گیرد و در این زمینه یگان حفاظت از اراضی کشاورزی سازمان باید پیشرو باشد.وی افزود: قبل از احداث بناهای غیرمجاز در اراضی کشاورزی باید اقدامات پیشگیرانه انجام شود تا از هدررفت سرمایه، نارضایتی مردم و تبعات بعدی این ساخت و سازها جلوگیری شود. سرپرست سازمان امور اراضی کشور بر لزوم حفظ و توسعه اراضی کشاورزی تاکید کرد: برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری همه معاونت‌ها و دفاتر باید در راستای حفظ و صیانت از اراضی کشاورزی باشد.وی افزود: انجام منظم بازدیدهای میدانی از گزارش‌های دریافتی در استان‌ها ضروری است تا صحت و سقم گزارش‌ها بررسی و برای آن تصمیم گیری شود.

افزایش ۴۴ درصدی میزان صید

مدیرکل شیلات بوشهر اعلام کرد: براساس گشت‌های تحقیقاتی بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر پژوهشکده میگوی کشور و نتایج حاصل از برآورد جمعیت این آبزی، فعالیت صید آزاد میگو از سه شنبه ۲۵ شهریور در آب‌های این استان ممنوع است. براساس نتایج بررسی‌های انجام گرفته توسط پژوهشکده میگوی کشور روی اطلاعات روزانه صید در سال جاری و بازدید میدانی فعالیت لنج‌های صیادی در فصل صید میگو، روند کاهشی شاخص تراکم ذخیره میگو مشهود است، هر چند مقدار آن هنوز به حد نصاب نرسیده ولی با مشاهده صید انبوه آبزیان نابالغ تجاری در ترکیب صید،بطور قطع روی صید تجمیعی استان بوشهر تاثیر منفی خواهد گذاشت، از این رو با هدف حفظ بخشی از این ذخیره برای زادآوری مجدد و احیای ذخیره در سال آینده، همچنین به منظور جلوگیری از اثرات تخریبی شیوه ترال میگو بر ذخایر سایر آبزیان، پایان فصل صید آزاد میگو از ۲۵ شهریور ماه سال جاری اعلام شد

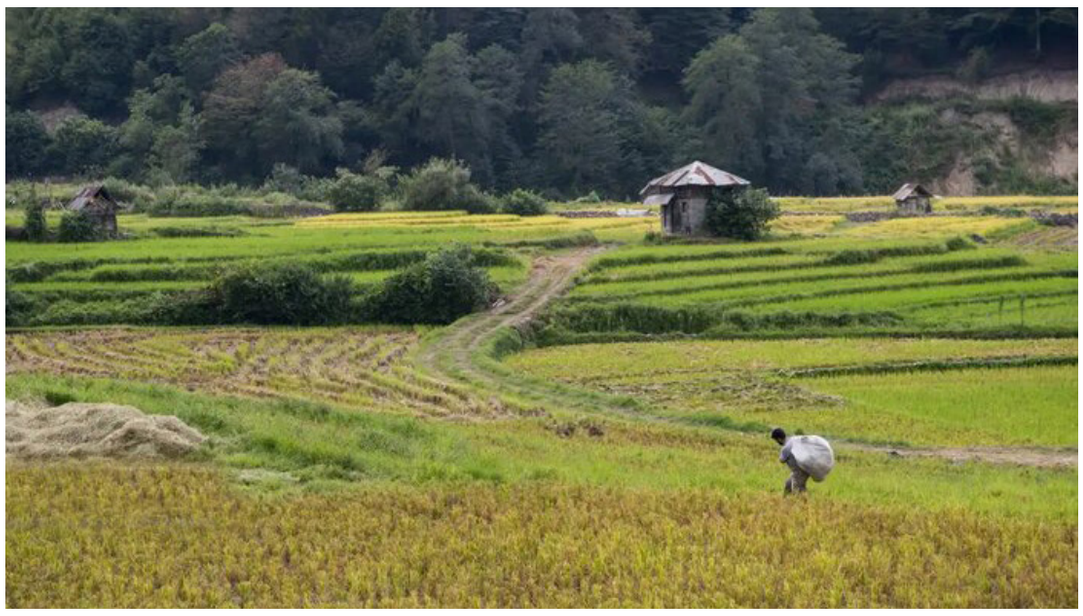

برنج ایرانی در انبارها
انتظار بازار برای تدبیر مسئولین!

بیتا حسن پور – در آستانه نیمه دوم سال و آغاز فصل برداشت برنج در سه استان شمالی کشور، بازار برنج ایرانی همچنان با کمبود عرضه و قیمت‌های بالادست و پنجه نرم می‌کند؛ وعده‌های کاهش قیمت محقق نشده و احتکار دلالان، تعلل کشاورزان و اختلال در واردات، سفره مصرف‌کنندگان را با چالش جدی مواجه کرده است.

بررسی‌های میدانی از فروشگاه های زنجیره ای از کمبود برنج ایرانی و بعضاً وارداتی حکایت دارد و این کالاها با وجود وعده های داده شده مبنی بر کاهش قیمت در فصل برداشت برنج، همچنان با قیمت های بالا به دست مصرف کنندگان می رسد.

این شرایط در حالی تداوم یافته که غلامرضا نوری قزلجه وزیر جهادکشاورزی، تیرماه امسال هنگامی که قیمت برنج ایرانی در بازار جهش پیدا کرده بود، به رسانه ها وعده داد که قیمت برنج ایرانی از فصل برداشت به بعد کاهش خواهد یافت؛ این موضوع چند هفته نیز محقق شد و شاهد کاهش قیمت برنج در بازار بودیم اما پس از یک کاهش اندک به طور مجدد قیمت برنج کیفی در شمال کشور رشد کرد و اکنون در بازار مصرف بسته به نوع و کیفیت برنج بین ۲۵۰ تا ۳۵۰ هزارتومان به فروش می رسد.

ناگفته پیداست که اخلال ایجاد شده در بازار برنج ریشه در چند عامل مشخص دارد: احتکار برنج تازه برای ماههای آینده تا با قیمت های بالاتر فروخته شود، عرضه نشدن برنج های جدید به بازار، تامین نشدن ارز برنج وارداتی برای تنظیم بازار و همچنین کاهش تولید به دلیل خشکسالی.

این درحالیست که چندی پیش رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با رئیس جمهور و اعضای هیات دولت به مسئله مهم معیشت مردم پرداختند و گفتند: در باب معیشت مردم به‌گونه‌ای عمل کنید که مردم بتوانند حدود ۱۰ قلم کالای اساسی را بدون دغدغه افزایش قیمت تهیه کنند؛ نه اینکه قیمت‌ها امروز و فردا دو برابر شود.

«انضباط بازار» نکته دیگری بود که رهبر انقلاب با تأکید بر آن گفتند: به‌گونه‌ای بازار را مدیریت کنید که مردم احساس نکنند بازار رها شده است و قیمت‌ها «امروز و فردا» و «اینجا و آنجا» متفاوت است؛ چرا که این احساس به روحیه مردم صدمه می‌زند.

احتکار دلالان و تعلل کشاورزان

برخی علت کمیاب شدن برنج ایرانی در بازار و گرانی آن را ناشی از احتکار دلالان و تعلل کشاورزان در فروش برنج ایرانی در بازار می دانند، تا جایی که عرضه نکردن برنج توسط کشاورزان حتی باعث متضرر شدن کارخانه های شالیکوبی و بسته بندی برنج در شمال کشور شده است.

یکی از شهروندان می گوید: برنج ایرانی در قفسه های بیشتر فروشگاه های زنجیره ای نیست به طوری که اخیرا نتوانسته برنجی مورد نظر خود را که همیشه از یکی فروشگاه ها تهیه می کرده، بخرد و مجبور شده برنج ایرانی درجه دو را به اسم برنج هاشمی به قیمت کیلویی ۳۰۰ هزار تومان تهیه کند.

حال با وجود نگرانی های مردم از کمیاب شدن و گرانی قیمت برنج ایرانی در بازار، برخی فروشندگان فروشگاه های زنجیره ای نیز می گویند بین دو ماه تا دو هفته است که بار برنج ایرانی کمیاب شده و به طور کم و تدریجی و با قیمت های بالا به دستشان می رسد و اکنون فقط برنج هندی و ارقام پرمحصول ایرانی مثل فجر، ندا و شیرودی در دسترس است.

به گفته یکی از فروشندگان اکنون قیمت یک کیسه برنج ایرانی پنج کیلویی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان قیمت دارد که نسبت به هفته های گذشته حداقل بین ۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش را نشان می دهد.

داوود قربانیان نائب رئیس اتحادیه کشوری فروشگاه های زنجیره ای علت کمبود برنج را احتکار دلالان و نفروختن محصول توسط کشاورزان دانسته و گفته است: عرضه تدریجی محصول توسط کشاورزان و انبارهای خانگی و انبارهای کوچک واحدهای کشاورزی یک ناترازی در حوزه تامین برنج ایجاد کرده است

از سوی دیگر وزارت جهاد کشاورزی بر این باور است که در قیمت گذاری برنج داخلی نقشی ندارد بلکه این عرضه و تقاضاست که می تواند قیمت را تعیین کند. در این ارتباط غلامرضا نوری قزلجه، وزیر جهادکشاورزی گفته بود: قیمت حمایتی ۱۰۰ هزار تومان برای هر کیلوگرم برنج کیفی برای تولیدکنندگان داریم که اگر قیمت بازار پایین تر از این رقم باشد، دولت موظف است از کشاورزان حمایت کند، اما در صورت بالاتر رفتن قیمت دولت مسئول تعیین قیمت نیست و بازار تعیین کننده است.

واسطه‌هایی که کشاورزان را به انبار کردن برنج ترغیب کردند

پیگیری از علت عرضه نشدن برنج تازه به بازار نشان می دهد که دلالان و واسطه های خرید برنج امسال، همان کسانی هستند که سال قبل این محصول را از کشاورزان خریداری می کردند؛ آنان امسال کشاورزان را تحریک کردند که محصول خود را در انبارهای خود نگهداری کنند و نفروشند تا در ماه های بعدی با قیمت های بالاتر فروخته شود.

در همین راستا کشاورزان دلیل نفروختن برنج را ضرر ناشی از فروش برنج در فصل برداشت در سال های گذشته می دانند و می‌گویند پارسال در این فصل برنج را ارزان فروختند و متضرر شدند بنابراین امسال می خواهند آن را نگه دارند تا با قیمت های بالاتر عرضه کنند تا حتی خسارت پارسال هم جبران شود.

رصد قیمت برنج های تازه ایرانی که از سوی کشاورزان خطه شمالی کشور عرضه می شود، نشان می دهد که افزایش قیمت این محصول که در ابتدای تابستان از کیلویی ۳۰۰ هزار تومان عبور کرده بود، سبب شده تا آنان قیمت عرضه برنج خود را با این قیمت ها تنظیم کنند به گونه ای که کشاورزان بسته به نوع و کیفیت محصول خود قیمت ۲۸۰ تا ۳۵۰ هزار تومان بابت هر کیلو برنج را به خریداران اعلام می کنند.

البته در این میان برخی کشاورزان نیز از فروش محصول مازاد خود به خریداران عمده و خرد پرهیز می کنند و می گویند که در زمان مناسب و با قیمت مناسب، برنج خود را خواهند فروخت.

محمد هاشمیان مدیرعامل شالیکوبی داران بابلسر درباره علت عدم فروش برنج توسط کشاورزان می گوید: سال گذشته کشاورزان برنج خود را با قیمتی حدود ۳۰ درصد کمتر از قیمت بازار به تجار فروختند و این تجار با احتکار و دپو در انبارها و عرضه محصول پس از عید (فروردین و اردیبهشت ماه ۱۴۰۴) آن را با قیمت حدود ۳۵۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم به فروش رساندند.

وی با بیان اینکه این روند بی نظمی و عدم مدیریت و نداشتن متولی مشخص موجب بی‌اعتمادی و نگرانی کشاورزان شده است، تصریح کرد: کشاورزان در شرایط فعلی ترجیح می دهند بخشی از محصول خود را در زمان مناسب بفروشند و باقی را برای فروش پس از عید نگهداری کنند تا از نوسانات بازار سود ببرند.هاشمیان با اشاره به افزایش چشمگیر هزینه‌های تولید از جمله دستمزد کارگری، هزینه‌های بسته بندی و قیمت نایلون خزانه از ۸ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان در تداوم افزایش قیمت برنج و سودآوری این محصول گفت: قیمت برنج در بازار آزاد اکنون به ۲۸۰ تا ۳۵۰ هزار تومان رسیده و مصرف‌کننده نهایی آن را حتی تا ۴۰۰ هزار تومان برحسب کیفیت خریداری می کند؛ این درحالیست که در فصل برداشت محصول، هر کیلوگرم برنج ۱۷۰ هزار تومان از کشاورزان خریداری شد

کاهش ثبت سفارش برنج و تاخیر در تخصیص ارز

بر اساس جدیدترین آمار وزارت جهادکشاورزی، مصرف برنج در ایران سالانه به حدود ۲.۷ میلیون تن می رسد اما از این میزان امسال ۱.۶ تا ۱.۸ میلیون تن از شالیزارهای کشور برداشت خواهد شد که به معنی کسری بیش از یک میلیون تن برنج در بازار کشور است؛ بنابراین طبق برآورد کسری تعیین شده در سال های مختلف، نیاز است که بین ۱ تا ۱.۵ میلیون تن برنج وارد کشور شود تا شکاف میان تولید داخلی و مصرف سرانه کاهش یابد.با این حال یک منبع مطلع که خواست نامش ذکر نشود، درباره آخرین وضعیت ثبت سفارش برنج گفت: در حال حاضر ثبت سفارشی برای واردات انجام نمی شود و واردات فعلی نتوانسته است بازار برنج را متعادل کند به طوری که در فروشگاه‌های زنجیره ای عرضه برنج کاهش یافته و قیمت ها بالا رفته است.

به گفته وی، واردات برنج خارجی به ویژه پاکستانی محدود شده که این موضوع بر قیمت برنج داخلی تاثیر دارد یعنی واردات برنج پاکستانی با قیمت بالای هزار دلار در هر تن رقابت شدیدی با برنج ایرانی دارد بنابراین محدودیت های وارداتی بازار را دچار مشکل کرده است.البته در هفته اول شهریورماه شهرزاد مشیری معاون توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد که برای تنظیم بازار برنج، ثبت سفارش و واردات ۱۵۰ هزار تن برنج خارجی توسط بازرگانان انجام شده که این مهم به شرط تحویل به شرکت بازرگانی دولتی ایران خواهد بود تا بازار برنج مدیریت و از افزایش قیمت‌ها جلوگیری شود. همزمان با افزایش قیمت برنج داخلی، واردات این میزان برنج می‌تواند نقش مهمی در مدیریت بازار و تامین نیاز مصرف‌کنندگان ایفا کند.

به گفته وی، عرضه برنج وارداتی به صورت مستقیم از سوی دولت انجام خواهد شد، به همین دلیل نگرانی از بابت احتکار، ایجاد حاشیه و گران‌فروشی وجود نخواهد داشت.

نیمی از برنج وارداتی مورد نیاز کشور وارد شده است

درباره آخرین وضعیت واردات برنج با مجیدرضا خاکی دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران گفت و گو کرد؛ وی با بیان اینکه از ابتدای امسال حدود ۷۰۰ هزار تن برنج وارد کشور شده است که حدود ۷۰ درصد آن برنج هندی بود، گف این نوع برنج هم به لحاظ فراوانی و هم از نظر قیمت مشکلی در بازار ایجاد نکرده اما در بخش برنج پاکستانی به دلیل برخی تصمیم‌های غیرکارشناسی و شباهت زیاد به برنج ایرانی قیمت ها در بازار بالاتر از نرخ مصوب عرضه می شود.

این مقام صنفی تصریح کرد: هرچند در مجموع بازار برنج خارجی فعلاً با کمبود محسوسی روبرو نیست، اما بخش مهمی از این تامین صرفا به اتکای اعتبار فعالان بخش خصوصی انجام شده است.وی با بیان اینکه تاخیر در تخصیص و تامین ارز می‌تواند روند واردات در ماه های آینده را با مشکل جدی روبرو کند، تاکید کرد: تا زمانی که معوقات ارزی در قبال تامین‌کنندگان خارجی وجود داشته باشد، طبیعی است که تمایل آن ها برای تداوم تجارت با کشور و ارسال محموله های جدید کاهش یابد.دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران درباره قیمت های سطح بازار گفت: در حال حاضر برنج کیفی ایرانی بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار تومان و برنج پاکستانی در برخی اقلام حدود ۱۰۰ هزار تومان عرضه می‌شود و اگر تخصیص ارز به موقع انجام شود، محدودیت های غیرضروری برداشته و فرآیند توزیع شفاف‌تر می شود و قیمت ها می توانند به سمت تعادل حرکت کنند.

وی با طرح این پیشنهاد که ارز ترجیحی برنج قطع شود، افزود: این پیشنهاد در ابتدای امسال به دولت اعلام شد اما دولت همچنان بر تخصیص این ارز اصرار دارد؛ ارزی که در عمل با تاخیر ۹ ماهه پرداخت می‌شود.

برنج ایرانی در انبار، بازار در انتظار تدبیر

علیرضا پرویزی عضو انجمن واردکنندگان برنج ایران نیز معتقد است که تعلل در تخصیص ارز در نهایت به زیان مصرف کننده داخلی تمام می شود؛ وی در این رابطه توضیح داد: به دلیل عدم تخصیص به موقع ارز از آبان ماه سال گذشته تاکنون بسیاری از شرکت ها نتوانسته اند ارز تعهد شده را دریافت کنند که سبب اعمال جریمه های ۱۰ درصدی به ارزش محموله‌های وارداتی شده است که هزینه های تمام شده را افزایش و فرایند تامین این محصول را دشوار می کند.

به گفته وی، طبق آمار گمرک بیش از ۸۰ درصد واردات برنج ایران از هند و حدود ۱۵ درصد از پاکستان تامین می شود که دلیل بیشتر بودن حجم واردات از هند، توان تجاری این کشور است.

وی بر این باور است که اگر سیاست های ارزی و تجاری اصلاح نشود، در سه ماه آینده بسیاری از واردکنندگان از بازار برنج خارج خواهند شد و نتیجه چنین شرایطی می تواند منجر به کمبود محصول در بازار و افزایش قیمت ها شود.

در تحلیل وضعیت حاکم بر بازار برنج نکته ای که نباید از نظر دور داشت، اعلام مغایرت مصوبه هیات وزیران درباره «لغو ممنوعیت ترخیص برنج در فصل برداشت (از اول مرداد هر سال لغایت پایان آبان همان سال) در سال ۱۴۰۴» این مصوبه تیرماه با هدف تامین و تنظیم بازار داخلی به تصویب هیات وزیران رسیده بود اما شهریور ماه مغایرت آن با قانون خرید تضمینی کالاهای اساسی کشاورزی از سوی مجلس به هیات دولت ارسال شد و این پیام را به بازار داد که تا پایان آبان ماه، برنج وارداتی جدید ثبت سفارش و وارد نمی شود

۳ میلیارد دلار، حجم مبادلات کشاورزی ایران و پاکستان

وزیر جهاد کشاورزی گفت:در حال حاضر حجم مبادلات ایران و پاکستان در حوزه کشاورزی حدود یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار است و دو کشور برای افزایش حجم این مبادلات به ۳میلیارد دلار هدف‌گذاری کرده‌اند.غلامرضا نوری وزیر جهاد کشاورزی کشورمان عصر امروز دوشنبه در دیدار با جام کمال‌خان وزیر تجارت و بازرگانی پاکستان، وقوع سیل و خسارات جانی آن در کشور پاکستان را به نمایندگی از دولت و ملت ایران تسلیت گفت و از مواضع برادرانه و قاطع جمهوری پاکستان در جنگ ۱۲ روزه و تجاوز رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران قدردانی کرد.

وی، همکاری‌های دو کشور بزرگ ایران و پاکستان را با اهمیت توصیف کرد و افزود: جمعیت بیش از ۳۰۰ میلیون نفری دو کشور ایران و پاکستان که پیوندهای عمیقی دارند، می‌تواند زمینه ارتباط گسترده‌تر باشد، بنابراین مراودات و مبادلات دو کشور در حوزه غذا از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه حجم مبادلات ایران و پاکستان در حوزه کشاورزی حدود یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار است، اظهار داشت: دو کشور برای افزایش حجم این مبادلات به ۳ میلیارد دلار هدف‌گذاری کرده‌اند.

مدرن‌سازی سامانه آب برای کاهش برداشت آب زیرزمینی

«بررسی جامع فنی - زیست محیطی بهسازی و مدرن‌سازی سامانه توزیع آب سطحی با هدف کاهش اضافه برداشت آب زیرزمینی، مورد مطالعاتی شبکه آبیاری نکوآباد اصفهان»، طرح پژوهشی دانشیار دانشگاه تهران که با حمایت بنیاد ملی علم ایران انجام شده است.

به گزارش از بنیاد ملی علم ایران (INSF)، سیدمهدی هاشمی شاهدانی؛ دانشیار گروه مهندسی آب دانشگاه تهران، درباره علت انجام طرح پژوهشی خود توضیح داد: کانال‌های اصلی و فرعی آبیاری و سازه‌های هیدرولیکی وابسته آن، زیرساخت اصلی انتقال، توزیع و تحویل آب سطحی در حدود ۱۲۰ شبکه آبیاری مدرن ایران با سطح تحت پوشش حدود ۳۵ درصد اراضی فاریاب کشور هستند. بررسی‌های میدانی مختلف صورت گرفته حاکی از کارایی پایین‌تر از انتظار روش‌های بهره‌برداری این سامانه‌های مذکور در توزیع کافی، عادلانه و قابل اعتماد آب سطحی میان کشاورزان و تعاونی‌های آب‌بران بالادست و پایین‌دست شبکه‌های آبیاری بوده است.

وی افزود: با تشدید دوره‌های کم‌آبی در دو دهه اخیر و فشار مضاعف بر منابع آب سطحی، عملاً کارکرد سیستم و روش‌های بهره‌برداری موجود از وضعیت دور از انتظار به حالت نامطلوب و غیر قابل اعتماد تغییر یافته و الگوهای مشخصی از عدم اطمینان کشاورزان به این سیستم‌ها به وضوح در اکثر شبکه‌های آبیاری کشور دیده می‌شود.

این پژوهشگر در ادامه بیان کرد: افزایش قابل توجه تعداد چاه‌های بهره‌برداری مجوزدار و به‌خصوص چاه‌های بدون مجوز که آمار دقیق و قابل استنادی از آن در دست نیست، در محدوده جغرافیایی شبکه‌های آبیاری کشور در دو دهه اخیر و بالتبع آن اضافه برداشت آب زیرزمینی گواه روشن این ادعا است.

وی تصریح کرد: عملکرد بهره‌برداری سامانه‌های مذکور در شبکه‌های آبیاری ایران، در شرایط نرمال یعنی شرایطی که میزان آب تأمین شده روزانه در محل بند انحرافی متناسب با مجموع کل تقاضای برآورد شده در محدوده شبکه باشد؛ از نقطه نظر کفایت، عدالت، پایداری و بازده توزیع آب عموماً در مجاورت محدوده قابل قبول جهانی قرار دارد؛ اما معضل اساسی و مشکل جدی در شرایط غیر متعارف بهره‌برداری شبکه‌ها به وجود می‌آید و اصلی‌ترین عامل ایجاد شرایط مذکور، ظهور دوره‌های کم‌آبی منتج از تغییرات اقلیمی است که سامانه‌های تأمین آب سطحی را بسیار آسیب‌پذیر کرده است.

وی ادامه داد: می‌توان گفت که روش‌های بهره‌برداری متداول سامانه‌های توزیع آب سطحی در شرایط کم‌آبی امکان توزیع کافی، پایدار، عادلانه و با راندمان مناسب آب سطحی بین کشاورزان یک شبکه آبیاری را ندارد. در این شرایط عکس‌العمل طبیعی کشاورزان، تأمین آب از منبع آب زیرزمینی بوده که به تشدید وضعیت اسفناک کنونی رسیده است.

این محقق و پژوهشگر اضافه کرد: هدف اصلی این طرح کاربردی معرفی «پروژه‌های بهسازی و مدرن‌سازی سامانه‌های بهره‌برداری آب سطحی» و ارزیابی پتانسیل فنی آن‌ها به‌عنوان راهکارهای کارآمد کوتاه‌مدت و بلندمدت در ارتقای فرآیند توزیع و تحویل آب سطحی بین تعاونی‌های آب‌بران است. همچنین ارزیابی زیست‌محیطی پیاده‌سازی راهکارهای مذکور در راستای هدف تعادل‌بخشی آبخوان و کاهش مصرف انرژی در محدوده‌های کشاورزی دارای شبکه‌های آبیاری و زهکشی از اهداف این پژوهش است.

هاشمی شاهدانی در پایان خاطرنشان کرد: این طرح به تولید دانش فنی بومی و ارائه چارچوب جامع ارزیابی فنی-زیست محیطی به‌منظور توجیه راهکارهای بهسازی و مدرن‌سازی بهره‌برداری در شبکه‌های آبیاری کشور منجر شد و از دانش فنی تولید شده در این طرح پژوهشی می‌توان در مدیریت آب و انرژی در بخش کشاورزی کشور بهره برد.

تامین ۱۰ درصدی کسری گوشت از محل واردات

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی کارفرمایی توزیع کنندگان فراورده های گوشتی خام سفید و قرمز استان تهران گفت: کشور با بیش از ۱۰ درصد کسری گوشت قرمز روبروست که با واردات این میزان به طور حتم بازار گوشت تنظیم می شود.

حسین شاه‌آبادی در نشستی خبری با بیان اینکه یکی از اهداف انجمن مذکور را رساندن گوشت با قیمت مناسب به دست مصرف‌کنندگان است، افزود: انجمن به دنبال تامین گوشت از دامداران داخلی بدون واسطه و بطور مستقیم است و از این مهم استقبال می کند.

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی کارفرمایی توزیع کنندگان فراورده های گوشتی خام سفید و قرمز استان تهران اظهارداشت: درصورتیکه دامداران متحد شوند و یک قیمت واحد برای دام زنده و گوشت قرمز تعیین کنند، عرضه گوشت ارزان امکان پذیر خواهد بود اما این اتحاد در بین دامداران وجود ندارد و هر روز قیمت ها در حال تغییر است.وی تصریح کرد: در حال حاضر نهاده های دامی با یارانه در بین دامداران توزیع می‌شود، اما گوشت این دام ها ارزان به دست مردم نمی‌رسد

شاه آبادی با اشاره به شبکه گسترده توزیع این انجمن با ۲۷۰ عضو فعال در سراسر کشور گفت: تقویت نقش انجمن های صنفی و سپردن فرآیند واردات و توزیع گوشت به بخش خصوصی کلید اصلی تعادل بازار و کنترل قیمت گوشت است.

وی خواستار واردات گوشت گرم و منجمد توسط بخش خصوصی شد و افزود: انجمن می تواند توزیع مستقیم گوشت را با قیمت مصوب دولتی به دست مصرف کنندگان برساند.

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی کارفرمایی توزیع کنندگان فراورده های گوشتی خام سفید و قرمز استان تهران با بیان اینکه همیشه انجمن ها همراه و مکمل دولت ها بوده اند، افزود: در صورت وفور کالا در کشور، بازار از طریق مکانیسم عرضه و تقاضا متعادل خواهد شد که به نفع تولیدکنندگان و مصرف کنندگان خواهد بود.

وی با اشاره به ثبت سفارش جدید خرید گوشت از پاکستان تصریح کرد: دولت باید نقش نظارتی بر واردات و بازار داشته باشد، زیرا دخالت مستقیم بخش دولتی می تواند منجر به انحصار شود.

شاه آبادی به تغییر فعالیت انجمن از استانی به کشوری اشاره کرد و افزود: انجمن می تواند با مدیریت تامین دام از داخل و واردات گوشت قرمز را با قیمت های مناسب در سراسر کشور توزیع کند.

احمد شاد دبیر انجمن صنفی کارفرمایی توزیع کنندگان فراورده های گوشتی خام سفید و قرمز استان تهران گفت: در جنگ ۱۲ روزه حدود ۲۰۰ میلیون دلار ارز برای واردات گوشت تزریق شد، اما کافی نیست.

وی تولید ۸۰۰ هزارتنی گوشت قرمز در داخل را که گفته می شود معادل ۹۰ درصد نیاز کشور است را نادرست دانست و افزود: زمانی که جمعیت ایران حدود ۷۰ میلیون نفر بود، اعلام شد که سالانه بین ۹۰۰ هزار تن تا یک میلیون تن مصرف گوشت قرمز کشور است بنابراین رقم اعلام شده درباره تولید و نیاز کشور به گوشت، صحیح نیست.

شاد با اشاره به اینکه گوشت از سبد غذایی برخی از خانوارهای ایرانی حذف شده یا کاهش یافته است، اظهارداشت: امسال به دلیل سیاست گذاری اشتباه در بخش بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی و شعارهای خودکفایی به سمتی رفتیم که واردات بسیار کاهش پیدا کرد، از این رو نرخ روند صعودی به خود گرفته است.دبیر انجمن صنفی کارفرمایی توزیع کنندگان فراورده های گوشتی خام سفید و قرمز استان تهران، خودکفایی کشور در گوشت قرمز را سخنانی عامه پسند دانست و گفت: با توجه به شرایط فعلی اقتصادی کشور امکان دستیابی به خودکفایی در این مسیر وجود ندارد و دولت باید تدبیر جدیدی برای دستیابی به خودکفایی بیاندیشد.

روزنامه مرز اقتصاد
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

بازار نفت در حالت آماده‌باش!

لیلا جلیلوند – قیمت نفت در سایه تنش‌های ژئوپلیتیکی و اختلالات در زیرساخت‌های انرژی روسیه افزایش یافته و سرمایه‌گذاران با دقت تحولات عرضه و تقاضای جهانی را زیر نظر دارند.

بازار نفت در سال‌های اخیر همواره تحت تأثیر عوامل متنوعی از جمله ژئوپلیتیک، سیاست‌های پولی جهانی، عرضه و تقاضا، و تحولات اقتصادی کلان قرار داشته است.

تغییرات در قیمت نفت نه تنها بر تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان عمده تأثیر می‌گذارد، بلکه پیامدهای گسترده‌ای برای رشد اقتصادی، تورم و ثبات سیاسی در سطح جهان دارد. افزایش نوسانات قیمت نفت، به ویژه در سال‌های اخیر به دلیل حملات پهپادی، محدودیت‌های صادراتی و تنش‌های ژئوپلیتیکی، اهمیت تحلیل دقیق و بنیادین این بازار را دوچندان کرده است. این گزارش با هدف ارائه تصویری جامع از عوامل تأثیرگذار بر نفت، نوسانات اخیر قیمت و چشم‌انداز پیش‌رو، با ۱۵ تیتر کلیدی و توضیحاتی مفصل آماده شده است.

افزایش قیمت نفت به دلیل حملات پهپادی اوکراین

حملات پهپادی اخیر اوکراین به پالایشگاه‌ها و ترمینال‌های صادرات نفت روسیه باعث افزایش نگرانی‌ها درباره عرضه جهانی شده است. تأثیر این حملات بر زیرساخت‌های حیاتی روسیه، به ویژه ترمینال پریمورسک و پالایشگاه کیریشینفتئورگسینتز، سبب شده که معامله‌گران قیمت‌ها را برای جبران ریسک اختلال عرضه افزایش دهند. ترمینال پریمورسک به عنوان بزرگ‌ترین مرکز صادرات نفت روسیه، ظرفیت روزانه حدود یک میلیون بشکه دارد و هر گونه اختلال در عملکرد آن می‌تواند پیامدهای قابل توجهی بر جریان صادراتی و توازن بازار جهانی نفت داشته باشد. تحلیلگران اعتقاد دارند که حتی اگر آسیب‌ها موقت باشند، بازار نفت به سرعت واکنش نشان داده و قیمت‌ها را صعودی می‌کند تا کمبود احتمالی را پوشش دهد.

روند افزایشی قیمت نفت برنت و WTI

در پی حملات اوکراین و نگرانی‌ها از عرضه، قیمت آتی نفت برنت با افزایش ۰.۷ درصدی به ۶۷.۴۶ دلار در هر بشکه رسید، در حالی که نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا ۰.۸ درصد افزایش یافته و به ۶۳.۱۷ دلار رسید. این افزایش‌ها ادامه روند صعودی هفته گذشته بود که در آن قیمت‌ها بیش از یک درصد رشد کردند. روند افزایشی نفت منعکس‌کننده نگرانی‌های بازار از اختلال احتمالی عرضه روسیه و همچنین پتانسیل محدودیت‌های صادراتی است که می‌تواند تعادل بازار جهانی نفت را تحت تأثیر قرار دهد.

۳. اهمیت ترمینال پریمورسک در صادرات نفت روسیه

ترمینال پریمورسک روسیه، به عنوان بزرگ‌ترین بندر صادرات نفت در غرب این کشور، حدود یک میلیون بشکه نفت در روز بارگیری می‌کند. تحلیلگران جی‌پی‌مورگان معتقدند که اختلال در این ترمینال می‌تواند فشار صعودی شدیدی بر قیمت‌ها وارد کند، زیرا بازار جهانی نفت برای جبران کمبود عرضه، قیمت‌ها را افزایش خواهد داد. اهمیت این ترمینال به دلیل حجم بالای صادراتی و نقش کلیدی آن در جریان نفت به اروپا و سایر بازارها است و هر اختلال در عملکرد آن می‌تواند پیوندهای تجاری و انرژی منطقه‌ای را تحت تأثیر قرار دهد

نقش پالایشگاه کیریشینفتئورگسینتز در تولید روسیه

پالایشگاه کیریشینفتئورگسینتز (Kirishinefteorgsintez Refinery) روسیه که توسط شرکت سورگوت‌نفت‌گاز اداره می‌شود، سالانه حدود ۱۷.۷ میلیون تن نفت خام یا حدود ۳۵۵ هزار بشکه در روز فرآوری می‌کند. این مقدار معادل ۶.۴ از کل تولید نفت روسیه است. اختلال در عملکرد این پالایشگاه می‌تواند کمبود عرضه محصولات پالایشی را ایجاد کرده و فشار بر بازارهای صادراتی روسیه، به ویژه هند و چین، را افزایش دهد. این موضوع اهمیت پالایشگاه‌ها را فراتر از مرزهای ملی و به عنوان عامل کلیدی ثبات عرضه جهانی نشان می‌دهد

تأثیر تحریم‌ها و فشارهای سیاسی بر روسیه

تحریم‌ها و فشارهای سیاسی، به ویژه از سوی ایالات متحده و متحدانش، نقش مهمی در افزایش قیمت نفت دارند. رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ، بار دیگر اعلام کرده است که مایل به اعمال تحریم‌های جدید علیه روسیه است و اروپا نیز باید اقدامات مشابه انجام دهد. این فشارها می‌توانند محدودیت بیشتری بر صادرات نفت روسیه اعمال کرده و عرضه جهانی را کاهش دهند، که در نهایت قیمت‌ها را افزایش می‌دهد و نوسانات بازار را تشدید می‌کند.

مذاکرات تجاری آمریکا و چین و تأثیر آن بر تقاضای نفت

مذاکرات تجاری بین آمریکا و چین در مادرید، به ویژه موضوع تعرفه‌ها و واردات نفت روسیه، می‌تواند بر تقاضای جهانی نفت تأثیر بگذارد. اگر چین یا هند با تحریم‌ها یا محدودیت‌های جدید مواجه شوند، تقاضای واردات نفت آن‌ها کاهش یافته و بازار جهانی دچار عدم تعادل می‌شود. این مذاکرات و نتایج آن، باعث افزایش عدم قطعیت در بازار شده و معامله‌گران را به احتیاط و بازبینی قیمت‌ها و استراتژی‌های خرید و فروش وادار می‌کند.

تأثیر داده‌های اقتصادی ایالات متحده بر تقاضای نفت

داده‌های ضعیف‌تر اشتغال و افزایش تورم در ایالات متحده، نگرانی‌هایی در مورد رشد اقتصادی این کشور ایجاد کرده است. آمریکا به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت جهان، رشد اقتصادی آن مستقیماً بر تقاضای سوخت تأثیر می‌گذارد. کند شدن بازار کار و افزایش تورم می‌تواند منجر به کاهش مصرف انرژی و محدود شدن رشد تقاضای نفت شود، که در کوتاه‌مدت مانع از افزایش بیش از حد قیمت‌ها می‌شود، اما در عین حال می‌تواند باعث بازنگری استراتژیک شرکت‌های نفتی برای مدیریت عرضه و ذخایر شود.

پیش‌بینی کاهش نرخ بهره فدرال رزرو و تأثیر آن بر نفت

انتظار می‌رود فدرال رزرو در جلسه سپتامبر نرخ بهره را کاهش دهد. کاهش نرخ بهره معمولاً ارزش دلار آمریکا را کاهش داده و موجب افزایش قیمت کالاهای دلاری مانند نفت می‌شود. تحلیلگران بازار پیش‌بینی می‌کنند که کاهش تدریجی نرخ بهره می‌تواند تقاضای جهانی نفت را تقویت کرده و قیمت‌ها را در سطحی بالاتر از حد معمول حفظ کند. به علاوه، سرمایه‌گذاران در انتظار اعلام جزئیات بیشتر سیاست‌های پولی هستند تا بتوانند تأثیر آن بر بازار نفت را ارزیابی کنند.

روند قیمت نفت در آسیا و بازارهای آتی

قیمت نفت در معاملات آسیا افزایش یافت و به سطح ۶۳ تا ۶۷ دلار نزدیک شد. این رشد به دلیل اختلالات احتمالی در عرضه روسیه و همچنین پیش‌بینی کاهش نرخ بهره فدرال رزرو بود. بازارهای آتی نفت برنت و WTI با افزایش جزئی ادامه روند صعودی هفته گذشته را نشان دادند. تحلیلگران تاکید دارند که این روند افزایشی با وجود محدودیت تولید اوپک+ و رکود نسبی در برخی اقتصادهای بزرگ جهان، می‌تواند تا زمان روشن شدن وضعیت عرضه روسیه ادامه یابد.

محدودیت‌های عرضه روسیه و نقش اوپک+

اوپک+ به عنوان گروه تولیدکنندگان اصلی نفت، نقش مهمی در تثبیت قیمت‌ها دارد. افزایش تولید آهسته توسط اوپک+ و اختلالات احتمالی در تولید روسیه، تعادل بازار جهانی نفت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اگر اختلالات روسیه ادامه یابد، اوپک+ می‌تواند با مدیریت تولید، کمبود عرضه را جبران کند. با این حال، تقسیمات داخلی و اهداف اقتصادی متضاد در بین اعضای اوپک+، روند تصمیم‌گیری را پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی کرده است.

نقش ذخایر استراتژیک نفت ایالات متحده

ذخایر استراتژیک نفت آمریکا (SPR) می‌توانند به عنوان ابزار پشتیبان برای کاهش نوسانات قیمت عمل کنند. در صورت بروز اختلالات گسترده، دولت آمریکا می‌تواند از این ذخایر برای تأمین موقت بازار و کاهش فشار قیمتی استفاده کند. با این حال، این اقدام کوتاه‌مدت است و نمی‌تواند جایگزین کامل عرضه مستمر از روسیه یا دیگر تولیدکنندگان اصلی باشد

پیامدهای ژئوپلیتیکی حملات به تأسیسات انرژی روسیه

حملات به زیرساخت‌های انرژی روسیه پیامدهای ژئوپلیتیکی گسترده‌ای دارند. این حوادث نه تنها بازار نفت را تحت تأثیر قرار می‌دهند، بلکه امنیت انرژی جهانی و ثبات منطقه‌ای را به چالش می‌کشند. وابستگی اروپا به نفت و گاز روسیه، حساسیت این منطقه به نوسانات عرضه و قیمت را افزایش داده است. هرگونه اختلال طولانی مدت می‌تواند کشورهای واردکننده را مجبور به جستجوی منابع جایگزین و افزایش هزینه‌های انرژی کند.

تأثیر افزایش قیمت نفت بر اقتصاد جهانی

قیمت بالای نفت می‌تواند موجب افزایش تورم و کاهش رشد اقتصادی در کشورهای واردکننده شود. برای مصرف‌کنندگان، افزایش قیمت سوخت هزینه‌های زندگی را بالا می‌برد و صنایع پرمصرف انرژی را تحت فشار قرار می‌دهد. این وضعیت می‌تواند دولت‌ها را مجبور به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی اصلاحی کند و اثرات منفی بر رشد اقتصادی داشته باشد، به ویژه در کشورهای در حال توسعه که به انرژی ارزان برای رشد اقتصادی وابسته‌اند.

واکنش سرمایه‌گذاران و بازارهای مالی

بازارهای مالی و سهام شرکت‌های نفتی تحت تأثیر افزایش قیمت نفت قرار گرفتند. سهام شرکت‌هایی مانند اکسون‌موبیل، شفرون و بی‌پی افزایش یافت و سرمایه‌گذاران به دنبال حفظ موقعیت در این بخش هستند. با این حال، برخی تحلیلگران هشدار می‌دهند که ممکن است بازار بیش از حد به خبرها واکنش نشان دهد، زیرا روسیه سابقه بازسازی سریع زیرساخت‌ها را دارد و برخی از نگرانی‌های عرضه ممکن است موقت باشند.

چشم‌انداز آینده بازار نفت

بازار نفت در کوتاه‌مدت به شدت تحت تأثیر نوسانات عرضه و تحولات ژئوپلیتیکی قرار دارد. اگر حملات روسیه اختلال طولانی مدت ایجاد کند، قیمت نفت ممکن است به بالای ۸۰ دلار برسد. در مقابل، بازسازی سریع زیرساخت‌ها و مدیریت تولید اوپک+ می‌تواند قیمت‌ها را تعدیل کند.

به طور کلی، نیاز به سیستم‌های انرژی مقاوم و متنوع بیش از هر زمان دیگری آشکار شده است و سرمایه‌گذاران باید به دقت تحولات را دنبال کنند.بازار نفت با پیچیدگی‌های فراوانی روبه‌روست و قیمت‌ها تحت تأثیر ترکیبی از عوامل عرضه، تقاضا، سیاست‌های پولی و تنش‌های ژئوپولیتیکی قرار دارد. حملات اخیر اوکراین به زیرساخت‌های انرژی روسیه، کاهش احتمالی نرخ بهره فدرال رزرو و مذاکرات تجاری بین آمریکا و چین، همه باعث نوسانات شدید بازار شده‌اند. در این شرایط، معامله‌گران و تحلیلگران باید با توجه به وضعیت عرضه، واکنش اوپک+ و داده‌های اقتصادی جهانی، تصمیمات خود را اتخاذ کنند. علاوه بر این، اهمیت سرمایه‌گذاری در انرژی‌های جایگزین و تنوع منابع انرژی برای کاهش آسیب‌پذیری بازارها بیش از پیش مشخص شده است.

افزایش ۲۰ میلیون متر مکعبی سوخت تا پایان برنامه هفتم توسعه

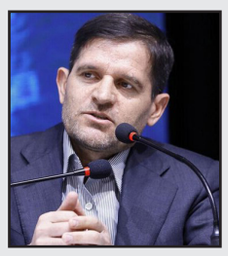

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: در ابتدای برنامه هفتم توسعه ما ۶۰ میلیون متر مکعب برای سوخت مصرف کردیم، در پایان برنامه هفتم توسعه باید به ۸۰ میلیون متر مکعب برسد.

حسن عباس زاده مدیرعامل شرکت ملی صنایع در پتروشیمی در آئین اختتامیه پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی گفت: هم اکنون ما ۹۶ میلیون تن ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی داریم، تا پایان برنامه هفتم باید به ظرفیت تولید ۱۳۱ میلیون تن برسد.

وی با اشاره به اینکه در ابتدای برنامه هفتم توسعه ما ۵۰ میلیون متر مکعب در سال برای خوراک و ۶۰ میلیون متر مکعب برای سوخت مصرف کردیم، خاطر نشان کرد: در پایان برنامه هفتم توسعه باید این ارقام به ۸۰ میلیون متر مکعب برای خوراک و ۸۰ میلیون متر مکعب هم برای سوخت برسیم.

مدیر عامل شرکت صنایع ملی پتروشیمی تاکید کرد: بزرگترین چالش ما درصنعت پتروشیمی تأمین خوراک است به طوری که ۲۲ درصد ظرفیت پتروشیمی که ۱۸ میلیارد دلار نیز برای آن سرمایه گذاری شده خالی است و عمده دلیل نیز خوراک است.

در حال مذاکره برای واردات گاز هستیم

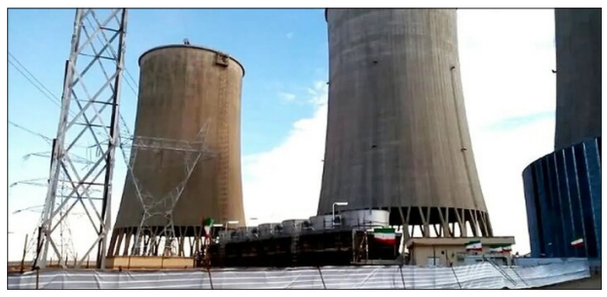

مدیر عامل شرکت ملی گاز گفت: برای واردات گاز مذاکراتی در حال انجام است؛ از جمله با روسیه و ترکمنستان که امیدواریم در هر دو حالت به نتیجه برسیم.

سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز، در آئین اختتامیه پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی درباره واردات گاز از روسیه اظهار کرد: به‌زودی نشستی در این زمینه برگزار می‌شود، اما هنوز حجم واردات مشخص نیست و بستگی به زیرساخت‌های موجود دارد. در صورت نهایی شدن تمام ابعاد قرارداد، واردات گاز امسال آغاز خواهد شد.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا زمستان امسال نیز با چالش ناترازی انرژی مواجه خواهیم بود، گفت: ناترازی انرژی وجود دارد، اما خوشبختانه با مدیریت یکپارچه وزارت نفت و تلاش همه بخش‌ها، حجم ذخیره مخازن سوخت مایع بهتر از سال گذشته است و تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های گازی نیز زودتر از موعد به پایان می‌رسد تا بتوانیم حداکثر گاز را به مصرف‌کنندگان برسانیم.

معاون وزیر نفت با بیان اینکه ناترازی انرژی در پیک مصرف به‌طور متوسط نزدیک به ۳۰۰ میلیون مترمکعب و در برخی روزها تا ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیون مترمکعب می‌رسد، افزود: با تغییر آرایش سوخت و پیش‌بینی تنوع سوختی، امیدواریم بتوانیم بهترین مدیریت سوخت را در شبکه اعمال کنیم.توکلی درباره قرارداد صادرات گاز به ترکیه توضیح داد: گاز طبیعی جایگاه ویژه‌ای دارد و یکی از مهم‌ترین و پاک‌ترین منابع انرژی است. قرارداد صادرات به ترکیه تا سال ۲۰۲۶ فعال است و مذاکرات برای تمدید آن آغاز شده است. با توجه به شرایط منطقه، نه‌تنها ترکیه بلکه همه کشورهای همسایه به گاز طبیعی نیاز دارند.

وی درباره صادرات گاز مجازی نیز گفت: متأسفانه در برخی صنایع مانند گلخانه‌ها و مرغداری‌ها، خط مبنا برای مصرف گاز استاندارد نیست و مصرف بیش از حد رخ می‌دهد. قیمت پایین گاز، محصول نهایی را با مزیت رقابتی در صادرات همراه می‌کند، در حالی که برخی کشورهای همسایه خود دارای گاز هستند. تأکید ما همواره بر استانداردسازی بوده و با پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف، امیدواریم مصرف این صنایع به حد استاندارد برسد.توکلی در پاسخ به پرسشی درباره برآورد صادرات گاز مجازی گفت: عدد دقیقی در دست ندارم، اما بسیاری از صنایع وابسته به مواد غذایی فاقد استانداردهای مبنایی هستند.

وی درباره واردات گاز تصریح کرد: مذاکراتی با روسیه و ترکمنستان در جریان است و امیدواریم در هر دو مورد به نتیجه برسیم.

بررسی چالش‌های نیروگاه‌های خورشیدی کلید خورد

دبیر هفتمین کنفرانس ونمایشگاه نیروگاه خورشیدی از برگزاری کنفرانس ونمایشگاه نیروگاه خورشیدی و بررسی چالش های توسعه این نوع نیروگاه‌ها با حضور سرمایه‌گذاران و شرکت‌های فعال دراین عرصه خبر داد.

مهدی گودرزی، دبیر هفتمین کنفرانس ونمایشگاه نیروگاه خورشیدی با بیان اینکه این کنفرانس در روزهای ۲۲ و ۲۳ مهرماه برگزار می‌شود، اظهار کرد: این کنفرانس بزرگترین گردهمایی حوزه نیروگاه‌های خورشیدی ایران است که همراه با نمایشگاه جانبی با حمایت ساتبا، توانیر؛ وزارت صمت، بورس انرژی و تشکل‌های صنفی فعال در این حوزه برگزار می‌شود.

وی با اشاره به این که بیش از ۱۵۰۰ نفر جهت حضور در این رویداد ملی ثبت نام کرده‌اند، بیان کرد: بررسی شرایط اخذ مجوز؛ راه‌های تأمین مالی نیروگاه‌ها؛ تشریح شرایط سرمایه گذاری، بررسی شرایط احداث نیروگاههای تکلیفی در بخش دولتی و صنایع؛ تأمین تجهیزات و بررسی توجیه اقتصادی نیروگاه‌های خورشیدی از جمله محورهای اصلی کنفرانس است که با حضور بخش دولتی و خصوصی ایران در دو روز کنفرانس مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

وی در ادامه اظهار کرد: در حاشیه این کنفرانس شش کارگاه تخصصی سولار برنامه ریزی شده و در نمایشگاهی به وسعت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع به ارائه توانمدی ها و محصولات شرکتهای فعال در این حوزه پرداخته خواهد شد.

گودرزی یاداور شد: طراحی و نصب عملی نیروگاه‌های خورشیدی مختلف، عملیات اجرائی و نصب تجهیزات نیروگاه‌های خورشیدی بزرگ، آشنایی با طراحی الکتریکال و حفاظت نیروگاه خورشیدی و اه طراحی نقشه‌ها و پلان‌های نیروگاه خورشیدی با PVcase از جمله محورهای کارگاه‌های تخصصی این رویداد خوهند بود.دبیر هفتمین کنفرانس و نمایشگاه نیروگاه خورشیدی با بیان این که در این رویداد خرید و فروش در تابلوسبز بورس انرژی، محاسبه قبوض و قردادها نیز در یک کارگاه مورد بررسی قرار خواهد گرفت، اضافه کرد: براساس ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان، صنایعی که دیماند آن‌ها بیشتر از ۱ مگاوات است، باید ۵ درصد از مصرف برق خود را از طریق احداث نیروگاه تجدیدپذیر تامین و یا از تابلوسبز بورس، برق سبز خریداری کنند.

گودرزی تاکید کرد: بر اساس قانون برنامه هفتم توسعه، همه دستگاه‌های اجرایی (ماده ۵ قانون خدمات کشوری) موظف شده‌اند تأمین حداقل ۲۰ درصد برق مصرفی خود را از محل انرژی‌های تجدیدپذیر انجام دهند.

یادآوران؛ ماراتن بی‌پایان ایران و عراق بر سر ثروت سیاه

میدان مشترک یادآوران، دومین ذخیره‌گاه بزرگ نفتی ایران، امروز به صحنه رقابتی تبدیل شده که هر روز اختلاف برداشت آن، میلیاردها دلار درآمد و بخشی از سرمایه ملی را تعیین می‌کند. در قلب دشت‌های گرم و غبارآلود خوزستان، جایی که نخل‌های پراکنده مرز را به یاد می‌آورند و خاک مرطوب از بوی نفت آکنده است، میدان یادآوران سال‌هاست که میان ایران و عراق تقسیم شده است. این میدان، که پس از آزادگان دومین ذخیره‌گاه بزرگ نفت مشترک کشور محسوب می‌شود، اکنون در سال ۱۴۰۴ به آوردگاهی برای رقابت تمام‌عیار بدل شده است؛ رقابتی که نه در میدان نبرد، بلکه صدها متر زیر سطح زمین جریان دارد.

یادآوران در جنوب‌غرب اهواز و شمال خرمشهر واقع شده و در زیرپوست زمین با میدان «سندباد» عراق همسایه است. در این نقطه، مرز جغرافیایی تنها یک خط روی نقشه است؛ چرا که نفت، بی‌اعتنا به تقسیم‌بندی‌ها، در یک مخزن عظیم جریان دارد. هر بشکه‌ای که برداشت می‌شود، از فرصت طرف مقابل می‌کاهد.میدان یادآوران، یک مخزن هیدروکربنی عظیم در حوضه زاگرس با ساختار لایه‌بندی و پیچیدگی‌های خاص خود است. لایه‌های نفتی در عمق قابل توجهی قرار دارند و دسترسی به آن‌ها نیازمند فناوری‌های پیشرفته حفاری و مهندسی مخزن است. این میدان بخشی از کمربند نفتی غرب کارون است که از نظر زمین‌شناسی، ارتباط نزدیکی با میادین دیگر منطقه دارد.برآوردها نشان می‌دهد مجموع ذخایر درجای تخمینی میدان به ۳۰ میلیارد بشکه می‌رسد که از این میزان حدود ۱۷ میلیارد بشکه قابل استحصال است. این حجم ذخایر، یادآوران را در ردیف میدان‌های فوق‌بکر (Supergiant) قرار می‌دهد. نفت این میدان با درجه API حدود ۳۰ و گوگرد متوسط، هم برای پالایش داخلی و هم برای صادرات مطلوب است. کیفیت نفت، اگرچه برای صادرات مطلوب است، اما پیچیدگی‌های خاص خود را در فرآیند استخراج و فرآورش دارد که نیازمند سرمایه‌گذاری در فناوری‌های مناسب است.میدان سندباد عراق، واقع در سمت دیگر مرز، از نظر زمین‌شناسی به مخزن یادآوران متصل است. این اتصال به معنای یک «مخزن مشترک» است که در آن، هیدروکربن‌ها بدون توجه به مرزهای سیاسی، بین دو کشور در جریان هستند. این ویژگی، مسئله «حقابه» یا «سهم برداشت» را به یک موضوع حیاتی تبدیل می‌کند.

افتتاح طرح‌های توسعه‌ای در نیروگاه سیکل ترکیبی پرند با حضور وزیر نیرو

پروژه‌های افزایش ظرفیت ۹۰ مگاواتی نیروگاه سیکل ترکیبی (مدیا) و تأمین آب نیروگاه از پساب تصفیه‌شده پرند و افزایش توان واحدهای گازی روز سه‌شنبه با حضور «عباس علی‌آبادی» وزیر نیرو، «محمدصادق معتمدیان» استاندار تهران و مسئولان شهرستان رباط‌کریم به بهره‌برداری رسید

این دستاورد بزرگ، حاصل همت مدیران، تلاش مستمر کارکنان و مهندسان پرتلاش و گامی استوار در مسیر امنیت انرژی کشور است که با اتحاد، اراده و تلاش جمعی، آینده‌ای پایدار و قدرتمند برای ایران رقم خواهد زد.

نیروگاه پرند، واقع در جنوب غرب تهران، کیلومتر ۳۰ اتوبان تهران - ساوه، یکی از بزرگ‌ترین نیروگاه‌های سیکل ترکیبی کشور است که با ظرفیت نهایی ۱۵۰۰ مگاوات، شامل ۶ واحد گازی و سه واحد بخار است.

این نیروگاه از محل پساب، تولید آب انجام و ۱۲۴ مگاوات گواهی ظرفیت ناشی از ارتقا واحدها دارد و برق تولیدی خود را در بازار برق ایران به صورت قرارداد فروش برق عرضه می‌کند.

روزانه دو میلیون بشکه نفت خام هدر می‌رود

مدیر انرژی شرکت ملی گاز گفت: اگر دو میلیون معادل نفت خام که در روز انرژی هدر می‌رود را تبدیل به گاز طبیعی کنیم روزانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب گاز یعنی معادل تولید ۸ فاز گاز عسلویه است.

علی اصغر رجبی مدیر انرژی و کربن و شرکت ملی گاز ایران، در نشست خبری گفت: روزانه معادل ۹ میلیون بشکه نفت خام در قالب نفت گاز برق گازوئیل بنزین و سایر حامله‌های انرژی در کشور تولید می‌شود.

وی گفت: از این ۹ میلیون معادل بشکه نفت خام ۵ میلیون بشکه در قالب مصرف برق گاز گازوئیل و بنزین استفاده می‌شود و ۲ میلیون بشکه معادل نفت خام به عنوان صادرات و متأسفانه ۲ میلیون بشکه معادل نفت خام انرژی هدر می‌رود.

مدیر انرژی و کربن شرکت ملی گاز با بیان اینکه اگر این ۲ میلیون بشکه معادل نفت خام که هدر می‌رود ضرب در ۳۶۵ روز و ضربدر میانگین قیمت نفت کنیم سالانه ۸۰ میلیارد دلار انرژی در کشور هدر می‌رود افزود: طبق قانون برنامه هفتم پیشرفت در ماده ۴۶ جدول ۱۰ دولت موظف است تا پایان برنامه هفتم توسعه موظف است معادل یک میلیون و ۲۸۵ هزار بشکه نفت خام که هدر می‌رود را بچرخه برگرداند.

مدیر انرژی و کربن شرکت گاز یاد آورشد: اگر بخواهیم این دو میلیون باشه معادل نفت خام که در روز انرژی هدر می‌رود را تبدیل به گاز طبیعی کنیم روزانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب گاز یعنی معادل تولید ۸ فاز گاز عسلویه است که باید تا پایان برنامه هفتم به چرخه تولید برگردد.

این مقام مسئول با اشاره به اینکه ما می‌خواهیم تغییر پارادایم دهیم و از اول خط یعنی فشار بر افزایش تولید در آخر خط یعنی مدیریت مصرف تغییر دهیم گفت: ما در کشور ۲۱ هزار مشترک برای مرغداری‌ها داریم که ۵۸ هزار سالن مرغداری داریم ۳۳ درصد آنها در استان‌های شمالی یعنی مازندران گیلان و گلستان قرار دارند که در انتهای خط انتقال گاز قرار دارند و مصرف مرغداری‌ها در کشور ۲.۴ میلیارد متر مکعب گاز در سال است.

رجوی با بیان اینکه دمای آسایش واحد مرغداری ۴۲ درجه است گفت: متأسفانه در سالن‌ها بعد از اینکه دما افزایش پیدا می‌کند به خاطر افزایش سطح آمونیاک ناشی از فضله مرغ درهای مرغداری را باز می‌کنند تا اکسیژن جایگزین شود و این باعث می‌شود هم گاز هدر برود و هم مصرف دان مرغ افزایش پیدا کند.

به گفته رجبی اگر سنسور اکسیژن و دامپرهای تعویض هوا در مرغداری‌ها باشد به میزان زیادی هم در مصرف گاز و هم در مصرف دان مرغ صرفه‌جویی می‌شود.

به گفته این مقام مسئول سالانه ۶۵ میلیون تن آجر تولید می‌کنیم که ۷۰ درصد آن سنتی است و به مدت ۴ روز گاز را مصرف می‌کنند و در نهایت آجرهای پایین کوره ذوب می‌شود و آجرهای بالا خام می‌مانند.

مدیر انرژی و کربن شرکت گاز همچنین گفت: قیمت گاز در بورس انرژی هر متر مکعب ۱۷,۵۰۰ تومان است حالی که گازی که به خانه‌ها تحویل می‌دهیم هر متر مکعب ۲۰۰ تومان و گازی که به صنعت می‌دهیم حدود ۸ تا ۹ هزار تومان گازی که به پتروشیمی‌ها می‌دهیم ۵۰۰ تومان و در ورس انرژی هر متر مکعب ۱۷,۵۰۰ تومان قیمت گذاری می‌شود.

رجبی یاد آور شد: در گذشته اعلام می‌شد که یک هندوانه که ۲ لیتر آب دارد برای تولید آن ۲۰۰ لیتر آب مصرف می‌شود و در واقع ۱۸۰ لیتر آب مجازی از طریق صادرات هندوانه از کشور خارج می‌شد اما در گلخانه‌ها برای صرفه‌جویی آب میزان گاز زیادی مصرف شد و حال حاضر گاز مجازی به عنوان صادرات فلفل و یا سایر محصولات گلخانه‌ای از کشور صادر می‌شود.

رجبی ادامه داد: از سال گذشته تاکنون به ارزش ۱۰ هزار میلیارد تومان گواهی صرفه‌جویی انرژی منتشر کردیم. این گواهی ناشی از تفاوت قیمت بین گاز ۶۹ تومانی تا گاز ۲۰۰ تومانی خانه‌ها تا گاز هر متر مکعب ۱۷۵۰۰ تومانی در بورس انرژی صادر شده است.

وی در خاتمه اضافه کرد: عمده مشکلات ما مربوط به تحریم نیست بلکه مربوط به بی مدیریتی و عدم رعایت مصرف بهینه است.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

۳۰۰ پایگاه برای جمع‌آوری کمک در جشن عاطفه‌ها این استان با شعار «آینده‌ساز باشیم» تدارک شده است.

مرکزی ،تهمینه دباغچی ، سیدمهدی عبادی در نشست مطبوعاتی به مناسبت برگزاری ویژه برنامه جشن عاطفه‌ها استان مرکزی در اراک، افزود: سال گذشته ۲ هزار و ۲۹۰ میلیارد ریال کمک در مراسم جشن عاطفه‌ها جمع‌آوری شد و پیش‌بینی می‌شود در جشن امسال ۲ هزار و ۸۳۰ میلیارد ریال کمک جمع‌آوری شود.

وی خاطرنشان کرد: جشن عاطفه‌ها از ۲۲ شهریورماه تا ۱۰ مهرماه در مدارس، مراکز نیکوکاری و میعادگاه‌های نماز جمعه دایر است.

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی(ره) استان مرکزی با بیان اینکه استان‌های برخوردار کمک‌های جشن عاطفه‌ها را در اختیار استان‌های کم برخوردار قرار می‌دهند، گفت: سهم استان مرکزی برای کمک به استان کمتر برخوردار حدود ۱۰ میلیارد ریال تعیین شده است.

وی در ادامه به رشد جمعیت سالمندی در استان اشاره کرد و بیان کرد: ۵۹ درصد مددجویان تحت حمایت این نهاد، در استان مرکزی سالمند هستند

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی(ره) استان مرکزی گفت: این نهاد حمایتی شورای سالمندی را تشکیل داده و در این شور برنامه‌هایی برای آن تعریف شده است.

عبادی افزود: یک‌هزار و ۲۴۸ زن سرپرست خانوار تحت پوشش این نهاد قرار دارند و از خدمات آن در بخش‌های مختلف بهره‌مند می‌شوند.

وی بیان کرد: ۷۷۶ نفر هم خدمات بیمه روستایی و عشایر را از این نهاد دریافت می‌کنند.

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مرکزی اضافه کرد: چهار هزار و ۱۰۶ بیمار سخت درمان هم از خدمات این نهاد حمایتی استفاده می‌کنند و برای کمک به اسکان موقت یا اجاره بها مددجویان کمیته امداد، سه هزار و ۲۸۰ مورد پرداخت شده است.

عبادی افزود: ۵۳۸ مورد کمک ودیعه مسکن امسال به مبلغ ۵۰۰ تا یک میلیارد ریال به مددجویان پرداخت شده است.

وی بیان کرد: ۵۸۰ میلیارد ریال نیز هزینه مستمری به صورت نقد به حساب مددجویان واریز شده است.

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مرکزی افزود: این نهاد حمایتی ۹ هزار و۷۳۱ دانش‌آموز و ۷۷۰ دانشجو را تحت پوشش خدمات تحصیلی دارد.

۴۰ هزار و ۴۳۱ خانواده با ۶۸ هزار و ۴۱۹ نفر از خدمات کمیته امداد امام خمینی(ره) استان مرکزی برخوردارند.

مدیران مدارس با سعه صدر به خانواده ها خدمت کنند

استاندار البرز خطاب به مدیران مدارس گفت: با توجه به اینکه هنوز بخشی از ثبت‌نام دانش‌آموزان باقی مانده انتظار داریم با سعه صدر و بردباری همانند گذشته به خانواده‌ها خدمت کنید.

«مجتبی عبداللهی» در نشست شورای آموزش و پرورش استان البرز افزود: احترام به ارباب‌رجوع و برخورد مناسب با والدینی که با نگرانی یا عصبانیت مراجعه می‌کنند می‌تواند آرامش‌بخش باشد و مشکلات را حل کند.

وی بیان کرد: امروز بیش از هر زمان دیگری به اخلاق، منش و صبوری معلمان و مدیران نیاز داریم. شما آینده‌سازان کشور را تربیت می‌کنید و نقش بی‌بدیلی در ساختن فردای ایران اسلامی دارید

استاندار البرز ادامه داد: بسیاری از معلمان می‌توانستند مشاغل دیگری با شرایط رفاهی بهتر انتخاب کنند، اما با ایمان به خدمت در راه تربیت نسل آینده وارد این مسیر شده‌اند. ما قدردان همه تلاش‌های شما هستیم، چه در طول سال تحصیلی و چه در تابستان که فعالیت فرهنگیان دوچندان می‌شود.

وی اضافه کرد: برخلاف تصور عمومی که تابستان زمان استراحت مدارس است، در همین ایام شاهد تلاش شبانه‌روزی مدیران و معلمان در زمینه ثبت‌نام، آماده‌سازی فضاهای آموزشی و برگزاری کلاس‌های تربیتی هستیم.

استاندار البرز با اشاره به جایگاه تاثیرگذار مدرسه و معلم در شکل‌گیری شخصیت دانش‌آموزان اضافه کرد: دانش‌آموزان به سخنان معلمان خود بیش از توصیه‌های والدین توجه می‌کنند. بنابراین نقشی که معلمان و مدیران در تربیت اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان دارند بی‌بدیل است.

وی با تاکید بر اهمیت مسائل فرهنگی و اجتماعی در کنار آموزش گفت: آموزش و پرورش تنها یک نهاد آموزشی نیست بلکه مهم‌ترین سرمایه‌ساز اجتماعی کشور است. اگر مدارس به کانون‌های نشاط، امید و مشارکت اجتماعی تبدیل شوند، بسیاری از آسیب‌ها و مشکلات فرهنگی جامعه برطرف خواهد شد. بنابراین باید موضوع پرورش و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی را بیش از پیش جدی بگیریم.

عبداللهی همچنین با اشاره به آغاز سال تحصیلی جدید همزمان با هفته دفاع مقدس اظهار کرد: ضروری است که اداره کل آموزش و پرورش و مدیران مدارس برنامه‌های ویژه‌ای را برای گرامیداشت این ایام طراحی و اجرا کنند تا دانش‌آموزان بیش از پیش با ارزش‌های ملی و مذهبی آشنا شوند.

طلب ۲۲۰۰ میلیارد تومانی شرکت گاز استان کرمانشاه از مشترک

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه گفت: شرکت گاز استان ۲۲۰۰ میلیارد تومان از مشترکان طلب دارد که ۱.۶ همت آن مربوط به پتروشیمی است.

ناصر حسینی در نشست خبری به مطالبات شرکت گاز استان اشاره و اظهار کرد: حدود ۲۲۰۰ میلیارد تومان مطالبات داریم که ۱,۶ میلیارد تومان آن مربوط به پتروشیمی، ۶۲ میلیارد تومان مربوط به بخش خانگی، ۲۹ میلیارد تومان مربوط به بخش صنعت و حدود ۶۰ میلیارد تومان نیز بدهی کارخانه سیمان است.وی با بیان اینکه این مطالبات مانع تولید نیست، اما تأمین نقدینگی لازم برای ادامه فعالیت‌ها را ضروری دانست.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه به افزایش مصرف سرانه گاز در بخش خانگی اشاره کرد و گفت: در سال گذشته سرانه مصرف گاز در بخش خانگی استان کرمانشاه ۲۴۱۱ متر مکعب بوده که نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۰۰ متر مکعب افزایش داشته است. این افزایش به دلیل سرمای زودرس و طولانی‌تر شدن فصل سرما بوده است.

حسینی با بیان اینکه تعرفه گاز در بخش خانگی افزایش پیدا نمی‌کند گفت: افزایش تعرفه در بخش صنعت دور از انتظار نیست.

وی با بیان اینکه سال گذشته حدود پنج میلیارد متر مکعب گاز در استان کرمانشاه مصرف شده است عنوان کرد: از این میزان سهم بخش خانگی ۳۵ درصد معادل حدود ۱,۷۵ میلیارد متر مکعب، بخش نیروگاهی ۳۳ درصد معادل حدود ۱,۶۵ میلیارد متر مکعب)، پتروشیمی ۱۰ درصد و سایر بخش‌ها ۲۲ درصد است.

وی با تاکید بر اینکه با فرهنگ‌سازی و اصلاح الگوی مصرف، می‌توان به راحتی ۲۰ درصد از مصرف بخش خانگی را کاهش داد، گفت: اگر مردم به گروه‌های مصرف‌کننده بهینه بپیوندند و در مصرف گاز صرفه‌جویی کنند، می‌توانیم بخش قابل توجهی از این انرژی را برای مصارف ضروری‌تر ذخیره کنیم.مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه از اقدامات حمایتی دولت برای بهینه‌سازی مصرف انرژی خبر داد و گفت: شرکت ملی گاز ایران، به عنوان متولی انرژی، برنامه‌هایی برای بهینه‌سازی و هوشمندسازی رایگان موتورخانه‌ها و تجهیزات خانگی در دستور کار دارد.

بهینه‌سازی ۴۱۰۰ موتورخانه در کرمانشاه

حسینی افزود: سال گذشته بیش از ۴۱۰۰ موتورخانه در سطح استان کرمانشاه بهینه سازی شده که این امر با صرف ۴۰ میلیارد تومان اعتبار صورت گرفته است. وی بیان کرد: امسال نیز برنامه داریم تا بخاری‌های فرسوده، به ویژه در نقاط کوهستانی و مناطق سردسیر، به صورت رایگان با بخاری‌های با بازدهی بالای ۹۵ درصد جایگزین کنیم.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه با اشاره به اینکه برخی بخاری‌های موجود در کشور بازدهی بسیار پایینی دارند تأکید کرد: تولید بخاری‌های با راندمان بالای ۹۵ درصد در کشور انجام می‌شود و شرکت ملی گاز ایران امسال این بخاری‌ها را در مناطق سردسیر و استان کرمانشاه به صورت رایگان توزیع خواهد کرد.حسینی از مردم استان درخواست کرد تا با مراجعه به شرکت گاز استان، از این طرح‌ها مطلع شده و در تعویض بخاری‌های فرسوده و اصلاح الگوی مصرف مشارکت کنند.

وی همچنین به لزوم توجه به مصرف در بخش خانگی اشاره کرد و گفت: مصرف یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون متر مکعب گاز در بخش خانگی، معادل مصرف ۱۸۰ روزه کارخانه سیمان کرمانشاه است. این نشان می‌دهد که صرفه‌جویی در بخش خانگی چه تاثیر قابل توجهی می‌تواند داشته باشد

تاثیر ناترازی بر صنعت و ضرورت مدیریت مصرف

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه به تأثیر ناترازی انرژی بر صنایع استان، به ویژه پتروشیمی کرمانشاه، اشاره کرد و گفت: به دلیل ناترازی در کشور، مجبور به اعمال محدودیت بر پتروشیمی هستیم که این امر به استان آسیب می‌زند. اگر بتوانیم ۱۰ درصد از مصرف را کاهش دهیم، این پتانسیل وجود دارد که چرخ صنعت استان با قدرت بیشتری بچرخد

پوشش ۱۰۰ درصدی شهرهای کرمانشاه

حسینی با اشاره به اینکه هر ۳۴ شهر استان کرمانشاه گازدار هستند و جمعیت ۱۰۰ درصدی شهرنشین از این نعمت بهره‌مندند، عنوان کرد: ما در راستای تحقق عدالت اجتماعی، تلاش می‌کنیم تا تمامی روستاهای استان نیز از نعمت گاز برخوردار شوند. در حال حاضر، ضریب بهره‌مندی جمعیت روستایی استان بالای ۹۰ درصد است.

وی به چالش‌های گازرسانی به برخی روستاهای دورافتاده اشاره کرد و گفت: از ۲۵۶۷ روستای استان ۱۷۵۰ روستا بالای ۲۰ خانوار هستند و در مجموع ۲۳۱۴ روستای استاد گازدار هستند.

حسینی افزود: برخی از این روستاها به دلیل دسترسی‌های دشوار و دوری از خطوط انتقال، هزینه‌های گازرسانی بالایی دارند. با این حال، با پیگیری‌های مستمر و همکاری مسئولان، موفق شدیم مجوز گازرسانی به این مناطق را اخذ کنیم.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه با ابراز خرسندی از آغاز گازرسانی به روستاهای شهرستان‌هایی که ضریب بهره‌مندی پایین‌تری داشتند افزود: تلاش می‌کنیم تا در کمترین زمان ممکن، گازرسانی به تمامی روستاهای استان را به اتمام برسانیم و پیش‌بینی می‌کنیم این رقم به بیش از ۹۹ درصد برسد.

حسینی بیان کرد: در سال گذشته نیز اعلام کردیم که گازرسانی به روستاهای قابل گازرسانی به اتمام رسیده بود و این موضوع با صدور مجوز برای روستاهای ثلاث‌باباجانی، که از سال گذشته در انتظار آن بودیم، تکمیل شد. وی همچنین به دستاوردهای شرکت گاز در بخش صنعت اشاره کرد و گفت: ۲۵۷ واحد صنعتی در استان کرمانشاه گازدار شده‌اند.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه افزود: پیش‌بینی ما برای جذب مشترک جدید در امسال ۲۴ هزار نفر بود که با توجه به توسعه استان، تاکنون حدود ۲۷ هزار و ۱۶۹ متقاضی پذیرش شده‌اند.

تأمین پایدار گاز در کرمانشاه؛ اولویت با خانوارها و خدمات

وی با اشاره به تجربه روزهای سرد سال گذشته و تلاش شبانه‌روزی کارکنان این شرکت برای جلوگیری از قطع گاز و افت فشار، بر اولویت‌بندی تأمین گاز در فصل زمستان تأکید کرد.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه گفت: اولویت اصلی ما در فصل زمستان، تأمین گاز بخش خانگی و خدمات است. سال گذشته، با وجود تجربه دمای منفی ۲۳ درجه در بخش شمال استان و افزایش قابل توجه مصرف، کمترین محدودیت‌ها را اعمال کردیم و امیدواریم امسال نیز با بارش‌های مناسب، شاهد افزایش مصرف نباشیم.

حسینی افزود: طی چند سال اخیر، هیچ‌گونه قطعی گاز سراسری در استان کرمانشاه تجربه نشده است، مگر در موارد عملیات تعمیراتی یا ارتقای ایستگاه‌ها که در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام شده و مشترکین مجدداً به شبکه وصل شده‌اند.

در سال گذشته نیز اعلام کردیم که گازرسانی به روستاهای قابل گازرسانی به اتمام رسیده بود و این موضوع با صدور مجوز برای روستاهای ثلاث‌باباجانی، که از سال گذشته در انتظار آن بودیم، تکمیل شد. وی همچنین به دستاوردهای شرکت گاز در بخش صنعت اشاره کرد و گفت: ۲۵۷ واحد صنعتی در استان کرمانشاه گازدار شده‌اند.

اولویت تأمین گاز با بخش خانگی است

وی با بیان اینکه ممکن است در ایام سخت سال، به دلیل افزایش مصرف یا نیاز به تعمیرات، محدودیت‌های جزئی در بخش‌هایی مانند استخرهای ورزشی اعمال شود، اما تلاش بر این است که این محدودیت‌ها به حداقل برسد.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه همچنین اطمینان داد که با توجه به خطوط انتقال مهمی که در سطح استان اجرا شده است، گاز مورد نیاز مردم در فصل زمستان با اولویت بخش خانگی و خدمات تأمین خواهد شد.

حسینی با اشاره به معضل ناترازی انرژی در کشور، نسبت به پیامدهای اجتماعی و زیست‌محیطی این پدیده هشدار داد و گفت: این مشکل تنها به فصل تابستان محدود نمی‌شود، بلکه کیفیت زندگی مردم را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. وی با بیان اینکه بیش از ۷۰ درصد سبد انرژی کشور از محل گاز تامین می‌شود، این وابستگی شدید را یکی از عوامل اصلی ناترازی دانست.

حسینی افزود: استفاده بیش از حد از گاز در تولید برق، صنعت و گرمایش منازل، همراه با مصرف بی‌رویه انرژی در بخش‌های مختلف، منجر به ایجاد این شکاف عمیق در تأمین انرژی شده است. وی سرانه مصرف انرژی در ایران را با کشورهای پیشرفته‌ای مانند آلمان و ترکیه مقایسه کرد و گفت: با وجود ذخایر عظیم فسیلی، سرانه مصرف انرژی در کشور ما به طور قابل توجهی بالاتر از کشورهایی با جمعیت مشابه است. این مصرف بی‌رویه، در کنار عدم تناسب تولید با تقاضا، ما را در معرض ناترازی قرار داده است.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه با اشاره به اقدامات دولت برای افزایش تولید گاز، بر اهمیت مدیریت مصرف تأکید کرد و گفت: افزایش تولید در دست اقدام است، اما بدون اصلاح الگوی مصرف، این اقدامات کافی نخواهد بود. ما باید به سمت کاهش اتلاف انرژی و افزایش بهره‌وری حرکت کنیم

ضرورت تغییر نگرش در مصرف گاز برای آینده‌ای پایدار

حسینی با بیان اینکه ناترازی انرژی تنها یک مسئله فنی نیست، بلکه نیازمند تغییر نگرش در سطح جامعه است، افزود: برای تضمین آینده‌ای پایدار و حفظ منابع برای نسل‌های آینده، باید مصرف انرژی را بهینه کرده و به سمت استفاده از منابع تجدیدپذیر حرکت کنیم. این موضوع نیازمند همکاری همه جانبه دولت، صنعت، و مردم است. وی با اشاره به اهمیت اراده جمعی دولت، بخش خصوصی و جامعه، راهکارهای مختلفی را برای دستیابی به این هدف مطرح کرد.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه با بیان اینکه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر طی چند سال اخیر در دستور کار قرار گرفته است، به پتانسیل بالای ایران در این زمینه اشاره کرد.

حسینی با مقایسه وضعیت ترکیه که ۴۰ درصد انرژی مورد نیاز خود را از منابع تجدیدپذیر تامین می‌کند، ابراز امیدواری کرد که ایران نیز بتواند به این سطح از پیشرفت دست یابد. وی فرهنگ‌سازی در حوزه مصرف انرژی را یکی از عوامل کلیدی در کاهش ناترازی دانست و با اشاره به اینکه در بهترین حالت، مصرف گاز در واحدهای مسکونی ۶۰۰ متر مکعب در ماه است، گفت: اگر مشترکین در مصرف گاز صرفه‌جویی کنند، می‌توانند هزینه‌های خود را به طور قابل توجهی کاهش دهند. وی افزود: متأسفانه، برخی از تجهیزات موجود در کشور بازدهی پایینی دارند و این امر منجر به اتلاف انرژی می‌شود. ما در شرکت گاز استان کرمانشاه، پیشنهادی برای استفاده از مشعل‌های جدید با بازدهی بالا ارائه کرده‌ایم که می‌تواند مصرف انرژی را کاهش داده و آلودگی هوا را نیز به حداقل برساند.

حسینی با تاکید بر لزوم همکاری بخش خصوصی و صنعت با دولت در زمینه اصلاح تجهیزات و افزایش بهره‌وری انرژی، گفت: متاسفانه، برخی از صنایع استان با وجود ارائه پیشنهادات، استقبال چندانی از این طرح‌ها نکرده‌اند. ما باید با همکاری یکدیگر، فرهنگ استفاده از تجهیزات کم‌مصرف و بهینه را در جامعه ترویج دهیم. وی با تأکید بر اینکه دستیابی به آینده‌ای روشن در حوزه انرژی، نیازمند اراده جمعی و تلاش همگانی است، ابراز امیدواری کرد که با همکاری دولت، بخش خصوصی و جامعه، بتوانیم بر چالش ناترازی انرژی غلبه کرده و آینده‌ای پایدار برای کشورمان رقم بزنیم.

مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه بر نقش کلیدی فرهنگ‌سازی در اصلاح الگوی مصرف تاکید کرد و گفت: حتی در ادارات نیز باید فرهنگ رعایت مصرف انرژی نهادینه شود. پنجره‌ها در زمستان باید بسته باشند و کارکنان با لباس گرم در پشت میز کار خود فعالیت کنند. این اقدامات، هرچند ممکن است تاثیر مستقیمی بر کل مصرف استان نداشته باشد، اما در فرهنگ‌سازی و ایجاد الگوی مصرف صحیح در جامعه بسیار موثر است.

پویش «هواداران انرژی» و نقش مدارس

حسینی به برنامه ملی «هواداران انرژی» اشاره کرد که از امسال اجرا می‌شود و هدف آن، آموزش و ترغیب دانش‌آموزان به مصرف بهینه انرژی است. وی ابراز امیدواری کرد که این برنامه به صورت موثر در سطح استان نیز اجرا شود و با استفاده از تبلیغات شهری و همکاری ادارات، فرهنگ‌سازی در این زمینه گسترش یابد. وی با تأکید بر اینکه شرکت گاز یک دستگاه خدمات‌رسان است و در راستای مسئولیت‌های اجتماعی خود، فعالیت‌های فرهنگی مختلفی را در سطح استان انجام می‌دهد، گفت: ما در کنار مردم در مناسبت‌های مختلف حضور داریم و امسال نیز برنامه داریم تا با توزیع نوشت‌افزار و کیف در مناطق روستایی، پیام مصرف صحیح را به مردم منتقل کنیم.

حسینی افزود: یکی از اقدامات بسیار ارزشمند شرکت ملی گاز ایران و شرکت گاز استان، کمک به عزیزانی است که در شرایط سخت زمستان مجبور به حمل سیلندرهای گاز و استفاده از نفت نامطبوع هستند. هر فرصتی برای رساندن گاز به این مناطق و بهبود شرایط زندگی آن‌ها، مغتنم شمرده می‌شود. وی با تاکید بر لزوم مدیریت مصرف و همکاری همگانی، ابراز امیدواری کرد که با اجرای برنامه‌های فرهنگ‌سازی و مسئولیت اجتماعی، بتوانیم گامی موثر در جهت حفظ منابع انرژی و دستیابی به آینده‌ای پایدار برداریم.حسینی با اشاره به افتخارات متعدد این شرکت، از جمله اختراعات و اقدامات نوآورانه، عنوان کرد: ما یک دستگاه دولتی هستیم که با تفکر خصوصی و تمرکز بر بهره‌وری فعالیت می‌کنیم. ۶۷ شاخص را به صورت ماهانه پایش می‌کنیم و نتایج آن در بخش‌های مختلف مشهود است. خدا را شکر، در بخش‌های مختلف جزو شرکت‌های برتر کشور هستیم و نوآوری‌های بسیاری در سطح کشور داشته‌ایم. وی همچنین به نوسازی ناوگان حمل و نقل شرکت با خرید خودروهای به روز دنیا اشاره کرد و افزود: این خودروها به زودی پلاک‌گذاری شده و در اختیار شرکت قرار خواهند گرفت. وی به موضوع پرداخت هزینه‌های ترمیم معابر پس از حفاری اشاره کرد و گفت: ما هزینه‌های ترمیم نوار حفاری در روستاها و همچنین در معابر شهری که سنگفرش، زیباسازی، آسفالت شده‌اند را مطابق با فهرست‌های مربوطه پرداخت می‌کنیم و در این زمینه با سخت‌گیری با ما برخورد می‌شود.حسینی با تأکید بر اهمیت شناسایی و رفع نشتی در شبکه‌های گازرسانی به عنوان یک تهدید جدی عنوان کرد: هم اکنون نشتی‌های شناسایی شده در شبکه گاز استان در کمتر از یک هفته برطرف می‌شوند. با این حال، متأسفانه در زمینه صدور مجوز برای رفع نشتی‌ها، با عدم همکاری برخی دستگاه‌ها مواجه هستیم. علیرغم پرداخت هزینه‌ها، نبود مجوز باعث می‌شود که این خطرات بالقوه برای مردم همچنان باقی بماند.

افتتاح نخستین مزرعه خورشیدی حمایتی کمیته امداد در گلستان

با حضور سید مرتضی بختیاری، رئیس کمیته امداد امام خمینی(ره) کشور، طهماسبی استاندار گلستان، موسوی مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان و سنگدوینی نماینده مردم گرگان و آق‌قلا در مجلس شورای اسلامی، نخستین مزرعه خورشیدی حمایتی گلستان و طرح احداث ۱۰۰۰ نیروگاه خانگی ۵ کیلوواتی به ارزش ۱۵۰ میلیارد تومان، در شهرستان گمیشان افتتاح شد.

این مزرعه خورشیدی با ظرفیت تولید ۱.۴ مگاوات به بهره‌برداری رسید و با هدف حمایت از مددجویان و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر اجرا شده است.

در این مراسم، بابایی مدیرکل کمیته امداد گلستان از همکاری همه‌جانبه شرکت توزیع نیروی برق استان قدردانی کرد. طهماسبی استاندار گلستان نیز ضمن تقدیر از اقدامات جهادی کمیته امداد در ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی در نقاط مختلف استان، از پیگیری‌های مستمر و برگزاری جلسات هفتگی برای پیشبرد این پروژه‌ها توسط شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان خبر داد و از تلاش‌های مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق قدردانی کرد.موسوی، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان نیز در حاشیه مراسم، در گفت‌وگو با خبرنگاران اظهار داشت: این شرکت با تمام ظرفیت در تلاش است تا ناترازی برق در استان برطرف شده و برق پایدار برای همه مشترکین تأمین شود.

توزیع ۳۰۰۰ بسته تحصیلی بین دانش‌آموزان نیازمند کرمانشاهی

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان کرمانشاه با اشاره به اجرای طرح «مهر تحصیلی» برای کمک به دانش‌آموزان کرمانشاهی گفت: در قالب این طرح ۳۰۰۰ بسته تحصیلی از طریق مؤسسات خیریه بین دانش‌آموزان توزیع می‌شود.

حجت‌الاسلام محمد صالحی امروز در در نشست خبری که در امامزاده ابراهیم کرمانشاه برگزار شد، اظهار کرد: تبلیغ و ترویج فرهنگ وقف برای آگاهی‌بخشی و رفع مظلومیت این سنت حسنه ضرورت دارد.

وی با اشاره به فعالیت‌های گسترده در زمینه موقوفات، بقاع متبرکه، اماکن مذهبی و فعالیت‌های قرآنی، از سرمایه‌گذاری ۲۰ میلیارد تومانی در اطراف کرمانشاه به منظور افزایش درآمدزایی و کمک‌های قابل توجه به نیازمندان خبر داد.

وی با بیان اینکه در استان ۶۴ بقعه متبرکه در شهرستان‌های مختلف وجود دارد گفت: فعالیت‌های فرهنگی در برخی شهرستان‌ها از جمله سرپل ذهاب و سنقر و کلیایی به دلیل قابلیت‌های موجود، برجسته‌تر است. بقعه احمدبن اسحاق سرپل ذهاب نیز بر اساس ارزیابی سازمان اوقاف، رتبه برتر را کسب کرده است.

صالحی افزود: برنامه‌های فرهنگی ما با طرح آرامش بهاری در فصل بهار آغاز شده و در طول سال به صورت مستمر و تحت عناوین مختلف ادامه دارد و بقاع متبرکه تعطیلی ندارند

«قرار دوازدهم»؛ حمایتی مستمر از نیازمندان

وی به برنامه ثابت «قرار دوازدهم» اشاره کرد و گفت: در این برنامه که با محوریت بقاع متبرکه در روز دوازدهم هر ماه برگزار می‌شود، بسته به شرایط و مناسبت‌ها، بسته‌های

حمایتی از جمله بسته تحصیلی و بخاری به نیازمندان مناطق کمتر توسعه یافته اهدا می‌شود

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان کرمانشاه در خصوص برنامه‌های قرآنی اداره اوقاف، به برگزاری مسابقات، محافل انس با قرآن و آموزش قرآن کریم در قالب «میراث ماندگار» اشاره کرد.

صالحی موقوفات را مهمترین بخش فعالیت این اداره دانست و بیان کرد: بیش از ۹۵ درصد فعالیت اوقافی ما در شهرستان کرمانشاه متمرکز است. حدود ۲۰۰۰ موقوفه و ۵۰ هزار رقبه در استان وجود دارد که آورده‌های قابل توجهی برای استان به همراه دارد. در حال حاضر، ۲۰ میلیارد تومان در اطراف کرمانشاه سرمایه‌گذاری شده و با تبدیل زمین به ساختمان، دارایی‌ها افزایش می‌یابد.

کمک‌های مالی اوقاف، از دانش‌آموزان تا زائران اربعین

وی از اقدامات انجام شده در زمینه دارو و درمان، دانش‌آموزان و بیماران نیازمند خبر داد و گفت: پس از راستی‌آزمایی، بیش از سه میلیارد تومان در طول سال برای کمک به بیماران نیازمند اختصاص می‌یابد. همچنین حدود سه میلیارد تومان نیز در سال به دانش‌آموزان کمک می‌شود.

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان کرمانشاه به کمک به هیئت‌های مذهبی در ایام اربعین اشاره کرد و گفت: حدود دو میلیارد تومان به هیئت‌های مذهبی کمک شد.

صالحی با بیان اینکه ما مجری نیت واقف هستیم بیان کرد: در اربعین امسال حدود ۱۰ موکب در مسیر داشتیم و در مجموع ۱۰ میلیارد تومان در اربعین برای خدمت‌رسانی به زائران از محل موقوفات هزینه شد.

هیچ شکایتی از سوی میراث فرهنگی درباره «گودین تپه» به اوقاف نرسیده است

وی در خصوص مجاورت امامزاده باقر گودین با محوطه باستانی گودین تپه، گفت: در کنار امامزاده، زمین و چاهی بود که چند اصله درخت در آن کاشته شد، اما بنایی ساخته نمی‌شود که به حیات محوطه آسیب بزند. تاکنون نیز شکایتی از سوی میراث فرهنگی به ما ابلاغ نشده است.مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان کرمانشاه در خصوص سد کبوترخانه نیز عنوان کرد: هر وقت کار سد به اتمام برسد،افتتاح می‌شود و اوقاف آماده همکاری است

صالحی از تهیه ۳۰۰۰ بسته «مهر تحصیلی» خبر داد و افزود: این بسته‌ها از طریق مؤسسات خیریه بین دانش‌آموزان کمتر برخوردار توزیع خواهد شد.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
www.marzeghtesad.ir
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

شاگردان مظفر در قفس غول‌ها

عرفان حمیدی – بالاخره بعد از سال‌ها چشم زنان فوتسالیست به اولین دوره جام جهانی روشن شده است. اولین دوره این رقابت‌ها به میزبانی مانیل فیلیپین برگزار خواهد شد و ایران به‌عنوان یکی از قدرت‌های سنتی آسیا، تحت هدایت شهرزاد مظفر پا به این میدان حساس می گذارد.

ایـــن درحالی اســـت که رؤیای دختـــران ایرانی با قرعه‌ای کابوس‌وار همراه شـــده و تیم ملی با قرار گرفتن در سید ســـوم، همان‌طور که پیش‌بینی می‌شـــد در گروه مرگ قرار گرفته است. شاگردان شهرزاد مظفر باید در گروه D بـــا برزیـــل، پرافتخارترین و قدرتمندتریـــن تیم جهان، ایتالیا تیم هفتم رنکینگ فیفـــا، و پاناما تیم هفتادونهم دنیـــا رقابـــت کنند که به نظر می‌رســـد کار بسیار ســـختی دارند. این قرعه را می‌توان ســـخت‌ترین ســـناریوی ممکن برای ایران دانست.

برزیل با سابقه‌ای طلایی و تیمی پرستاره، عملاً یکی از بخت‌های اصلی قهرمانی است و ایتالیا نیز با برنامه‌ریزی بلندمدت در ســـال‌های اخیر به یکی از قدرت‌های اروپایی تبدیل شـــده است. تنها رقیب نسبتاً در دسترس، پاناما اســـت؛ تیمی که اگرچه در رنکینگ جهانی فاصله زیادی با ایـــران دارد، اما با توجه به کمبود بازی‌های تدارکاتی شاگردان مظفر، برد مقابل آنها تضمین‌شده نیست.

برای چنین قرعه سختی باید به عقب برگشت؛ جایی که تیم ملی ایران در جام ملت‌های آسیا با هدایت فروزان ســـلیمانی به جای قهرمانی یا نایب‌قهرمانی، به رتبه ســـوم بسنده کرد. همین جایگاه باعث شد ایران در سید سوم جام جهانی قرار بگیرد.

نتیجه‌ای که اگر رقم نمی‌خورد، امروز تیم ملی می‌توانســـت در گروه آســـان‌تری قرار داشـــته باشد و مسیرش برای صعود هموارتر باشـــد. به این ترتیب، عواقب ناکامی در آسیا حالا در بالاترین ســـطح ممکن خود را نشـــان داده اســـت. از ســـوی دیگر، وضعیت آماده‌ســـازی تیم ملی در آســـتانه این تورنمنت تاریخی، نگرانی‌های فراوانی ایجاد کرده است.

ایران تا امروز هیچ اردوی خارجی و بازی تدارکاتی جدی برگزار نکرده و برنامه مشـــخصی برای شبیه‌ســـازی شرایط مسابقه در برابر قدرت‌های جهانی ندارد. سیاست انفعالی فدراسیون باعث شده شاگردان مظفر عملاً بدون محک جدی، مستقیم وارد میدان نبرد با غول‌هایی مثل برزیل و ایتالیا شوند.

این در حالی است که تقریباً همه رقبای ایران ماه‌هاست در حال برگزاری بازی‌های دوستانه و اردوهای مشترک با تیم‌های بزرگ هستند.

با این شرایط، صعود تیم ملی در مانیل بیش از آنکه روی کاغذ ممکن به نظر برسد، شبیه یک معجزه خواهد بود. ایران سابقه دو قهرمانی قاره‌ای دارد و استعدادهای درخشانی در ترکیبش دیده می‌شود، اما فاصله آماده‌سازی با رقبای جهانی، تفاوتی است که با انگیزه و غیرت به‌تنهایی جبران نمی‌شود.

حضور در جام جهانی یک موفقیت تاریخی برای فوتســـال زنان ایران محســـوب می‌شود، اما قرعه‌ای که نصیب شاگردان مظفر شده و ضعف جدی در تدارکات، خطر تبدیل این رؤیا به کابوس را افزایش می‌دهد. اگرچه صعود از گروه D در شرایط فعلی مأموریتی غیرممکن به نظر می‌رسد، اما شاید همین حضور دشوار هشداری جدی برای آینده باشد؛ هشدار به فدراسیونی که اگر به فکر سرمایه‌گذاری واقعی نباشد، آینده را هم از دست خواهد داد.

تعجب یونانی‌ها از محبوبیت طارمی

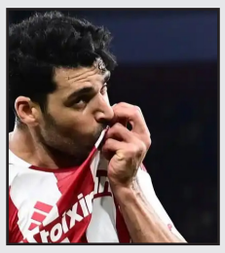

مهـــدی طـــارمی مهاجـــم ایـــرانی تیـــم فوتبـــال المپیاکـــوس در اولین بازی خـــود با پیراهـــن این تیـــم موفق شـــد دو گل به ثمر برســـاند و نقـــش پررنـــگی در پیروزی پـــرگل ۵برصفر المپیاکوس مقابل پانســـراکویس داشـــت. درخشـــش طارمی باعث شـــد تا رســـانه‌های مختلف ایتالیـــایی و یونانی به پیـــروزی المپیاکوس بپردازند. همچنین در شـــبکه‌های اجتمـــاعی نیز این موضوع بازتاب خوبی داشت.

سایت «thrylos24» یونان در این خصوص نوشت: شور و هیجان زیادی در شبکه‌های اجتماعی درباره مهدی طارمی به‌راه افتاده است، پس از آنکه او در اولین بازی‌اش با پیراهن قرمز المپیاکوس نمایشی درخشـــان داشـــت. مهدی طارمی در نخســـتین حضورش با تیم المپیاکوس موفق شد دو گل به ثمر برســـاند. مهاجم جدید پیرائوسی‌ها (لقب تیم المپیاکوس) بازی بسیار خوبی انجام داد و نشان داد که در کار با توپ در پای خود نیز مهارت بالایی دارد. علاوه بر این، او طوری در زمین ظاهر شد که گویی سال‌هاست در این تیم بازی می‌کند. در همین حال، طارمی مورد ستایش فراوان هموطنانش در شبکه‌های اجتماعی قرار گرفت؛ چیزی که می‌توان آن را کاملاً طبیعی دانست. این مهاجم ۳۳ساله تنها ۲۲دقیقه در میدان حضور داشت، اما نشان داد که خیلی سریع با تیم جدیدش هماهنگ شده است.

آشورماتوف در لیست، خارج از ترکیب اصلی

رستم آشورماتوف، مدافع ازبکستانی استقلال، شـــرایط مبهمی برای حضور در ترکیب اصلی تیم دارد. او که در بازی اخیر اســـتقلال مقابل استقلال خوزستان نیز همراه تیم به اهواز سفر کرده بود، در نهایت حتی در فهرست مسابقه هم قرار نگرفت و از روی سکو شاهد عملکرد هم‌تیمی‌هایش شد. حالا با نزدیک شـــدن به دیدار حساس استقلال مقابل الوصـــل امارات در لیگ قهرمانان آسیا، به احتمال زیاد نام آشـــورماتوف در لیست قرار خواهد گرفت، اما هنوز مشخص نیست سرمربی استقلال او را از ابتدا به میدان خواهد فرستاد یا نه.

ساپینتو در روزهای اخیر بارها نسبت به عملکرد خط دفاعی تیمش ابراز نگرانی کرده و به نظر می‌رســـد برای تقویت این بخش به حضور بازیکنانی مانند آشـــورماتوف چشم دوخته است. با وجود این، عدم آمادگی کامل بدنی و ناهماهنگی او با سایر مدافعان باعث شده شانس حضورش در ترکیب اصلی چندان بالا نباشد. به همین دلیل محتمل است سرمربی پرتغالی از آشورماتوف به عنوان بازیکن تعویضی و در صورت نیاز به تغییر در خط دفاعی استفاده کند. هواداران استقلال نیز مشتاقند اولین حضور رسمی مدافع ازبک را در یک بازی مهم آسیایی ببینند، چرا که تجربه بین‌المللی او می‌تواند کمک بزرگی برای تیم باشد. با این حال، ساپینتو نمی‌خواهد ریسک کند و ممکن است تصمیم بگیرد فعلاً از بازیکنانی استفاده کند که هماهنگی بیشتری با ترکیب اصلی دارند. در هر صورت، قرار گرفتن نام آشورماتوف در لیست استقلال خبر امیدوارکننده‌ای است و می‌تواند نشانه‌ای از نزدیک شدن او به شرایط ایده‌آل باشد. باید دید در پایان این تقابل حساس با الوصل، ساپینتو به مدافع ازبک اعتماد خواهد کرد یا ترجیح می‌دهد او را برای بازی‌های آینده آماده نگه دارد.

حقوق ماشاریپوف پرداخت می‌شود

جلال‌الدین ماشـــاریپوف، هافبک ازبکســـتانی اســـتقلال، در فهرســـت نهایی این تیم برای لیگ قهرمانان و مســـابقات داخلی قرار نگرفته اســـت. دلیل اصلی این موضوع به مشـــکل اســـتقلال در ثبت‌نام و دریافت مجوز برای هشت بازیکن خارجی برمی‌گردد؛ مشکلی که باعث شد باشگاه نتواند همه نفرات خارجی خود را وارد لیســـت کند. از ســـوی دیگر، مصدومیت اخیر ماشاریپوف شرایط را برای کادر مدیریتی و فنی استقلال پیچیده‌تر کرد و در نهایت تصمیم گرفته شد فعلاً نام او از فهرست کنار گذاشته شود.با این حال، موضوع مهم این است که باشگاه استقلال همچنان موظف به پرداخت حقوق و دســـتمزد این بازیکن خواهد بود، حتی اگر او در فهرســـت حضور نداشته باشد و نتواند برای تیم بازی کند. این مسأله از منظر مالی فشار مضاعفی به اســـتقلال وارد می‌کند، چراکه باشـــگاه با مشکلات اقتصادی قابل‌توجهی روبه‌رو است و پرداخت قرارداد بازیکنی که فعلاً به کار گرفته نمی‌شود، چالش بزرگی محسوب می‌شود.با وجود این، مدیران استقلال امیدوارند در نیم‌فصل بتوانند مجوز لازم برای ورود ماشاریپوف به لیست را دریافت کنند. در چنین شرایطی، او پس از پشت‌سر گذاشتن مصدومیت، قادر خواهد بود به تیم اضافه شود و کیفیت خود را در میانه میدان به نمایش بگذارد.هواداران استقلال نیز منتظر هستند تا ببینند آیا این بازیکن تکنیکی ازبک می‌تواند دوباره به ترکیب اصلی راه پیدا کند یا موانع موجود همچنان مانع از حضور او خواهد شد.

بی‌تعارف ماجرای ماشاریپوف نمونه‌ای از دشواری‌های استقلال در مدیریت بازیکنان خارجی و مسائل مالی است که در صورت حل نشدن، می‌تواند تبعات گسترده‌تری برای آینده باشگاه داشته باشد.

هزینه‌های فوتبال سرسام آور ولی بازی‌ها بی‌کیفیت‌اند

ملی‌پوش پیشین فوتبال ایران گفت: با ســـرمایه‌گذاری خـــوبی که در فوتبال صورت می‌گیرد دیگر نباید به اســـم‌ها بسنده کرد، در حال حاضر تیم‌ها تقریبا فوتبال نزدیک به هم بازی می‌کنند.

ابراهیم قاسمپور، در ارزیابی از عملکرد پرسپولیس برابر فولاد خوزستان در هفته سوم لیگ برتر فوتبال اظهار کرد: تیم هایی مثل پرسپولیس، استقلال، سپاهان و ... با هزینه‌های سرسام آوری که در لیگ برتر انجام می‌دهند انتظار می رود که با داشتن تماشاگران زیاد جزو مدعیان اصلی باشند و بازی قابل قبولی ارائه دهند. البته هنوز ابتدای فصل هستیم و قضاوت زود است. باید چند بازی انجام شود تا ارزیابی درستی داشته باشیم.

وی گفت: پرســـپولیس نیمه اول بازی ســـریع و خوبی انجـــام داد اما نیمه دوم فولاد خوزســـتان بهتر از پرسپولیس بود و بعد از گل مساوی حتی چند موقعیت به دست آورد که شاید به گل تبدیل می‌شد.

پیشکســـوت فوتبال ایران در پاسخ به این پرسش که آیا انتظار نتیجه مساوی برایاین بازی منطقی بود؟ افزود: فولاد تیمی است که پایاپای تیم‌هایی مثل پرسپولیس، سپاهان و تراکتور هزینه کرده و بازیکنان خوبی جذب کرده و انتظار گل و حتی برد از این تیم‌ها وجود دارد. البته الان تیم‌ها فوتبال نزدیک به هم بازی می‌کنند و ســـرمایه‌گذاری خوبی

در فوتبال انجام داده‌اند و دیگر نباید به اسم‌ها بسنده کرد. شما دیدید با وجود هزینه‌های زیادی که استقلال در این فصل برای جذب بازیکن انجام داده است استقلال خوزستان، این تیم را یک بر صفر شکســـت داد. مبالغی در فوتبال گفته می‌شـــود که مغز آدم سوت می‌کشد. هزینه‌ها سرسام آور شده اما متاسفانه همچنان شاهد فوتبال بی کیفیت هستیم

قاســـمپور تصریح کرد: درست اســـت که بازیکن خوب داشتن ملاک است اما یکسری آیتم‌ها و فاکتورها را نیز از جمله مربی، زیرساخت، مدیریت قوی، تماشاگر و ... باید مدنظر قرار داد تا یک تیم در یک فصل موفق عمل کند.

او در پاســـخ به این پرسش که پرسپولیس در چه پست‌هایی ضعف دارد؟ خاطرنشان کرد: وقتی ســـروش دقایق آخر وارد بازی می‌شود یعنی هنوز نتوانسته‌اند جایگزین خوب برای او پیدا کنند. به نظر من خط دفاعی پرســـپولیس خیلی مســـتحکم نیست و در خط هافبک و فوروارد مشکل دارد. در دروازه آن چیزی که انتظار داشتیم هنوز برآورده نشده است. نیازمند بازیکن خوب و باتجربه‌ای است و چند سال است که در لیگ بازی می کند و جزو کاندیداهای تیم ملی اســـت اما هنوز اعتماد به نفس لازم را کســـب نکرده و لرزان بازی می‌کند. تصور می‌کنم به مرور زمان شرایطی که در سپاهان داشت، به دست می‌آورد

قاســـمپور در خصوص بازیکنان خارجی پرســـپولیس هم گفت: برای جذب بازیکنان خارجی این قدر هزینه می‌شـــود اما تیم‌ها بازیکنـــانی می‌آورند که اکثر آنها از رده خارج شده یا سنشان بالا رفته که به درد بازی‌های لیگ برتر نمی‌خورند.

او در ارزیابی از عملکرد علیپور در خط حمله پرســـپولیس هم اظهار کرد: عملکرد او خوب است هرچند برخی از تماشاگران نوع فوتبال او را نمی‌پسندند اما بازیکن خوبی است و اگر تغذیه شود از موقعیت‌ها به خوبی استفاده می‌کند.

بازیکنان سفارشی پرسپولیس، نیمکت نشین هاشمیان!

پرسپولیس با وجود تغییرات زیاد در ترکیب، هنوز به چند مهره مهم و خریدهای جدید خود میدان نداده است.

پرسپولیس در شروع فصل جدید لیگ برتر با هدایت وحید هاشمیان، تغییرات زیادی در ترکیب خود داشته است. سرمربی جدید سرخ‌پوشان تلاش کرده با استفاده از بازیکنان متنوع، دســـتش برای چیدمان ترکیب اصلی باز باشد. با این حال، نکته عجیب این است که هنوز چندین بازیکن تیم فرصت بازی پیدا نکرده‌اند و هواداران در انتظار دیدن عملکرد آنها هستند

هاشـــمیان در هر سه مسابقه ابتدایی فصل، تغییرات متعددی در ترکیب اصلی داشته و بازیکنان مختلفی را به میدان فرستاده است. این رویکرد باعث شده تعداد زیادی از نفرات تیم فرصت بازی پیدا کنند اما در همین بین، شش بازیکن همچنان در انتظار اولین حضور خود در میدان هستند. به جز سرژ اوریه و محمد عمری که به دلیل مصدومیت در دسترس نبوده‌اند، ســـایر نیمکت‌نشینان کاملاً آماده هســـتند و این پرسش را ایجاد کرده‌اند که چرا هاشمیان تاکنون از آنها استفاده نکرده است.

یاسین سلمانی؛ بقا در تیم و انتظار برای فرصت

یاسین ســـلمانی یکی از بازیکنانی اســـت که توجه ویژه‌ای را به خود جلب کرده است. بسیاری تصور می‌کردند او در تابســـتان در لیست خروجی قرار بگیرد اما کادرفنی تصمیم گرفت او را حفظ کند و حتی قراردادش تمدید شد. با این حال سلمانی در بازی اول حتی

در لیست هم نبود و در دو دیدار بعدی تنها نیمکت‌نشین شد. این موضوع باعث شده سوال پیش بیاید که تصمیم یاسین بر ماندن در پرسپولیس درست بوده یا خیر؟

جوان‌های چشم‌انتظار؛ عنایت‌زاده و بابایی

علیرضـــا عنایت‌زاده، هافبک جوانی که فصل قبل مورد توجه کارتال قرار گرفته بود، در سه مسابقه اخیر روی نیمکت نشست اما هیچ‌گاه فرصت بازی پیدا نکرد. این شرایط برای ابوالفضل بابایی، مهاجم جوان ســـرخ‌ها نیز تکرار شـــد. او فصل قبل گهگاه به میدان رفت و حتی در نقش وینگر هم بازی کرد اما امسال در دو بازی روی نیمکت ماند و شانسی برای ورود به زمین پیدا نکرد. این در حالی است که بسیاری اعتقاد دارند بابایی می‌تواند در خط حمله به پرسپولیس کمک کند.

معمای خط دفاع؛ پورعلی‌گنجی روی نیمکت

مرتضی پورعلی‌گنجی، مدافع باتجربه تیم ملی و پرســـپولیس، یکی دیگر از چهره‌هایی اســـت که حضور نداشـــتن او در ترکیب اصلی تعجب‌برانگیز است. او در بازی اول حتی در لیست قرار نگرفت اما در دو بازی بعدی روی نیمکت نشست. مصدومیت بینی و البته نمایش خوب حسین ابرقویی در کنار کنعانی‌زادگان باعث شـــد هاشـــمیان فعلاً به زوج جدید خط دفاعی اعتماد کند. این تصمیم البته می‌تواند در ادامه فصل چالش‌برانگیز باشد زیرا تجربه

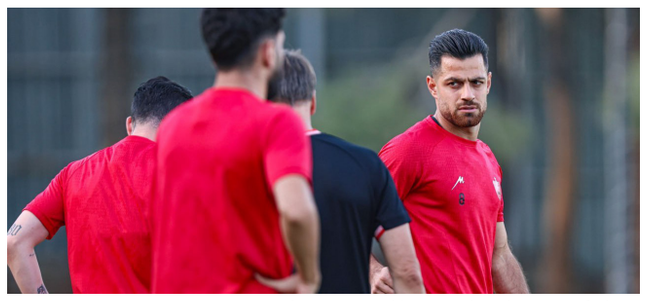

پورعلی‌گنجی همواره برای سرخ‌ها ارزشمند بوده است.

خریدهای تازه؛ فخریان و صادقی همچنان غایب

هواداران پرسپولیس بیش از هر چیز مشتاق تماشای خریدهای جدید تیم هستند. مجتبی فخریان و محمدحسین صادقی دو پدیده جوان لیگ برتر در فصل گذشته بودند که با سر و صدای زیاد به پرسپولیس پیوستند اما تاکنون فرصت حضور در زمین را پیدا نکرده‌اند. هر دو بازیکن در تمرینات پیش‌فصل و اردوی تیم امید با مصدومیت‌های جزئی روبه‌رو شـــدند اما حالا آماده بازی هســـتند. با این حال، هاشـــمیان در دیدار حساس برابر فولاد حتی در شرایطی که تیم نیاز به فشار بیشتر داشت، از آنها استفاده نکرد.

انتقاد هواداران از تعویض‌های محدود

تصمیمات هاشمیان در بازی با فولاد باعث شد برخی هواداران و کارشناسان از او انتقاد کنند. سرمربی پرسپولیس در حالی که تیم نیاز به گل داشت، تنها سه تعویض انجام داد و دو تعویضش را بدون استفاده گذاشت. این موضوع باعث شد بحث درباره استفاده نکردن از جوانان و خریدهای تازه دوباره داغ شود. بسیاری بر این باورند که پرسپولیس برای افزایش شانس قهرمانی نیاز دارد دایره بازیکنان مورد استفاده‌اش را گسترش دهد تا هم فشار روی نفرات اصلی کم شود و هم بازیکنان ذخیره در فرم مسابقه باقی بمانند.

دیـــدار اســـتقلال و پیـــکان در ورزشگاه تختی

دیدار تیم‌های اســـتقلال و پیکان در ورزشگاه تخـــتی تهران برگزار خواهد شـــد. دیدار تیم‌های استقلال و پیکان در هفته چهارم رقابت‌های لیگ برتر در ورزشگاه تختی تهران برگزار خواهد شد.با توجه به اینکه استقلال باید ۹ مهر در رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا در ورزشگاه شهر قدس به مصاف المحرق بحرین برود و مســـئولان قصد دارد تا آن تاریخ ورزشگاه را برای این دیدار آماده کنند دیدار آبی پوشـــان برابر پیکان در ورزشگاه تختی تهران برگزار خواهد شد.

پیروزی یـــاران قربانی مقابل الاتحاد عربستان در لیگ نخبگان آسیا

تیم های فوتبال الوحده و الاتحاد عربستان در هفته اول لیگ نخبگان آسیا به مصاف هم رفتند که این بازی با برتری نماینده امارات به پایان رسید

در جریان هفته نخســـت مرحله گروهی لیگ نخبگان آسیا، تیم‌های الوحـــده امارات و الاتحاد عربســـتان شامگاه دوشنبه ۲۴ شهریور به مصاف هم رفتند که این دیدار با نتیجه ۲ بر یک به سود الوحده خاتمه یافت.

در این مسابقه ابتدا تیم الاتحاد با گل استیون برخواین پیش افتاد، اما بازیکنان الوحده در ادامه توانستند گل تساوی را توسط کاندو به ثمر برسانند و در دقایق پایانی بازی پیمنتا پرز لوپز گل برتری را برای نماینده امارات به ثمر رساند.

با این نتیجه شاگردان ژوزه مورالس موفق شدند سه امتیاز بازی را کسب کنند.

محمد قربانی بازیکن ایرانی الوحده از ابتدا در ترکیب تیمش حضور داشت و دقیقه ۷۷ تعویض شـــد. مبین دهقان دیگر بازیکن ایـــرانی الوحده جایی در لیست این تیم نداشت. همچنین مهند الشنکوییتی از الاتحاد با دریافت کارت قرمز از زمین بازی اخراج شد.

تغییر ثانیه آخری در لیست شمسایی؛ اولادقباد خارج شد

در آستانه اعزام تیم ملی فوتسال ایران به مرحله مقدماتی جام ملت‌های آسیا، تغییری در فهرست نهایی بازیکنان رخ داد.

به نقل از ســـایت فدراسیون فوتبال، به دنبال مصدومیت مسلم اولادقباد، وحید شمسایی سرمربی تیـــم ملی، مهدی مهدی‌خـــانی بازیکن تیم مس سونگون ورزقان را به اردو فراخواند.

این بازیکن که در فصل جاری عملکرد درخشانی داشته، پیش‌تر در لیست ۲۵ نفره معرفی شده به کنفدراسیون فوتبال آسیا نیز حضور داشت و حالا به عنوان آخرین مسافر به کاروان تیم ملی اضافه شد

بازیکنان تیم ملی از امشب به اردو اضافه شدند و صبح فردا با یک جلسه ریکاوری و تمرین سبک با وزنه، خود را برای تمرین عصر آماده خواهند کرد

تیم ملی فوتسال ایران روز چهارشنبه تهران را به مقصد مالزی ترک خواهد کرد تا در مرحله مقدماتی جام ملت‌های آسیا به مصاف تیم‌های بنگلادش، امارات و مالزی برود.

رأفت: پرسپولیس هنوز در قامت مدعی نیست؛ در تختی با خاک‌اره بازی می‌کردیم!

مهاجم سال‌های نه‌چندان دور پرسپولیس گفت: سرخ‌پوشان پایتخت تا پایان هفته سوم در قامت مدعی نشان نداده و هنوز به کیفیت لازم نرسیده‌اند

پایان رأفت و در واکنش به شرایط پرسپولیس تا پایان هفته سوم رقابت‌های لیگ برتر فوتبال ایران اظهار داشـــت: این تیم در حال حاضر در جایگاه سوم جدول قرار دارد و با ۵ امتیاز همراه چادرملو، خیبرخرم‌آباد را در صـــدر می‌بیند. در هفته‌هایی که گذشـــت تیم از نظر فنی روند روبه پیشرفتی داشـــت، هرچند هنوز به تمامل نرسیده و نیاز به کار بیشتر دارد.

وی ادامه داد: نکته مهم این است که بازیکان در زمین یمدیگر را پیدا می‌کنند و به دنبال آن هستند تا روز به روز، بهتر شوند. در هفته نخست و در بازی برابر فجرسپاسی در شرایطی که حتی امکان باخت ما هم وجود داشت، در نهایت کار به تساوی کشید و با یک امتیاز این هفته را به پایان بردیم. در هفته دوم به ســـپاهان رسیدیم که تـــا دقیقه ۷۰ روند خوبی نداشتیم و این امکان وجود داشت در همین دقایق ۲ تا ۳ گل دریافت کنیم اما بعد از آن، روند پرسپولیس بهتر شد و با برتری یک بر صفر بازی به پایان رسید. در هفته سوم بازهم پرسپولیس به یک تساوی رضایت داد تا در مجموع ۵ امتیازی شود و در بـــالای جدول بماند اما از هفته چهارم باید این روند تغییر کند و پرسپولیس اگر به دنبال قهرمانی است، شرایط خود را تغییر دهد.

مهاجم اسبق پرســـپولیس گفت: فرصت ۲۰ روزه کافا باعث شـــد تا این تیم تمرینات بهتری را تـــدارک ببینـــد و تقاط ضعف و قـــوت خود را بررسی کند.

اگـــر هاشـــمیان می‌خواهد تیـــم را در مسیر قهرمـــانی جلو ببرد بایـــد در بازی بـــا چادرملو ۳ امتیـــاز را بگیـــرد و اجازه ندهد تیـــم امتیاز از دســـت بدهد. فراموش نکنیم که تیم نیاز به یک مهاجم خوب و کامل دارد چراکه نمی‌توان از علیپور انتظار داشت در همه بازی‌ها گلزنی بکند ضمن آنکه در همین سه‌هفته او برای ما سه‌گل زده است اما در یک تیم حرفه‌ای شـــما باید چند مهاجم آماده داشته باشید. از سویی دیگر پرسپولیس یک مدافع تمام عیار هم می‌خواهد تا آرامش بیشتری در این بخش از زمین بازی حاکم شود.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
www.marzeghtesad.ir
۸
چهارشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۰۰
www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۴۹۱۰۵۰۰۰-۰۲۱
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

شیائومی ۱۷ پرو مکس با دو نمایشگر؛ سورپرایز جذاب چینی‌ها در دنیای موبایل

شیائومی ۱۷ پرو مکس با طراحی دو نمایشگره خود، دنیای موبایل را شگفت‌زده خواهد کرد. غول فناوری چینی با کنار گذاشتن سری ۱۶، مستقیماً به رونمایی از سری ۱۷ شیائومی پرداخته است. این خبر هیجان‌انگیز، پس از تغییر عکس پروفایل حساب رسمی شیائومی در Weibo به تصویری از شیائومی ۱۷ پرو مکس، به بیرون درز کرد.

شیائومی به‌طور رسمی اعلام کرد که از سری ۱۶ عبور می‌کند و مستقیماً به سری ۱۷ می‌رود. درحالی‌که پیش‌تر شایعاتی در مورد طراحی جدید و جسورانه شیائومی ۱۷ پرو مکس منتشر شده بود، حالا این شرکت رسماً از ظاهر پرچم‌دار جدید خود رونمایی کرده است. این رونمایی تصادفی اما جذاب، طراحی دو نمایشگره گوشی را تایید می‌کند.

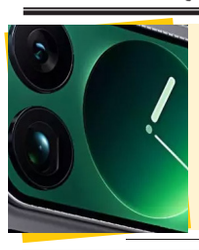

وقتی متجاوز تبرئه می‌شود و قربانی مجازات!

سیاوش باقی -سریال «شغال» اسیر خرده روایت های متعدد

سریال «شغال» ساخته بهرنگ توفیقی چند هفته است از پلتفرم فیلیمو در حال پخش است؛ اثری با حضور بازیگران شناخته‌شده و قصه‌ای که می‌توانست اثرگذار باشد، اما اضافه کردن خرده‌روایت‌های متعدد، مسیر کلی آن را تغییر داده و در نتیجه خروجی را به یک سریال متوسط تبدیل کرده است.

«شغال» ظاهراً می‌خواهد روایتی جنایی و روانشناختی از مناسبات قدرت و خشونت ارائه کند، اما در عمل با ضعف‌های جدی در فیلمنامه و پرداخت شخصیت‌ها روبه‌روست.

مشکل دیگر سریال اینجاست که فیلمساز با انتخاب زاویه دید، عملاً قربانی را به حاشیه رانده است.

ریتم کند، خرده‌پیرنگ‌های زائد و تمرکز بیش از اندازه بر ذهنیات متجاوز، سریال را از مسیر اصلی خود خارج کرده و نتیجه را به اثری تبدیل کرده که اصولاً دیگر به قربانیان نمی‌پردازد.

از منظر محتوایی و تحلیل شخصیت‌ها، «شغال» با چالشی جدی مواجه است؛ از شخصیت‌های فرعی گرفته که در قسمت‌های اولیه سریال حضور مقطعی داشتند تا کاراکترهای مرکزی که بار درام قصه را به دوش می‌کشند. به طور خاص نگاهی به رفتار شخصیت‌های اصلی سریال مثل آوا، سیاوش، کامیار و آزاد نشان می‌دهد که هیچ‌کدام به درستی طراحی نشده‌اند و ضعف‌های ریز و درشتی در کنش و واکنش‌های آنها وجود دارد. اما جدا از این موارد، موضوعی که به طور خاص در چند قسمت اخیر «شغال» بسیار مورد توجه قرار گرفته، سفیدنمایی یا توجیه رفتار شخصیت منفی در سریال است.

شخصیت کامیار، با بازی امیرحسین فتحی، در روایت سریال تا حدی با مظلوم‌نمایی مواجه می‌شود؛ یعنی گذشته یا انگیزه‌های او به گونه‌ای روایت می‌شود که مخاطب بتواند با او همدلی کند یا حتی رفتار خشونت‌آمیز او را به نوعی قابل فهم تصور کند. این رویکرد، در حالی که ممکن است از منظر روانشناسی شخصیت قابل دفاع باشد اما از نظر اخلاقی و اجتماعی خطرناک است.

برای مثال، زمانی که سریال به خاطرات او از کودکی و فشاری که ناپدری‌اش به او وارد کرده می‌پردازد، گویی قصد دارد این شخصیت را قربانی شرایط نشان دهد. در حالی که چنین رویکردی می‌تواند باعث شود مخاطب به صورت ناخودآگاه از شدت قضاوت خود نسبت به رفتار خشونت‌آمیز او بکاهد و حتی به نوعی با او همذات‌پنداری کند.

این مسأله در نقدهای اجتماعی و رسانه‌ای، به عنوان تضعیف مسئولیت اخلاقی شخصیت شناخته می‌شود و ضرورت پرداختن به آن در نقد آثار جنایی را پررنگ می‌کند. یعنی ما با اثری مواجه هستیم که تلاش می‌کند در پس رفتار خارج از عرف شخصیت او را قربانی وقایع رخ داده در کودکی‌اش معرفی کند.

مشکل دیگر سریال اینجاست که فیلمساز با انتخاب زاویه دید، عملاً قربانی را به حاشیه رانده است.

در حالی که باید تا چند قسمت پس از شوک قسمت اول تجربه آوا و پیامدهای روانی و اجتماعی حاصل از این حادثه وحشتناک به مرکز روایت بیاید و تمرکز بر ذهنیات کامیار، تلاش برای توجیه کردن پدرش و بهتر کردن روابط با برادر ناتنی‌اش باعث شده صدای اصلی خاموش شود. این جابه‌جایی خطرناک است؛ چون به جای بازنمایی درد و پیامد خشونت، مخاطب را وارد ذهن متجاوز می‌کند و با تکرار این روند همدلی‌برانگیز، بار منفی کنش او را کاهش می‌دهد.

در این میان بهرنگ توفیقی در کارگردانی هم با استفاده از نماهای طولانی و نورپردازی‌های نمادین، عملاً ذهن کامیار را به مرکز جهان سریال تبدیل کرده است.

«شغال» می‌توانست فرصتی باشد برای گفت‌وگوی جدی‌تر درباره خشونت و فساد، اما به اثری تبدیل شده که بیش از هر چیز، مسئولیت اخلاقی روایت را نادیده می‌گیرد. سفیدنمایی متجاوز نه‌تنها کیفیت هنری سریال را مخدوش کرده، بلکه پیام اجتماعی خطرناکی هم منتقل می‌کند؛ پیامی که تجاوز را قابل توضیح، قابل درک و در نهایت، کم‌اهمیت جلوه می‌دهد. تا اینجا چنین بوده و امیدواریم در ادامه دغدغه اصلی سریال قوام یابد.

یزد میزبان «ایرانم» علیرضا قربانی

تورکنسرت «ایرانم» علیرضا قربانی پس از پایتخت، اجرای خود را در یزد به عنوان یکی از خاستگاه‌های فرهنگی در تاریخ ایران دنبال خواهد کرد. این کنسرت ۲ مهرماه در فضای باز باغ جهانی دولت‌آباد یزد برگزار می‌شود. «نیست شو» ، «بوی گیسو» ، «هم گناه» ،«۱۱ ماه و ۲۹ روز و چند هزار ساعت»،«خیال خوش»، «شیدا»،«هنوز عشق تو»،«مست عشق»،«مرا ببخش»،«بی گناه»،«در زلف تو آویزم»،«پل» ،«پرواز قوها» و «روزگار غریب» از قطعات اجرایی این برنامه هستند .

سوگند خاویر باردم با نماد فلسطین

خاویر باردم، بازیگر سرشناس و حامی سرسخت فلسطین، در مراسم امی ۲۰۲۵ با پوشیدن چفیه روی فرش قرمز حاضر شد؛ اقدامی که به‌عنوان حمایت آشکار و بی‌چون و چرا از کمپین «سینماگران برای فلسطین» تعبیر شد.

باردم در گفت‌وگو با مارک مالکین از نشریه ورایتی، شرایط فلسطین را بازتاب داد و تأکید کرد: «سوگند یاد می‌کنم با هیچ فرد یا نهادی که از این نسل‌کشی حمایت یا آن را توجیه کند، همکاری نخواهم کرد.امروز اینجا هستم تا نسل‌کشی در غزه را محکوم کنم.»

نوازندگی مرتضی اعیان بعد از ۳۳ سال به یاد بهمن رجبی

استاد مرتضی اعیان نوازنده چیره‌دست تنبک بعد از ۳۳ سال دوری از صحنه در سیزدهمین روز از هجدهمین جشنواره ملی موسیقی جوان به یاد بهمن رجبی تنبک نواخت. این هنرمند همچنین درمراسم تشییع بهمن رجبی که روزگذشته برگزار شد در جملاتی گفت: «آشنایی من و بهمن از دهه ۵۰ و در مرکز حفظ و اشاعه موسیقی بود که در این مرکز نشست‌هایی با یکدیگر داشتیم، در تولید و انتشار آثاری باهم همکاری داشتیم و درباره شیوه‌های مختلف نوازندگی تنبک بحث و تبادل نظر داشتیم که تجربه‌های ارزشمندی بود، روح این هنرمند شاد باشد.»

کتابخانه‌های مخفی زنان!

در شرایطی که طالبان با وضع محدودیت‌های بی‌سابقه، زنان افغان را از آموزش، کار و حضور اجتماعی محروم کرده‌اند، شماری از زنان در کابل و دیگر شهرها با ایجاد باشگاه‌های مخفی و مجازی کتابخوانی به مقاومت ادامه می‌دهند.

زنان افغان در کابل و در فضای مجازی با ایجاد باشگاه‌های مخفی کتابخوانی، در برابر طالبان مقاومت می‌کنند. این شبکه‌های پنهانی و آنلاین، امکان مطالعه و تبادل کتاب‌هایی را فراهم کرده‌اند که طالبان آن‌ها را ممنوع کرده است.

فخر (نام مستعار)، فارغ‌التحصیل رشته حقوق که اکنون ۲۹ ساله است، در سال ۲۰۱۹ به همراه هم‌دانشگاهی‌هایش کتابخانه‌ای ویژه زنان در کابل تأسیس کرده بود. اما با سقوط کابل در ۱۵ اوت ۲۰۲۱ و بازگشت طالبان به قدرت، او ناچار شد کتابخانه را تعطیل کرده و ۴ هزار جلد کتاب را در مکانی مخفی نگه دارد.

طالبان از زمان بازگشت به قدرت، به‌سرعت و تا حد زیادی حضور زنان را از زندگی عمومی حذف کرده‌اند. دختران از تحصیل بالاتر از کلاس ششم محروم شده‌اند، دانشگاه‌ها و حتی دوره‌های پزشکی برای زنان بسته شده و کتاب‌هایی با برچسب «نامطلوب» از کتابخانه‌های عمومی جمع‌آوری می‌شوند. زنان معترض با خطر بازداشت، شکنجه و خشونت جنسی در زندان‌های طالبان مواجه‌اند

با وجود این شرایط، فخر و شماری از زنان، باشگاه‌های مخفی کتابخوانی در واتس‌اپ و تلگرام راه‌اندازی کرده‌اند. او نسخه‌های الکترونیکی کتاب‌ها را میان اعضا توزیع می‌کند و گاهی نسخه‌های چاپی را به افرادی که اعتماد کامل دارد، امانت می‌دهد. جلسات حضوری کتابخوانی نیز با احتیاط و تنها با افراد قابل‌اعتماد برگزار می‌شود.

یکی دیگر از اعضا، فهیمه ۱۸ ساله است که پس از تعطیلی مدرسه، به این گروه پیوسته و تاکنون ۳۵ کتاب خوانده است.

او با الهام از این تجربه، کتابی با عنوان «راه نور» درباره زندگی دختران افغان زیر سلطه طالبان نوشته است. مرجان، دختر دیگری که پیش از ممنوعیت‌ها قصد داشت وکیل شود، می‌گوید مطالعه در این باشگاه‌ها به او انگیزه مقاومت می‌دهد.

در کنار فعالیت‌های داخلی، زنان افغان در تبعید نیز شبکه‌هایی برای حمایت از دختران در داخل کشور ایجاد کرده‌اند. در آلمان، مریم امواج با همکاری دیگر زنان، حلقه‌های مطالعه‌ای را در تلگرام اداره می‌کند. شهر بانو حیدری، پژوهشگر افغان مقیم بریتانیا، این باشگاه‌ها را شکلی تازه از مقاومت آگاهانه زنان می‌داند: «این نبردی است میان کتاب‌ها و ایده‌ها در برابر تلاش طالبان برای تحمیل ایدئولوژی‌شان.»

با وجود بی‌توجهی جامعه جهانی و تمرکز آن بر بحران‌های دیگر، زنان افغان همچنان در برابر طالبان ایستاده‌اند. فخر می‌گوید: «این راه را ادامه می‌دهم تا روزی که بتوانیم آزادانه کتاب بخوانیم و کتابخانه‌ام را دوباره برای دختران باز کنم.»

اینفوگرافیک

پدیده خودکشی به عنوان یک معضل اجتماعی، طی سال‌های گذشته و بروز عوامل مختلف تشدید شده است. دلایل متعددی از جمله افسردگی، مشکلات مالی و فشارهای روانی، منجر به خودکشی می‌شود. با این حال، کارشناسان معتقدند پیشگیری از خودکشی تا حدود زیادی امکان‌پذیر است.

عکس نوشت

مراسم تشییع پیکر آتش‌نشان فداکار «شهید رضا فخریان»

کارتون

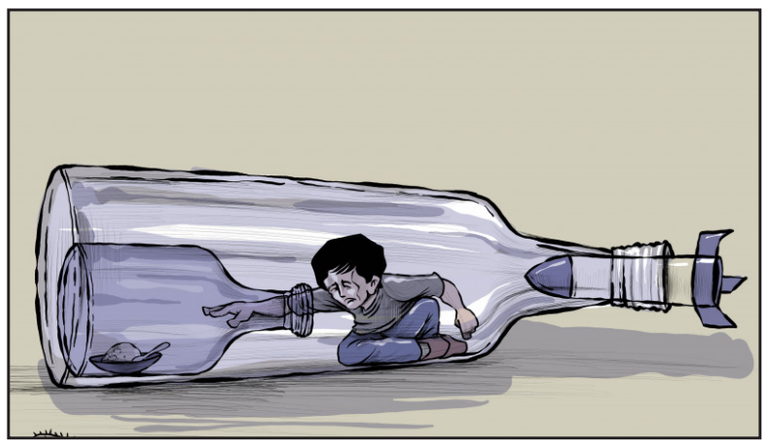

بدون شرح!

قدرت تخیل اتوپیایی

در زمانه‌ای که دیستوپیا بر ادبیات و اندیشه سلطه یافته، کتاب «ادبیات آرمان‌شهری» ما را وادار می‌کند تا دوباره به قدرت تخیل اتوپیایی بیاندیشیم؛ تخیلی که اگرچه شاید هرگز محقق نشود، اما راهی برای اندیشیدن به بدیل‌ها پیش پای ما می‌گذارد.

سمیه مهرگان، نویسنده و روزنامه‌نگار در نگاهی به کتاب «ادبیات آرمان‌شهری» ویراسته گریگوری کلایس نوشته است: کتاب «ادبیات آرمان‌شهری» ویراسته گریگوری کلایس، اثری تحلیلی و مرجع‌گونه در باب یکی از دیرپاترین و در عین حال پویاترین حوزه‌های تفکر اجتماعی و ادبیات است: ادبیات آرمان‌شهری یا اتوپیایی. این اثر که در سال ۲۰۱۰ توسط انتشارات دانشگاه کمبریج منتشر شده و توسط محمود ایرانی‌فرد در سوی نشر خوب به فارسی ترجمه و منتشر شده، مجموعه‌ای است متشکل از یازده مقاله علمی (از: فاطیما ویه‌را، جی.سی. دیویس، نیکول پول، پیتر فیتینگ، پاتریک پریندر، آلیسا جونز، لایمن سارجنت، ژاکلین داتن، برایان استیبلفورد) که هر یک به یکی از ابعاد مفهومی، تاریخی یا نظری این ژانر خاص می‌پردازند. کتاب با بهره‌گیری از رویکردی تلفیقی میان تاریخ‌نگاری و تحلیل موضوع‌محور، خواننده را با ژانری پیچیده، چندلایه و در حال تحول مواجه می‌کند که از ابتدای شکل‌گیری‌اش در سده‌های اولیه مدرن تا امروز، نقش مهمی در شکل‌دادن به تخیل سیاسی و فرهنگی بشر ایفا کرده است.

از زمان انتشار اثر شاخص تامس مور با عنوان «آرمان‌شهر» در سال ۱۵۱۶، ادبیات اتوپیایی به حوزه‌ای گسترده و رو به گسترش تبدیل شده است. این کتاب مروری جامع و تاریخی از مسیر تحول اتوپیانیسم ارائه می‌دهد؛ از نخستین مراحل ابداع آن تا تمایلات تیره و تاریک معاصر به سوی بدبینانه‌ترین شکل آن یعنی دیستوپیا (ویرانشهری)، که نمونه‌های شاخصش در آثاری چون «۱۹۸۴» جورج اورول و «سرگذشت ندیمه» اثر مارگارت اتوود دیده می‌شود. در فصل‌های مختلف این کتاب، ضمن پرداختن به دشواری‌های تعریف دقیق «آرمان‌شهر»، به رابطه این مفهوم با ژانر علمی-تخیلی و دیگر گونه‌های ادبی نیز توجه می‌شود. همچنین، مباحث مهمی همچون جنسیت، عشق، بوم‌شناسی و سیاست در قالب بررسی درون‌مایه‌های اصلی سنت ادبیات آرمان‌شهری و ضدآرمان‌شهری تحلیل شده‌اند. نکته قابل تأمل اینکه این کتاب، به مسئله چالش‌برانگیز «غرب‌محور بودن» مفهوم اتوپیا نیز می‌پردازد و درنهایت، چشم‌اندازی متوازن از تحول تاریخی، وضعیت کنونی و ظرفیت‌های آتی این سنت ادبی و فکری عرضه می‌کند.

کتاب نه‌تنها در سطح مفهومی و تاریخی قوی عمل کرده، بلکه به‌لحاظ ساختار نیز هوشمندانه طراحی شده است. مقالات به‌گونه‌ای ترتیب یافته‌اند که خواننده را از مباحث بنیادی به سوی تحلیل‌های جزیی‌تر و معاصر سوق می‌دهند. در فصل‌های ابتدایی، مسیر پیدایش اتوپیا از افلاطون تا تامس مور مرور می‌شود و سپس به بررسی ظهور آرمان‌شهر در عصر روشنگری، انقلاب فرانسه، و دوره صنعتی‌شدن می‌پردازد. در ادامه، مقالات به‌طور تخصصی به رویکردهای نوظهور مانند اتوپیای فمینیستی، زیست‌محیطی، و پسااستعماری می‌پردازند. برخی فصول نیز به وجوه فرمی و زبان‌شناختی اتوپیا اختصاص یافته‌اند؛ برای مثال، نحوه روایت، استفاده از تمثیل، و جایگاه راوی در خلق جهان آرمانی یا کابوس‌وار بررسی می‌شود.

فصل مربوط به اوتوپیای فمینیستی یکی از درخشان‌ترین بخش‌های کتاب است که با تحلیل آثاری از نویسندگان زن همچون شارلوت گیلمن، اورسولا لو گوین و مارج پی‌یرسی نشان می‌دهد چگونه بازتعریف مفاهیمی نظیر بدن، خانواده، و تولید مثل در ادبیات آرمان‌شهری فمینیستی، نه‌تنها بازتابی از انتظارات سیاسی بلکه نقدی ساختاری بر نظم اجتماعی حاکم است. فصل دیگری نیز به تفصیل به تمایز و درهم‌تنیدگی اتوپیا و دیستوپیا می‌پردازد و نشان می‌دهد چگونه دیستوپیا در قرن بیستم به جایگاه ژانر غالب بدل شد و جای آرمان‌شهر را به کابوس‌های کنترل‌شده از سوی دولت یا فناوری داد

یکی از نقاط قوت عمده این کتاب، تلفیق نظریه و تاریخ در ارائه یک روایت جامع از تحولات اتوپیایی است. نویسندگان کتاب هم به متون کلاسیک وفادار می‌مانند و هم نگاهی نو به مسائل معاصر دارند؛ از نظریه‌های مارکسیستی گرفته تا اندیشه‌های پسااستعماری و پساانسان‌گرایانه. افزون بر آن، مقاله‌هایی که به نقد غرب‌محوری اتوپیا می‌پردازند، گرچه کم‌تعدادند، اما راه را برای گسترش بحث به دیگر سنت‌های فکری، از جمله در شرق آسیا یا دنیای اسلام، هموار می‌کنند.در کنار همه این نقاط قوت، تنها نقدی که می‌توان بر کتاب وارد کرد، غلبه دیدگاه غربی در عمده مقالات است. هرچند کتاب سعی دارد به سوی تنوع جغرافیایی و فرهنگی حرکت کند، اما همچنان تمرکز اصلی بر سنت‌های اروپایی و آمریکایی باقی مانده است. همچنین، برخی فصول برای خوانندگان غیرمتخصص، به‌ویژه در حوزه نظریه، ممکن است پیچیده و متراکم به‌نظر برسند.

روایتی از ۷ سرباز پاسگاه مرزی

کارگردان نمایش «ریگ چاه» گفت: در پاسگاه مرزی «ریگ چاه» دوره سربازی‌ام را گذراندم و از همان مقطع قصد کردم نمایشنامه‌ای درباره مرزبانان مظلوم ایران بنویسم.

علی پیمان نویسنده، کارگردان و یکی از بازیگران نمایش «ریگ چاه» که از ۲۴ مرداد تا ۲۰ شهریور در تالار قشقایی مجموعه تئاترشهر روی صحنه بود و از یکشنبه ۲۳ شهریورماه اجرای خود را در مشهد آغاز کرده است، درباره این نمایش کمدی - تراژدی توضیح داد: نمایش «ریگ چاه»، قصه ۷ سرباز در یک پاسگاه مرزی است که در آن به سختی‌ها و چالش‌ها، خورد و خوراک، نحوه زیست و دیگر مسائل یک پاسگاه مرزی می پردازد؛ هرکدام از سربازان این پاسگاه مرزی با آرزوها و اهداف خاصی پا به «ریگ چاه» گذاشته‌اند که روزها را روی تقویم برای رسیدن به این آرزوها و اهداف خط می‌زنند.

او ادامه داد: هرکدام از این سربازها از یک نقطه ایران به ریگ چاه آمده‌اند و هر استعدادی بین آن‌ها حضور دارد و فکر می‌کنم این تنوع لهجه به ارتباطی که مخاطب با کار برقرار می‌کند کمک کرده است و درنهایت نیز با آمدن سرباز جدیدی به «ریگ چاه» اتفاقات غیرمنتظره‌ای برای همه افراد پاسگاه رخ می‌دهد.

این کارگردان درباره چالش‌های این نمایش که برای سومین بار اجرای عموم را تجربه می‌کند، بیان کرد: «ریگ چاه» پس از تئاتر مولوی، در دور دوم اجرای خود به تالار قشقایی مجموعه تئاترشهر رفت و الان با کمک تهیه‌کننده اثر امیرحسین شفیعی و حمایت باشگاه تئاتر سوره، بسیاری از دغدغه‌های گروه برای اجرا برطرف شده و بیشتر تمرکز ما برای ارتقای کیفیت کار بوده است. اما باید بگویم بدنه گروه ما دانشجویی است و در دور اول برای اجرای عموم چالش‌های متفاوتی داشتیم. از سالن گرفته است تا چاپ مواد تبلیغاتی و گرفتن پلاتو برای تمرین که الان بسیاری از این دغدغه‌ها برطرف شده است.

او ادامه داد: بخش زیادی از مخاطبان که اثر را می‌بینند، با حال خوب سالن را ترک می‌کنند. این اتفاق و این حال خوب برای ما بسیار ارزشمند است. بخشی از مخاطبان هم که اجرای «ریگ چاه» را دوست نداشتند نیز برای ما بسیار قابل احترام هستند و به نکات و نظرات آن‌ها نیز برای بهتر شدن کار خود قطعا نیاز داریم. اما درنهایت به دلیل شیوه اجرایی و بازی بازیگران، اکثر مخاطبان با کاراکترها و مکان پاسگاه ارتباط برقرار می‌کنند و این برای تمامی افراد گروه اتفاق دلچسبی است.پیمان درباره نگارش نمایشنامه «ریگ چاه» عنوان کرد: طرح ابتدایی نمایشنامه یک هفته طول کشید و با بازنویسی‌های انجام شده و مشورت با استادان دانشگاه پس از گذشت یک ماه به متن اصلی نمایش رسیدیم. البته باید بگویم من خودم در همین پاسگاه ریگ چاه، خدمت سربازی را گذرانده‌ام و فرمانده من عیسی بابایی در یکی از همان روزها مقابل چشمان همه ما شهید شد.

او افزود: همان روز بود که به خود قول دادم یک نمایشنامه راجع به مرزبانان مظلوم ایران بنویسم. مرزبانانی که با کمترین امکانات از خاک و وطن خود محافظت می کنند.

پیمان در پایان گفت: بازیگران اثر و حتی عوامل پشت صحنه، همه دانش آموختگان هنر هستند و نمایش خوانده‌اند. شاکله گروه ما یک گروه تئاتر دانشگاهی است و این در شیوه اجرا نیز دیده می‌شود. لهجه بازیگران همه لهجه مادرزادی و برای شهر و زادگاه آن‌هاست و همه از شهرستان برای رویای خود به تهران مهاجرت کرده‌اند و تنها نوید محسنیان بازیگر نقش سیاوش، لهجه مازندرانی را با تمرین و مشاوره توانست خلق کند.